

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మే నెల 2-వ తేది శుక్ర వారము

MADRAS, FRIDAY 2nd MAY 1930.

శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ చవితి

సంచిక ౨౬
No. 26

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. బాముపుబొట్ట
లాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారడోలును.
లోట్ల బోగొట్టును. బెంటుల భదించును.
బావుల చూపుమాపును. తగ్గుతున్నచోను
మరచును తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే వెంటనే పట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే

వేలకు వేలు యోగ్యుల

వత్తములు పొందియున్నది

వలచుగా. చీటి చూచి కొను

పొనుము గొనుగలము.

చక్కని దబ్బితో వలస సీసా 1-4-0-0

దబ్బ 1-4 రు 0-0-0

ప్రతియింట ముఖ్యముగా ఉంచు

అమృతాంజనం డివిజన్

6, 7 రంబు కెట్టప్పి, బుద్ధా

తన

409, శేరిరోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

స్వల్ప దర!

ఫలమధికము!!

పూర్తి తృప్తి!!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు.

గోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, వడినెము, దగ్గు, గూరలు, కిటి
లముచేత బుద్ధులగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయిండు నొప్పి, అవరతేర్ల కాలమందు తలనొప్పి,
చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇక ప్లేగుయంజు ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన
వాడు, స్నానమునాడు (కర్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రొంగవలెను.
సాంక్రామిక లోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేనించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు లగుదురు.
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 800 మాత్రలుగల సీసా 1-8 4 అచాలవంతున ప్రతిపా

త్రుతోకలను! వారకును. పోర్టు మూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:

మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బ
లమువలన గల్గియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి వరములకు మంచి త్రాగును.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడనుపొడను ఉత్సాహమునింపును.
అలసినవైన స్త్రీలకు నెత్తినడుమ (నెత్తినోడు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడను నడువనుకాని పిల్లలకు సంచీనినంటిది.
6 బొట్టుల సీసా 1-8 రు 1-0-0. పోర్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

"బంగారు వెండి, మణులచే పొదగబడిన నగలకొరకు"
క్రిందవారియెద్దకు వెళ్లుడు.

క ర మ్ చంద్ చా బిల్ దాన్

15, చేనాబజారు రోడ్డు మద్రాసు.

హారికి క్యాటెలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

శిశువులకేది
పినికారి

మలయచందనము

రహస్యము
గా నెంచు
వచ్చును

గవేరియా (నెగ)కు కుతారము, పిస్తూలులతో గుండుము కలంగుతు
అ కేకయాగ్యలాస్త్రికలు పొందినది. నెల దబ్బి 2-4-0 దీని కనుపానం పెంపనలైలం బొమ్మ 2-0-0 రెండును ఖర్చుతో 5-12-0

నుధాసారము, నవాయికి రాజ్యోపధము సీసా 4-0-0

20-1

గంధర్వశాస్త్రీ, యామువరము, గోదావరిజిల్లా.

మాన సోల్లాసి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

నెల కులభము! (పోర్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము!

కఠినమతో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైశ్యవారల
కీమాత్రలు నివ్యామృతము. అల్లెము, అరుచి, అప్రేలింతలం,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కిరణులు,
తేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను నెలకొనే మాన్పును.
ఇందు అనేక పీమధులు చేరినవి. అనుభవముగల వైద్యుల
ముగుటచేతను వరముసాంస్క్రియ యని చెప్పవచ్చును.
పిక్కిసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరుగాహా:

(28)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోర్టు నిడుమొలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా

జాతక మార్తాండము

శివ భాగము అచ్చు తయారైనది. యిందు ఏలగ్గు మును
ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అవివి
మంతయు మేవలగ్గు ములగాయితు వినిలగ్గుము. అఖిరకణజ
యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా జ్ఞోకార్థములతో భజ
నాయబడినవి. నెల రు 1-8-0. పోర్టు ఖర్చులు వేరు.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి, గోపాలపురం
05-2 కొత్తవేలూరు, గోదావరి జిల్లా

అయిదుసంసల బహువిధములు

వివరములకు వెంటనే వ్రాయుము.

విద్యావగ్ధరచరిత్రము. 400 పుటలు. ప్రతి భా 2-0-0.

మేనేజరు, విజ్ఞానపత్రిక, అనంతపురము.

ది మద్రాసు సడరన్ మరాటా రైల్వే కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్

ఎస్. ఆండ్. యస్. ఎమ్. రైల్వే కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్ రాయపురం, మద్రాసు వారికి 1930 జూన్ మాసమున దినపత్రమున బియ్యమును సొసైటీ ప్లేర్స్ రాయపురములో డెలివరీ యివ్వగలవారు తమ టెండర్లను కార్యదర్శి, మేనేజరుగారి పేరటికి పంపుకొనవలయును. సడరన్ టెండర్ల 14-5-1930 తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకు వచ్చినచోటిని మాత్రమే అంగీకరించబడును.

శ్రేష్ఠమైన నెల్లూరు బియ్యం,
రామసాగరం బియ్యం నాణ్యమైన.
నాణ్యమైన పిపాటి బియ్యం

టెండరు ఫారములును వాటి నిబంధనల కొరకు కార్యదర్శి, మేనేజరుగారివద్ద రు 2- సొమ్ము చెల్లించిన పడయగలదు. ఈ సొమ్ము మరల వాపసు చేయబడదు.

రాయపురం } డబ్లియం. ఆర్. హెన్రీజి,
26-4-1930 } కార్యదర్శి, మేనేజరు.

శూలనాప్తి
త్వరలో
కుదురును

పసిపిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారుకూడ నిరంతరము జనానంతరము లేక నీళ్లను త్రాగినపిమ్మట కఠినమైన నొప్పిచే బాధపడుతున్నారు. మిక్కిలి కుప్రసిద్ధమైనవి.

దీనిపైననే గడచిన అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనొప్పి, అతిసారము, ఉదయమునందు గలుగు తిమ్మిరివాయున మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.

అకస్మాత్తుగా గలుగుటకై వ్యాధులకు చేంబర్లెన్స్ శూలనొప్పి అతిసారనివారణి ఎప్పుడును దగ్గర చేకావలిగా నుంచుకొనవలెను. ఏలనగా శూలనొప్పి, తిమ్మిరివాయువు కలరా, అతిసార మొదలగునవి తఱచుగా ఉన్నట్టుండి అధికమగుచున్నది.

10-1

చేంబర్లెన్స్ శూలనొప్పి నివారణి 2

ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతమైనది;
విశ్వాధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ మిచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co,
Des Moines, Io U. S. A.

CHAMBERLAIN'S

శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారణి
కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారణి

రాజమోహన హేరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన నువానగల తిలనూనె

తలనొప్పి, మాడుపోటు, చుండ
అకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట
కొరవడిమి మొదలగువాటిని హరించి
మొదడుకు చల్లదనమును, బుద్ధి బా
మును, కలిగించి వెంట్రుకలను నల్ల
పరిచి వృద్ధినించును.

1 సిసా రు 1 8 సిసాలు రు 2-10-0

వి. వి. 4 రులు ప్రత్యేకము

పి. పి. ఆంధ్రప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్, పెరేదేవి, నెల్లూరు జిల్లా

రాజమార్గము

ఆరోగ్యమునకు సాభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు
రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఉచితముగ తపాలాకులితో సహా పంపబడును. మీవిలాస
మును వ్రాయుడు —

ఆ తంకని గ్రహ కృప ధా ల య ము
26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వివిధ రాష్ట్రములు

సత్యాగ్రహవార్తలు

ఉప్పుపన్నును రద్దుచేయవలయునను
ఉద్దేశము లేదని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు
ప్రకటించుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 30:—బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి క్రింది ప్రకటన గావించుచున్నారు. ఉప్పు సత్యాగ్రహమునకు ఉప్పుపన్ను రద్దుచేయ బడునను వదంతులు ప్రబలుటచే ఏర్పడుటలో సంఘము అధికమైనది. కొందరు ఆర్థికరీతిని రద్దు చేయుచున్నారు. మరికొందరు తక్కువగా సరకులను కొనుచున్నారు. ఇందునల్ల గ్రామములందు ఉప్పుధర అధికమైనది. ఈ సందర్భమున ఉప్పుల పన్నును రద్దుచేయవలయునను ఉద్దేశము ప్రభుత్వమువారి కెంతమాత్రము లేదని ప్రభుత్వవారు ప్రకటించుచున్నారు. వర్తమాలు కురియు లోపుగ ఏర్పడుట తమకు కావలసినంత ఉప్పును స్థాపనచేసికొనవలెను లేకున్న ఉప్పు తమము ఏర్పడవచ్చును. (ప్రీ. ప్రె.)

శాసనోల్లంఘనోద్యమము

సర్ హ్యూజ్ కుక్ గారి అభిప్రాయములు

బొంబాయి ఏప్రిల్ 29:—అంగ్లేయుల సంఘ సమావేశము నకు అధ్యక్షతవహించి సర్ హ్యూజ్ కుక్ గారి రిట్లు చెప్పితి. దేశమునందు ప్రారంభింపబడిన శాసనోల్లంఘనోద్యమము దౌర్జన్యమునకు పరిమించుటకు ఈ సంఘమువారు గమనించుచున్నారు. ఈ విషయమే శాంతిని సహజమునకు బద్ధులైన ప్రభుత్వమువారిలో ఈ సంఘమువారు ఉత్తరప్రశ్నోత్తరములను జరుపుచున్నారు. శాసనోల్లంఘనోద్యమము విల్ల అల్లసంఖ్యాకులయందు సంఘము అధికమైనది.

సంయుక్త రాష్ట్రములలో గవర్నరుగారు

డివిజనులకు మిషనురులతో సంప్రదించుట

లక్నో, ఏప్రిల్ 29:—సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు సర్ మాల్కమ్ హాయిలిగారు, సర్ జార్జి లాంబర్ట్, బాబరి నవాబుగార్లు నేటిదినము నానినూలుపండి ఇచ్చటికి వచ్చిరి. రాష్ట్రమునందలి డివిజనుల కమిషనరుల సమావేశము లక్నో డివిజను కమిషనరుగారి ఇంటిలో నేటిదినము జరుగును. ఈ సమావేశమునకై వీరు వచ్చియున్నారు. ఈసభయందు రాష్ట్రమునందలి రాజకీయపరిస్థితులపై చర్చ జరుగును. (అ. ప్రె.)

తమిళనాడు సత్యాగ్రహము

తిండివనము ఏప్రిల్ 29:—దక్షిణ ఇండియాలో ఉప్పు శాసనమునకు లొంగిపోయిన వారిలో మొదటివారగు చిదంబరం నయిప్పనగారు తిండివనంలో ఒక సభ జరిపిరి. చిదంబరం నయిప్పనగారు, బెంగళూరు ఆదినారాయణ, టి. వి. యస్. కుమారస్వామిశిల్ల, యం. వి. సుదర్శననాయుడుగార్లు ఉప్పు సత్యాగ్రహమునంగిరియు. బ్రిటిషుసరకుల బహిష్కరణము గురించియు, ఉపన్యాసముల నొసగిరి సభ ముగిసిన పిమ్మట విదేశీవస్త్ర దహనము జరిగింది

ఒక వాలంటీరునకు కాళ్లు కాలుట

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 30:—డాక్టరు జమూరిలాలుగారి కుమారుడు శ్రీయుత మహేంద్రహోటాగారు 28 వ తేదిన కాన్పూరుజిల్లా చాంపాల గ్రామమున 9 మంది యువకులతో ఉప్పును తయారుచేయుచుండిరి. పోలీసువారు అచ్చటికి రాగా నే వాలంటీరులు చేతులుపట్టుకొని ఉప్పుచుట్టు నిలచిరి. పోలీసువా రా వాలంటీరుల వలయుమును భేదించలేకపోయిరి. పోలీసువారిలో ఒకరు ఎవరు మాడనిసయమున వాలంటీరుల కాళ్లు గుండ చేతులను లోనికిపోనిచ్చి ఉప్పునీళ్లు కాగుమన్ను కుండను క్రిందికి దొర్లించెను. అందుచే రోహటాగారి కాళ్లు చేతులు కాలిపోయినవి. (ప్రీ. ప్రె.)

పెషావరు ఉదంతము

అల్లరులను గురించి విచారణ నలువ

వి. జె. పటేలుగారిని సందేత నెహ్రూగారు

నియమించుట

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 30:—వి. జె. పటేలుగారు నేటి దినము అలహాబాదునకు వచ్చిరి. సాయంకాలము జరిగిన సభ యందు పటేలుగారు ప్రభుత్వవిధానమును ఖండించుచు మాట్లాడిరి.

పిషావరులో 23 వ తేదీని జరిగిన అల్లరులగురించి విచారణ సలుపుటకు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘపు అధ్యక్షులగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు రోక విచారణసంఘమును నియమించి ఆసంఘమునకు పటేలుగారిని అధ్యక్షునిగా నేర్పొనిరి. విచారణ ఎప్పుడు ప్రారంభమగునో ముమ్మందు ప్రకటించబడును. (అ. ప్రె.)

సిహానరు వార్తలు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 30:—ఇండియా ప్రభుత్వపు విదేశ కాంగ కార్యదర్శి యగు హమెలు గారు నేటిదినము సిహానండి పిషావరుకు వాయువిమానమున వెళ్లి అచ్చటి ఉద్యోగులతో అచ్చటి పరిస్థితులగురించి ఆలోచించిరి. పిషావరునుండి వెచ్చు వార్తలన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు సెన్సరు చేయుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

విదేశ వస్త్రబహిష్కరము

పండిత మోతీలాలుగారి ప్రచారము

కలకత్తా వర్తకులు బహిష్కారోద్యమమున చేరుట
కలకత్తా, ఏప్రిల్ 30:—బట్టల సంఘము, మా రాష్ట్ర డివర్ష సంఘము, కలకత్తా వర్తకుల సంఘము ల ప్రతినిధులు నేటిదినము మధ్యాహ్నము పండిత మదనమోహన మోతీలాలుగారి కలసి 4 గంటలకాలము విదేశీవస్త్రముల బహిష్కరణము గూించి ఆలోచించిరి. ఖద్దరు స్వదేశీగుడ్డలనే భారతీయులు కొనుచుండుటచేతను, టారిఫుబిల్లుపట్టి అసమర్థిమాపుటకును కలకత్తా బట్టల వర్తకులు 1930 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలాఖరు వరకు విదేశీవస్త్రములకు ఆర్డరుల నివ్వగూడదనియు ఈ తేదీ పిమ్మట 1931 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ వరకు పండిత మోతీలాలుగారి అనుమతి పొందక విదేశీవస్త్రములకు ఆర్డరుల నివ్వ గూడదనియు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

ది ఆంధ్ర పేపరుమిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, రాజమండ్రి.

మంచిపల్పు తెల్లని కాగితములు తయారు అగుచున్నవి
కొత్తవేపరు మెషీనరీ ఖరీదుచేసి మిల్సు వృద్ధిచేయుటకై
చాలామంది కోరికపైన కొన్ని షేర్లు మాత్రము

అందరికిని షేరు 1-కి రూ 100 చొప్పున కొద్దిరోజులవరకే ఇవ్వబడును. చాలామంది

ఆతురతగా నున్నారు గనుక త్వరలోనే షేర్లు భర్తీ అగును. గనుక వలయువారు వెంటనే షేరు 1-కి రూ 50 తో ధరఖాస్తు పంపవలయును. మొదట ధరఖాస్తు చేసినవారికి ప్రథమముననే షేర్లు ఇవ్వబడును.

ధరఖాస్తు ఫారములకొరకు మేనేజింగుసజింట్లు అయిన మోతే వైడా కంపెనీ వారికి వ్రాయవలయును.

పత్రికాకార్యాలయములు సోదావేయబడుట
కలకత్తా, ఏప్రిల్ 30:—నీటి దీని ము ఉత్తర
కలకత్తాయందు విదేశీవస్త్రదహనము జరిగినది. వివరములు
అద్యాప్త అమృతబజారు పత్రికలయందు ప్రకటింపబడెను.
విదేశీవస్త్రదహనమునకు సంబంధించిన ప్రకటనలు గల పత్రి
కలను స్వాధీనపరచుకొనుటకై పోలీసువారు అద్యాప్త అమృత
బజారుపత్రికా కార్యాలయములను సోదావేసి కొన్ని పత్రి
కలను తీసికొనిపోయిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 30:—స్వదేశ ఉద్యమము వివ
యమై తమలో తాము కలసి ఆలోచించుకొని నిర్ణయము
తెలిపెదమని విదేశీబట్టలపర్యటన కాంగ్రెసువారిని కోరుటచే
రాష్ట్రీయ శ్రీసభవారు కొంతకాలమువరకు పికటింగును మాని
వైచిరి.

పంజాబు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 30:—
డాక్టరు ఆలం, సత్యహులుగార్లు అరెస్టు కాబడినప్పుడు
కాంగ్రెసువారు సగరమునందలి విదేశీవస్త్రముల దుకాణముల
ఎదుట పికటింగు ప్రారంభించిరి. ఇందు దుకాణములవారు
తప్ప మిగిలిన వారందరు విదేశీవస్త్రముల వ్యాపారము మాను
కొనుటకు అంగీకరించిరి. అందుచే ఇతర అంగళ్లను వదిలి ఈ
రెండు అంగడులయెదుటనే పికటింగు జరుపవలయు నని కాం
గ్రెసువారు తీర్మానించుకొని యున్నారు.

వర్తకుల మధ్యవర్తిత్వమువారి
తీర్మానము

అమృతనగరము, ఏప్రిల్ 29:—వర్తకుల మధ్యవర్తి
స్వమువారు నేటిదినము ఈక్రిందితీర్మానము గావించిరి:—
దేశమునందలి రాజకీయోద్యమము శాంతింపనిచో ఇంక
యూ ఇంగ్లండుల వర్తకము సంపూర్ణముగ విచ్ఛిన్న మగును.
వర్తకులు తమ కాంట్రాక్టులను రద్దుచేయుచున్నారు. వర్తకము
చెడుటచే వర్తకలలో సంవలనము అధికముగ నున్నది. పరిస్థి
తులు విషమముగ పరిమించుటకు పూర్వము ఇండియా ప్రభు
త్వమువారు ఇండియాపత్రి సౌమ్యపరిస్థితుల నేర్పరచుటకై
తగువరకు తీసికొనవలయునని ఈసంఘమువారు కోరుచున్నారు.
(అ. ప్రె.)

సంయుక్త కార్యములు

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 30:—కాన్పూరులో విదేశీవస్త్ర
బహిష్కారోద్యమము నిన్నటిదినము ప్రారంభమయ్యెను.
ఉదయం 80 మంది బాలురు సరిసియ ఫుట్బాల్ నకు వెళ్లి
అచ్చట గంగలో స్నానముచేయుచున్న స్త్రీలతో విదేశీవస్త్ర
ములను బహిష్కరించవలయు నని జోధించిరి. 8 గంటలకు
పికటింగు ప్రారంభమయ్యెను. శ్రీమతి జవహరిలాలు సెహ్రా
సతి, గిరిధరలాలు సతిగార్లు మరి 10 మంది స్త్రీలు పికటింగు
జరిపిరి. పదిమంది వర్తకులు తప్ప మిగిలినవారందరు విదేశీ
వస్త్రములను విక్రయింపకుండుటకు అంగీకరించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

కెయిరాజిల్లా ప్లీడరుకు నోటీసు

కెయిరాజిల్లా ప్లీడర్లసభలో తీర్మానము
నయీదు, ఏప్రిల్ 29:—కెయిరాజిల్లా జడ్జిగారు రాం
భాయి ఫకీరుభాయి పటేలుగారికి యీ క్రిందిరీతిగా నోటీసు
జారీచేసిరి. రాంభాయి ఫకీరుభాయి పటేలుగారు బోర్న్
దులో ప్లీడరుగా నున్నారు.

మీరు ఏప్రిల్ 9 తేదీ 20 తేదీ మధ్యకొద్దు కచ్చేరీ అధి
కారవరణప్రదేశములో కొన్ని యుపన్యాసము లొసంగిరి
గనుకను సదరు ఉపన్యాసములు ప్లీడరీస్పత్రి నిబంధనలకు వ్యతి
రేకముగా నున్నందున సదరు రాంభాయి పటేలుగారు
యీ నెల 30 తేదీని జిల్లాజడ్జి గారియెదుట హాజరై తమ నిర్దో
షిత్యమును నిరూపించుకొనవలయును.

ప్రతిగా నోటీసు జారీ చేయ బడినందున రాం
భాయి పటేలుగారు యీజాతీయ సమరమందు వెనుకంజ
వేయక దైర్యముతో పోరాడవలసి యున్నదనియు మిగిలిన
సహచరు లగు ప్లీడరు లందరు వారికి సహాయముగా తోడ్పడ
నిశ్చయించి రనియు కెయిరాజిల్లా ప్లీడర్ల సభచేసి తీర్మా
నించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

శ్రీ శంకరలాలు బొంకరు, శ్రీగుల్జరిలాలునందగార్లు
కరాచీ, మే 1:—శ్రీ శంకరలాలుబొంకరుగారును అహ
మదాబాదు కార్మికసంఘకార్యదర్శి నందగారును గాంధీగారిని
దర్శించుటకు వచ్చిరి. తేపు గోద్రాలోవామను ముఖద్దంగారు
సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు మహాత్ముని అనుమతిని కోరుటకు
ముఖద్దంగారి/మిత్రు దొకడుగూడ వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

తెనాలి

సత్యాగ్రహనివహనము

తెనాలి పట్టణమందుమాడ రేపటినుండి పట్టణ కాం
గ్రెసువారు వసూలుకు బయలుదేరబోవుచున్నారని గాన తెనా
లి ప్రజలందరూ శక్తికొలది ధనపహాయముచేసి ప్రస్తుత ఉద్య
మమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నారు. చందాల నిచ్చినవారు
కాంగ్రెసు కమిటీవారి రసీదును పొందవలసినది.

కె. యన్. సింహా,

తెనాలి కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి.

శ్రీలక్ష్మీనరసింహ్యం వర్కుస్

మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలర్స్

దైమండు మచ్చెంటు కమీషను యేజంతు,
అండు శెట్టర్.

మేనేజరు

ఎమ్. సత్యవారాయణాచారి

8 కాశీశెట్టిపేధి,

మదరాసు.

‘ఆనంద’ వచన గ్రంథరత్నమాలా

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము

చక్కనిశైలితో, సుందరమైన పటములతో నున్నవి

	చక్కనిశైలితో, సుందరమైన పటములతో నున్నవి	రు. అ. పై.
ఆదిపర్వము	3 సంపుటములు	4 0 0
సభాపర్వము	1 "	1 8 0
విరాటపర్వము	1 "	1 6 0
ఉద్యోగపర్వము	2 "	2 12 0
శాంతిపర్వము	6 "	7 4 0

ఇతరసంపుటములు క్రమముగా వెలువడును. వలయువారికి ఇతరపుస్తకములపట్టి పంపెదము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆండు కో., ఆనంద ముద్రణాలయము, మద్రాసు.

ఏషియనుఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి

1910 సం॥లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమర్థులగు ఏజెంట్లు
కావలసియున్నారు. పని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమీషను లేక
జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు
రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది.

ప ర. మలకునివెంటనానే యుండు.

మేనేజరు—బ్రాంచి గుంటూరు లేక విజయనగరం.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లీ ప ట్ట ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి త్వరలో హైదరాబాదు పట్టణమునకు తెరువబడును. అచ్చట కొందరు
పురప్రముఖులు కొరులవలన 200 వాటాలు చందాగా ఇచ్చు నిశ్చయింపబడినది. నైజాము జోషియన్సయొక్కయు
సికింద్రాబాదుయొక్కయు వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాట చేయబడును. ఈ నెలఖతులోగా వాటాబా
దితా ముగించబడును.

మేరు ఒకటికి రు. 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు
మీద తెలుపబడును.

డో. కో. శాస్త్రి, యం. వ. నెక్రటరీ.

న ర న ము

దృ ఢ మై న ది

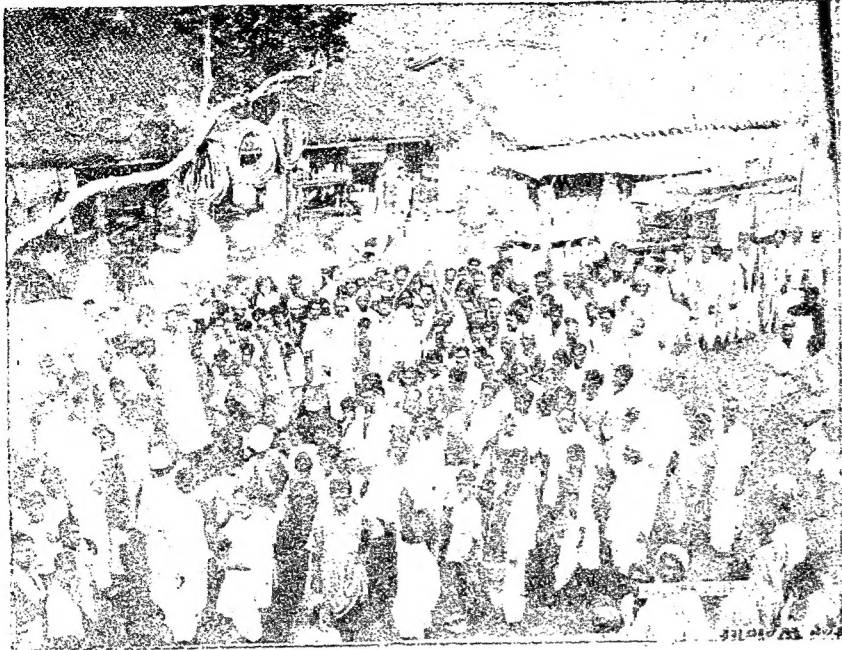
న మ్మ క మై న ది

సిలండర్లు, సాప్టింగ్లు, నట్టు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయపల్లి పీఠి, పెద్దనాయకపేట, మద్రాసు.
మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

రామచంద్రపురం సత్యాగ్రహదళము

ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘ సూతనాథ్యక్షులగు బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు ధ్వజము చేబూని ముందు నడచుచున్నారు.

మదరాసులో 144 సెక్షను

సెక్షను జారీచేయబడిన వాలంటీరులలో కొందరు. కుడినుండి ఎడమకు: (కూర్చున్నవారు) తంబు గారు, సటరాజను, సుబ్రహ్మణ్యంగార్లు. నిలచినవారు: ఆర్. పి. అయ్యరు, జమదగ్ని నాయకరు, ఆకూరి అనంతాచారి మున్నగువార్లు.

(ప్రె. ఫో. బి.)

1

ఆర్. కె. నాయరుగారు

కేరళ యునైటెడ్ ప్రెసింగుకంపెనీ యజమాని. విరుద్ధములపాలకు ఉద్యోగిగ చేరి పోలీసు దౌర్జన్యమును నిరసించుచు రాజీనామానిచ్చిరి. (ప్రె. ఫో. బి.)

2

శ్రీమతి అంగవచ్చమ్మగారు

సత్యాగ్రహ సభ్యురాలు. ఈమెకు గూడ 144 సెక్షను జారీచేయబడెను. ఈమె విరమమునందు పడియున్న వాలంటీరుల చికిత్సయందు కడుశ్రద్ధవహించుచున్నది. (ప్రె. ఫో. బి.)

3

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు

మదరాసు సత్యాగ్రహోద్యమ నాయకురాలు. ఈమెకుగూడ 144 సెక్షను ఉత్తర పంపజేయబడెను. (ప్రె. ఫో. బి.)

మే దినోత్సవము

కలకత్తా పోలీసుకమిషనర్ బెదరింపు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 30:— మే దినోత్సవ సందర్భమున ఆర్థికారులను, బహులును పరగింపను పుకార్లను విని, అట్లు భయపడినవో తై సెన్సులను లాగివేసెద నని పోలీసు డెప్యూటీ కమిషనరు ప్రకటించియున్నాడు. (ప్రె. ప్రె.)

పోలుకొండ

నేడు 27 తేదీని మాత్రానుకు లండను ఖిద్దరు ధరించి విశ్వదాత దేవోదారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారిని బంధించి నందులకుగాను జాతీయపతాకమునొద్ద ఒక అరగంట వేపు ప్రార్థనలు సత్పరి. తిక్కన లింగ్రనాయకుల గౌరవార్థ ముకూడ ప్రార్థనలు సత్పరి. అర్చనయిన నాయకుల వేర్లు పలు సగా చదువబడనవి. పతాకాభినంగము గావించిరి.

ఆదిరాజు అమృతేశ్వరరావు

యావద్భారత సత్యాగ్రహము

(10)

స్త్రీల సన్నాహము

లాహోరులో స్త్రీల డిరేగింపు

ఆరుగురు వర్తకులు విదేశవస్త్ర వ్యాపారమును విరమించుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 30:— నేడు ఉదయమున లాహోరులో చాలమంది స్త్రీలు ఇతరవలంటీరులను గొప్ప డిరేగింపు జరిపిరి. వీములు విదేశవస్త్రవిక్రయశాలలవద్ద పికెటింగు ప్రారంభించిరి. ఒక వ్యవసాయవర్తకును విదేశవస్త్రవిక్రయమును విరమించెదమని ఆరుగురు వర్తకులు ప్రమాణపత్రములను వ్రాసి యిచ్చిరి. పురుష వలంటీరులనుగూడ చాల దుకాణములయొద్ద కాపలాయుంచిరి. వీధులలో ప్రతి చతుష్పథమువద్దను పోలీసు దళములు నిలిచియుండెను. (ప్రె. ప్రె.)

గవర్న మెంటు సభకర్ల భార్యలు కుమార్తెలు ఉప్పు ఛేసిరి

హుద్దీలో శిక్షాపరంపరలు

హుద్దీ, ఏప్రిల్ 29:—సత్యాగ్రహులు అరెస్టుచేయుటవల్ల అంకోలాలో యీ నెల 26 తేదీన హర్తాళము జరిగినది. 5 గురు అరెస్టుచేయబడిరి. 4 గురికి రో నెలలు కఠిన శిక్ష, ఒకనికి 8 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

24 తేదీన కర్ణాటకలో ముగ్గురు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరు ముగ్గురు ఉప్పు ఛేసిరి. ఇంకోకరు ఉపన్యసించినందులకై అరెస్టుచేయబడిరి. ముగ్గురికి 12 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. మిగిలిన వారందరికి 7 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

కుంటలో ఒకరు 26 తేదీన అరెస్టుచేయబడిరి. 10 నెలలు కఠినశిక్ష. 20 మణుగుల ఉప్పు అంకోలాలో అమ్మబడెను.

కుమ్లాలోను పరిసర గ్రామములలోను కాసనోల్లంఘనము జరిగెను. 500 మంది గ్రామములు 500 బుట్టలతో ఉప్పు తెచ్చిరి.

గవర్న మెంటు సభకర్ల భార్యలు కుమార్తెలు కూడ కాసనోల్లంఘనము చేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

‘ఐరోపియనులను చంపదలచిరి’

చిట్టగాంగు దాడినిగూర్చి ఐరోపియనుడు దెల్పునంగతులు

పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని నాయకత్వము

చిట్టగాంగు, ఏప్రిల్ 30:—పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని పిలుపున అన్ని పక్షములకును జేరినపురజనులు సమావేశమై, యిటీవల జరిగిన దురుతములను ఖండించిరి. మరియు ‘విప్లవ కారులను బట్టుకొనుటలో ప్రభుత్వము నకు సహాయ పడవలయు నని ప్రజలు కోరబడిరి. రాత్రి లందు పురజనులు 8 ఘంటలకు తరువాత వీధిలోనికి వెళ్ల మాడదనెడి ‘కర్ఫ్యూ’ ఆర్డరును యింకనూ తీవ్రమొనర్చి రాత్రి లందు 10 ఘంటలు మొదలుకొని పుడయం 4-30 ఘంటల వరకు సైన్యము కాపలాయుంచవలయు నని ప్రభుత్వమును కోరబడెను.

ఐరోపియనుని కొత్త సంగతులను వినిపించుట

పోర్టు బ్రష్టునకు జేరిన లెయిమ్ మెన్ గారును మరి యిద్దరు ఐరోపియనులును సభకు హాజరయిరి. ఏప్రిల్ 18 న తారీఖునాటి యాభయంకర నిశాన్యతంత్రములను లెయిమ్ మెన్ గారు వర్ణించిరి. తిరుగుబాటు దారులు తెలిఫోను తంతులను కోసివేసి ఆయుధాగారములను తెండింటిని యొకేసారి దండెత్తి తొమ్మిదిమందిని చంపియుండిరి. చంపివేయబడిన తిరుగుబాటుదారుడగు యొకని జేబులో ఐరోపియన్ క్లబ్బుయొక్క పాపాయుధముండెను. ఇందునుబట్టి ఆయుధాగారములపై దండెత్తి తుపాకులకు సంపాదించినవిదప క్లబ్బులో గుడ్ ఫ్రైడే సందర్భమున జేరియున్న ఐరోపియనులను వారు చంపదలచియుండుట విదితమని లెయిమ్ మెన్ గారు వక్కాణించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

ప్రెస్ ఆర్డినెన్సు

కలకత్తాలో ముఖ్యమైన పత్రికలు ప్రకటన మానివేయుట

లాహోరుపత్రికలవద్దనుండి సెక్యూరిటీ కోరబడుట

కలకత్తా, మే 1:—ప్రెస్ ఆర్డినెన్సు ననుసరించి ధరా వత్తు చెల్లింపవలయునని ఈ దిగువ షేర్మన్లచేత పత్రికలపై నోటీసులు బారీచేయబడెను.

ఇండియన్ డెయిలీన్యూస్ (ప్రెస్) 5000 రూప్యములు.

అద్యాన్యపత్రిక—5000 రూప్యములు.

జగవర్తన్ (దేశభాష) 2500 రూప్యములు.

సరస్వతిప్రెస్—5000 రూప్యములు.

ఆనందబజార్ పత్రిక—5000 రూప్యములు.

సరస్వతిప్రెస్ నందు స్వాధీనత అను దేశభాషాపత్రిక ప్రకటింపబడుచున్నది. ఇండియన్ డెయిలీన్యూస్ ప్రెస్ నందు లిబర్టీపత్రిక, బంగళాసి అను పంక్తిభాషయందు ప్రకటింపబడు దినపత్రిక ప్రచురణనుగనుచున్నది.

పత్రికలు ప్రకటన మానివేయుట

కలకత్తా, మే 1:—అద్యాన్య, లిబర్టీ, బంగళాసి, ఆనందబజార్ పత్రిక, స్యుతంత్ర పత్రికలు ప్రకటన మానివై నవి. అమృతబజార్ పత్రిక, బసుమతి, తెంగాలీ పత్రికలు మాత్రము ప్రకటింపబడుచున్నవి.

పత్రికా ప్రతినిధుల సమావేశము

కలకత్తా, మే 1:—పత్రికా ప్రతినిధుల సమావేశము నేటిదినము సాయంత్రము ఆల్బర్ట్ హాల్లో మాడరన్ రెస్టారెంట్ పత్రిక సంపాదకుల రామానంద ఫుల్లీగారి అధ్యక్షతన జరిగినది. రామానంద ఫుల్లీగారు ప్రెస్ ఆర్డినెన్సును ఖండించుచు ఆర్డినెన్సును బలపరచుపత్రికలను, ప్రజలు బహిష్కరింపవలయునని కోరిరి. కొంత చర్చజరిగిన పిమ్మట ఆర్డినెన్సును ఖండించుచు ఒక తీర్మానము ఆమోదించబడెను. ఆర్డినెన్సు రద్దగునరకు గాని తెలియగల సమావేశ పరచుచున్న అఖిల భారత పత్రికాప్రతినిధుల మహాసభవారు వేదవిధమున నిర్ణయ మొనగనంతవరకు గాని పత్రిక లన్నియు ప్రకటనను ఆపివేయవలయునని మరియు తీర్మానము గావించబడెను. ఈ తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ ప్రకటింపబడు పత్రికలను భారతీయులు సంపూర్ణముగ బహిష్కరింపవలయునని కోరుచు మరియు తీర్మానము గావించబడెను.

లాహోరులో పత్రికల ప్రకటన మానివేయుట

లాహోరు, మే 1:—ప్రెస్ ఆర్డినెన్సు ననుసరించి 2000 మొదలు 5000 రూప్యములవరకు ధరావత్తు చెల్లించవలయునని పీఠభారత, కర్మపీఠ, మజ్హూర్ దేశభాష పత్రికలు ప్రకటింపబడు మాడు ముద్రణాలయములపై నోటీసులు ఇవ్వబడెనని తెలియుచున్నది. ఈ కారణమువల్ల ఈమాడు పత్రికలను తమ ముద్రణాలయము నందు ప్రకటింపమని ఆయా ముద్రణాలయాధిపతులు, పత్రికాధిపతులకు తెలిసిరి. ప్రతాప్, ట్రిబ్యూన్, వందేమాతరం, మిలాఫ్, గురుగంట్, జమీందారు పత్రికలను ముద్రణాలయము లున్నను ధరావత్తు చెల్లించవలయునని వీటికి ఇంకను నోటీసు పంపుబడలేదు. (ప్రీ. ప్రె.)

పత్రికల మారతాశము

లాహోరు, మే 1:—ప్రెస్ ఆర్డినెన్సుపట్ల అనుమతి తెలుపుటకు 6 దేశభాషా దినపత్రికలు కొన్ని వారపత్రికలు కల్సి రేపటిదినము మారతాశము జరుప సంకల్పించు కొనినవి. ప్రభుత్వమువారు ధరావత్తు కోరినదానిని చెల్లించక పత్రికలను ప్రకటించుట మానివేయవలయునని ముఖ్యమైన దేశభాష పత్రికాధిపతులు తీర్మానించుకొని యున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

ధిల్లీ

ధిల్లీ, మే 1:—ప్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధి హిందుస్థాన్ టైముస్ పత్రిక సంపాదకుల సహాగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—ధిల్లీ పత్రికా ప్రతినిధులు పత్రికా ప్రకటనను మానివై చిన పిమ్మట ఇతర పత్రికలు తమ ప్రతులను ధిల్లీకిపంపుట యంతమాత్రము న్యాయముకాదు. ధిల్లీ పత్రికాధిపతుల పట్టుదల కొనసాగునట్లు ఇతర రాష్ట్రము లందలి పత్రికలవారు తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నాను. (ప్రీ. ప్రె.)

కలకత్తాలో పత్రికలు లేకుండుట

కలకత్తా, మే 2:—ధరావత్తు కోరుటచే అద్యాన్య, లిబర్టీ, బంగళాసి, పిల్లీప్రెస్, ఆనందబజార్ పత్రిక, స్యుతంత్ర పత్రికలు నేటిదినము ప్రకటింపబడలేదు. పత్రికాప్రతినిధుల సంఘమువారి తీర్మానము ననుసరించి ఒకటి రెండు పత్రికలు తప్ప మిగిలినవన్ని కూడ ప్రకటనను మానివేసినవి. కలకత్తా పత్రికలు లేని నగరముగ నున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

లాహోరు కుట్ర కేసు ఆర్డినెన్సు

ప్రత్యేకపుట్రిబ్యునలు నియమించబడును
నిందితులు కోర్టులో హాజరుకాకున్న
విచారణకొనసాగుటకు ఏర్పాటులు

ఇర్దిను ప్రభువుగారి ప్రకటన

సిద్ధా, మే 1:—లాహోరు కుట్ర కేసు ఆర్డినెన్సు నేటి దినము గజెటునందు ప్రకటింపబడినది. ఈ కుట్ర కేసునందు 24 మంది నిందితులున్నారు. ఈ కేసు విచారణకై ప్రత్యేకముగ ఒక మేజిస్ట్రేటు నియమించబడెను. కడచిన 9 మాసముల నుండి విచారణ జరుగుచున్నను విచారణ ఇంకను ముగియలేదు. ఈ ఆర్డినెన్సు ఈవిచారణను ఆపుదలచేయుచు నిందితులందరు సెమన్సునందు విచారణపాదవలయునని నిర్ణయించుచున్నది. లాహోరు ప్రధాన న్యాయమూర్తి మువ్వూర్ న్యాయమూర్తులను ప్రత్యేకపు ట్రిబ్యునలుగ నియమించెదరు. వీరి కేసును విచారణ సలిపెదరు. విచారణను క్రమముగ కొనసాగించుటకు ఈ ట్రిబ్యునలువారికి సర్వాధికార ముండును. నిందితులలో ఎవరైనను తనంతట తాను ఏదోకార్యమొనర్చి కోర్టునకు వచ్చుటకు వీలులేనిస్థితి తెచ్చుకొనినను, కోర్టునకు తీసికొనివచ్చుటకు అడ్డగించుచుండెనను, విచారణ సందర్భమున అల్లరిగ ప్రవర్తించుచున్నను, మరి ఏవిధముననైన విచారణక్రమము కొనసాగుటకు అభ్యంతరము కలుగజేసినను ట్రిబ్యునలువారు అట్టినిందితులను కోర్టునకు రానివ్వకుండచేసి వారు హాజరుకాకుండగానే విచారణను కొనసాగింపవచ్చును. ఈ విధముగ రాకుండునట్లు చేయబడినవారు నిర్దోషులని వాదించుకొనినట్లుగ కోర్టువారు పరిగణించవలెను. కాని ఆనిందితులు వశీలును నియమించు కొనవచ్చును.

ఈ నైపుణులు ట్రిబ్యునలువారి విచారణ తీర్పు ఖాయము గనుండును. వీరి తీర్పుపై అప్పీలు యుండదు.

ఇర్దిను ప్రభువుగారి ప్రకటన

సిద్ధా, మే 1:—ప్రెస్ ఆర్డినెన్సును సృష్టించుచు రాజప్రతినిధిగా క్రింది ప్రకటనను గావించుచున్నారు.

1929 సంవత్సరము జూలై 11 వ తేదిన లాహోరు కుట్ర కేసు విచారణ ఇందులకై ప్రత్యేకముగ నియమించబడిన మేజిస్ట్రేటు ఎదుట ప్రారంభమయ్యెను. ఆ కేసునందు నిందితుల సంఖ్య 24. వీరిలో ఇదే 5 మంది పట్టుబడలేదు. నిందితులపై ఆరోపించబడిన నేరములు కడుదారుణమైనవి. 1928 సంవత్సరము 17 వ తేదిన లాహోరులో పోలీసు అఫీస్ లోను నూపరిం బెండంటు సాండర్సుగారు కాన్స్టేబిలు చరనసింగగార్ల హత్యలు, లాహోరు మహారాజుపూర్వలో బాంబులను తయారు చేయుట, 1929 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 8 వ తేదిన భారతభాషన సభలో రెండు బాంబులను పడవేయుట, ఇతర విప్లవ పూరిత మగు కార్యము లొనర్చు కుట్రచేయుట ఈ నిందితులపై ఆరోపించబడినవి. నేరములను రూపుచేయుటకు 600 మంది సాక్షులను విచారించుట అవసరము. విచారణ ప్రారంభమగుటకు పూర్వము నిందితులలో యిరువురు ఆహారనిరసనదీక్ష నవలంబించిరి. వారితోపాటు మిగిలినవారు కూడ ఆహారములను మానివైదిరి. ఈ కారణమువల్ల నిందితులు కోర్టులో హాజరుగటకు వీలులేని స్థితియందున్నందున 1929 సంవత్సరము జూలై 26 వ తేదిన కేసు విచారణ ఆపుదలచేయవలసివచ్చెను. నిందితులు ఇదే స్థితియందున్నందున పెట్టెంబరు 24 వ తేదీవరకు విచారణ కొనసాగించటకు వీలులేకపోయెను. పిమ్మటకూడ నిందితులు కోర్టులో అల్లరిగ ప్రవర్తించుచుండుట చేత విచారణ సమముగ జరుగుటకు వీలులేకపోయెను. 1930 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 4వ తేదిన నిందితులు మరల ఆహారనిరసన దీక్ష పూనుటచే విచారణ మార్చి 8 వ తేదీవరకు వాయిదా వేయబడినవచ్చెను. 9 నెలలు విచారణ జరిగినను మొత్తము 607 మంది సాక్షులలో 280 మంది సాక్షుల వాద్యాలములు మాత్రమే తీసికొనుటకు సాధ్యమయ్యెను. కోర్టులో నిందితులు అల్లరివిధమున ప్రవర్తించుచుండుటచేతను కోర్టువెలుపలవారి అనుచరులు విప్లవసూచకమగు ఆర్కాటములు గావించుచుండుట చేతను న్యాయస్థానముల గౌరవమునకు హాని కలుగుచున్నది. సాధారణపుకొర్టువారు ఈ కేసు విచారణ ముగించవలయునని ఇంకను ఎంతోకాలము పట్టునని తోచుచున్నది. ఇంతకాలము ఈవిచారణ జరుపుచుండుట నిందితులకు లాభకరముకాదనియు, న్యాయపరిపాలనా సాంప్రదాయములకుకూడ విరుద్ధమనియు నేను అభిప్రాయపడుచున్నాను. నిందితులపై ఆరోపించబడిన దారుణనేరములను గురించి త్వరితముగ విచారణ జరుగవలయుననియు, నేరనిర్ణయము త్వరలో ముగియవలయుననియు నా ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ 9 నెలలు జరిగిన విచారణను నేను ఆపుదలచేయవలయును. అంతేకాక నిందితులు విచారణ కొనసాగువలయునను అభ్యంతరములు

కలుగజేయుటకు వీలులేని ఏర్పాటులు చేయవలయున్నవి. ఈ కారణముల ననుసరించి ఇండియా ప్రభుత్వపుట్టపు 72 వ సెక్షను ననుసరించి గవర్నరు జేవరలుగారి కేవలబడిన అధికారముల నుపయోగించుచు ఈ కేసు విచారణ జరుపుటకు లాహోరు ప్రధాన న్యాయమూర్తి మువ్వూర్ న్యాయమూర్తులను ప్రత్యేకపు ట్రిబ్యునలును ఏర్పరుపవలయుననియు, ఆ ట్రిబ్యునలు వారికి నిందితుల ప్రతిఘటనకార్యములపై తగుచర్య తీసికొనుటకు అధికారముండవలయుననియు నేను ఈ ఆర్డినెన్సును సృష్టించుచున్నాను.

ఈ ఏర్పాటువల్ల అనవసరముగ ఆలస్యము లేక ఉన్నత న్యాయాధికారులు న్యాయము నొసగెదరు. నేను తీసికొనిన చర్య న్యాయనిర్వహణసాంప్రదాయములకు అనుగుణ్యమైనదని నానమ్ముకము. ఇందువల్ల న్యాయపరిపాలనముపట్ల గౌరవము కూడ అధికము కాగలదు. (ఆ. ప్రె.)

భూరివిరాళము

మూల్కూరి రంగయ్యగారి భార్య చుక్కమ్మగారు, రు 4000 లను స్త్రీనిధ్య, నిమ్మజాత్యుత్సరణ, కమ్మలితంతు బాలికల పునర్వవాహము లను నీమాడు కార్యములకును, ఇందుపై వచ్చునట్టితో కాళ్ళతముగ ధర్మము జరుగునట్లు యీ క్రిందివారిని ధర్మకర్తలుగా నెన్నుకొని దానమొసంగి ధన్యమొనరి. (1) దండు నారాయణరాజుగారు, (2) తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మగారు, (3) కొత్త నూర్యనారాయణగారు, (4) మూల్కూరి రంగయ్యగారు, (5) చుక్కమ్మగారు. (ధర్మకర్తలు)

సా|| స|| మూర్తి.

రాజా అజ్ఞామలై సంగీతకళాశాల, చిదంబరం—ప్రవేశము

కళాశాల యామాసాంతమున వేసవికాలపు నెలవులకు మూసివేయబడి తిరుగ రాబోవు జూన్ మాసము మధ్యలో తెరువబడును. విద్యార్థి నేర్చుకొనవలసిన కాలము 4 సంవత్సరములు. 2 భాగములు చేయబడి ప్రథమ 2 సంవత్సరముల కాలము ఇంటర్ మీడియేట్ స్టేజి (మధ్యమ తరగతి) అని మిగత రెండు సంవత్సరములు డిమోస్ట్రేషియన్ పిలువబడుచున్నవి. విద్యా విధానమందు గాత్రపుపాట లేక వీణ లేక ఫిడెలు వాద్యయంత్రములపై చెప్పబడును. గాత్ర విధానమందు వీణపైన నేర్చుకొనుట కూడ కలదు. మృందగముపై నేర్చుకొనుటకు ప్రత్యేకముగ 3 సంవత్సరముల కాలముపైగా యేర్పాటు చేయబడినది. విధానమందు తెలుగువారా నేర్పబడుట యొక భాగమై యున్నది.

దరఖాస్తులను వయస్సు పూర్వ సంగీత జ్ఞానము, సామాన్య విద్యయందుగల యోగ్యత, ఆర్థికస్థితి, తల్లిదండ్రుల లేక గార్డియనుల సంతకములను తెలుపుచు 15-5-30 తేదీనగాని యంతకులో గాని ప్రిన్సిపాల్, రాజా అజ్ఞామలై సంగీత కళాశాల, చిదంబరం, దక్షిణ ఆర్కాడుజిల్లా వారికి పంపుకొనవలయును. దరఖాస్తుదారు ప్రిన్సిపాల్ గారిచే జరుపబడు పరీక్షకు తమ స్వంత ఖర్చులపైనే రావలయును. ప్రయింకెడ్డు సామ్మూరు 10 మొదలు 15 ల వరకు సరియైన బీదవిద్యార్థులకు 15-25 సంవత్సరముల వయస్సుగలవారల కేవలబడును. అందరు విద్యార్థులను హాస్టలులోనే నివసించి వ్యాయామ పరిశ్రమనొందుచుండవలెను. కళాశాల పనిచేయు కాలము ఉదయము 8.00 మొదలు 6 గంటలవరకును, 8 మొదలు 10-30 వరకును, సాయంత్రము 3-30 మొదలు 6 గంటల వరకు.

టి. యస్. నరేష్ అయ్యర్, ప్రిన్సిపాల్.

ఏజెంట్లు కావలెను

తలనోప్పి, యిక్ష్మయంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, వంటినోప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక తుణుములో పోగొట్టుకల భాగిజేందిన "జామా తెలమునకు" సమముగ మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అబాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు
ఇంగ్లీషుమందులు పలసరకులు నల్కూరిక్, ప్రైవేట్,
మొరటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారములు,
63 నెం. వైసప్పనాయునివీధి, మద్రాసు.

అరెస్టులు - శిక్షలు

దేవదాసు గాంధీగారికి శిక్ష

విచారణ జరిగినపుడు శ్రీ వి. జే. పటేలుగారు గూడ కోర్టులో నుండిరి.

ఫిరీ, ఏప్రిలు 30:—నిన్న జిల్లా జయిలులో విచారణ జరిగినది. అపుడు శ్రీ వి. జే. పటేలుగారుగూడ కోర్టులోనుండిరి. నీనియరు పోలీసునూపరింటెండెంటు జె. డి. గారు మొదట పాత్రులను విచారించి, పిమ్మట కేసునకు మోటిగాంగారు పాత్రులను విచారించిరి. 20-3-30 ని విద్యార్థులసభలో దేవదాసుగారు ఉపన్యసించిరని వారు చెప్పిరి. దేవదాసుగారు వ్రాతపూర్వము నిచ్చిరి. 124 ఏ క్రింద నేడు ఒక సంవత్సరము కఠిన శిక్ష వేయబడెను. మేజిస్ట్రేటు పూలుగారు విచారణచేసిరి. ఏ. క్లాసు యియ్యబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

స్వామి రామానంద సన్యాసిగారికి శిక్ష

ఫిరీ, ఏప్రిలు 30:—సన్యాసిగారికిగూడ 124-ఏ క్రింద నే రెండేళ్లు కఠిన శిక్ష వేయబడెను. యా. భా. దక్షిణాధికార సంఘ కార్యదర్శి. ఇతనికి బి. క్లాసు యియ్యబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

సం॥ రా॥ ఉప్ప సత్యాగ్రహమునకు ధానా

కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని అరెస్టు

ముజఫరుపూరు, ఏప్రిలు 29:—నే డిటెను నికనిని అరెస్టు చేసిరి. (ఫీ. ప్రె.)

పంజాబు-మౌలానా జాఫరాల్ ఖాను డాక్టరు ఆలం, డాక్టరు సత్యపాలు గార్లు

పంజాబులో ప్రధాన నాయకులగువారిని ముగ్గురిని 124 ఏ క్రింద అరెస్టుచేసిరి

లాహోరు, ఏప్రి 30:—మౌలానా జాఫరాల్ ఖాను గారు కర్మిపురమునందు వచ్చుచుండగా వారిని జలందరులో నేడు సాయంకాలము అరెస్టుచేసిరి. పోలీసువారి కాపలాక్రింద లాహోరు తీసుకొని వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

కరండు సదాశివరావుగారి అరెస్టు

దక్షిణ కన్నడ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు

మంగళూరు, ఏప్రిలు 29:—ఈయనకుమన వీరు కాంగ్రెసు ప్రధానసేనానిగా నున్నారు. పీ॥ కో॥ 117 క్రింద నేడు మధ్యాహ్నము వీరిని అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

గోవిందదాసు, శ్రీమిత్ర, శ్రీ రవేంద్రకరశుక్ల, శ్రీ మబనులూలు చతుర్వేదిగార్లు అరెస్టు

నాగపూరు, మే 1:—వీరు నలుగురును జిల్లాపూరు లో నిషేధగ్రంథ పఠనము చేసినందులకు వీరిని అరెస్టుచేసిరి. నేడు నాగపూరులో శ్రీ అభయంకరుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలో వీరిని ప్రశంసించిరి. (ఆ. ప్రె.)

సం॥ రా॥ సర్దారు

నర్మదాప్రసాదుగారు

9 నెలలు కఠినశిక్ష

అలహాబాదు, ఏప్రిలు 30:—వీరిని నిన్న 29 వ తేదీ ఉదయమున అరెస్టుచేసిరి. నేడు వీరికి 9 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

గజానన ప్రసాదుగారికి శిక్ష

బెనారసు, ఏప్రిలు 29:—ఒక సంవత్సరము విడిఖైదు ను 500 జూలూనాయును వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

చిటగాంగు అల్లర్లు సందర్భమున

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు అరెస్టులు

స్తీమరులో వచ్చినవారిని అరెస్టుచేయుట

రంగూను, ఏప్రిలు 28:—చనవలూ స్తీమరులో రంగూను వచ్చినవారిని 10 మందిని అరెస్టుచేసి 9 మంది పూచీకత్తు మీద నవలిరి. (ఆ. ప్రె.)

శిక్షవిధించిన మేజిస్ట్రేటుకు కూడ స్వరాజ్యము లభించును

కాశీలో శ్రీ ప్రకాశగారు మేజిస్ట్రేటు ఎదుట నిచ్చిన వాగ్దానము

కాశీ, ఏప్రిలు 27:—భారతజాతీయముహూర్త ప్రధాన కార్యదర్శి నగు శ్రీ ప్రకాశ అనే నేను నా సహచారులగు జవ్హర్లాల్ నెహ్రూవల (కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు) యీ ప్రధానకార్యదర్శిపదవికి నియమించబడితిని. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును పడగొట్టుటకై బహిరంగముగా క్యూచారించుచున్న వ్యక్తులను మే యీ భారతజాతీయముహూర్త యని జవ్హర్లాల్ గారు వర్ణించియుండిరి. ప్రస్తుతప్రభుత్వమును పడగొట్టి పూర్ణ స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకై మానవకోటి కంతకును పురుషోత్తము డనదగిన మహాత్ముడు నాకు ఆజ్ఞాపించి ఇట్లు చెప్పెను: “శ్రీ ప్రకాశ! నీ కార్యదర్శిపదవిని స్వీకరింపుము. భారతజాతీయము క్లబ్బు ఖడ్గము నీ చేతిలో ఉంచబడినది” ఏవాడు నా కిట్ల మొసంగబడెనో అదియే నాజీవములో ప్రకటనము. ఆనాటినుండియు నే నీ యాయుధమును ఉపయోగించుచుంటి నే గాని ఒకలో దాచియుంచలేను. నేటి మధ్యాహ్నము నాదేశమును పాలించుచున్న విదేశీపరిపాలకుల సమీక్షలో నన్ను నాదేశయులచే నేను నేటి మధ్యాహ్నము అరెస్టు చేయబడినందున నా ఖడ్గమును ఒకలో దాచిపెట్టుచున్నాను. భారతదేశముయొక్క కాంతి సైన్యములో నేనొక్కఁబంటును. కనుక నా యధికారుల ఉత్తరువులకు నేను అధిపతుడను. నేను యీ విచారణవ్యవహారములో కోర్టును కలుగజేసికొనగూడదని నాకు ఉత్తరువు యియ్యబడెను. కాబట్టి నేను యీ కోర్టులో ఎట్టి జవాబులను చెప్పను. ఎట్టి ప్రశ్నలను వేయను. కాని, యీ రీతిగా మానముద్ర వహించుటవల్ల విచారణకర్తలగు మిమ్ములకు తృణీకరించుటనాయు భిప్రాయము కాదు. మీకు యీ విచారణలో తోడ్పడుటకై ఎంతో కష్టముమీద అబద్ధ పాత్రులనిచ్చుటను వచ్చెడి నాసోదర దేశయులయెడల గాని నాకెట్టి తృణీకారభావమును లేదు. అట్టివారిని రక్షించువలయున నే ఉద్దేశ్యముతోనే యీమానము వహించితిని. నామిత్రుడగు సంపూర్ణానందుగారి కేసు విచారణలో కొందరు సోదర దేశయులు అబద్ధ పాత్రులను ఇచ్చిరి. కాబట్టి వారిచే అబద్ధములను పలికించుటకై నే నెట్టి ప్రశ్నలను వేయదలచుకొలేదు.

నేను ఉప్పు చట్టమును పూర్తిగా చదివితిని. మహాత్ముడు లహరీశాస్త్రిగారు మారంబించిన తోడనే న్యాయవాది నైననేను వెంటనే యీ ఉప్పుచట్టమును పరిశీలించి చదివితిని. కాబట్టి నేను ఆ చట్టములలోని నిబంధనలను యిప్పుడు పూర్తిగా ఉల్లంఘించితిని. నిషేధంపబడిన లహరీశాస్త్రిగారు చదివితిని. నిషేధలహరీశాస్త్రిగారు వికలించితిని. ఇతరులను యీపనులకు ప్రోత్సహించితిని. కాబట్టి నేలకొలిపి నాసోదర దేశయులు సంతోషపూర్వకముగా ఆహ్వానించి ఆనుభవించుచున్న శిక్షలనే నేను కూడా అనుభవించుటవల్ల మేము కోర్కె పరమావధి సిద్ధించగలదని నాకు విశ్వాసముకలదు. మా అభిప్రాయ సిద్ధించిన పిమ్మట మీరును మేమును అందరమును స్వతంత్ర రాజ్యములో స్వతంత్ర జీవితములను గడపగలము. అట్టి ప్రకారమైన స్వతంత్ర స్వరాజ్యప్రభుత్వములో మన పిల్లలును మనపిల్లల పిల్లలు గుఱుముగా జీవించగలము.

నే చెప్పదలచిన దంతయు చెప్పితిని. ఇంతేసంగతులు. మేజిస్ట్రేటుగారు:—అయ్యో, మీ వాగ్దానాల ప్రకారము మీరు సంతకము చేయుదురా?

శ్రీ ప్రకాశగారు:—నేను ఏ కాగితముమీదను సంతకము చేయను.

శ్రీ ప్రకాశగారితో పాటు బ్రహ్మచారి శంకరానందుగారు (వాలంటరీ కాపెస్) కూడ అరెస్టుచేయబడెను. 6 నెలలు సాధారణశిక్ష విధింపబడెను. వీరుకూడతాము బుద్ధిపూర్వకముగా చట్టమును ఉల్లంఘించితిమనియు తాను విచారణలో పాల్గొననియు ఏ కాగితముమీదను సంతకము చేయననియు కోర్టులో చెప్పెను. (ఫీ. ప్రె.)

శ్యామానంద నేచుగారిని మరి యిద్దరిని అరెస్టుచేయుట

మైసూరు, ఏప్రిలు 21:—వీరికి కలకత్తా పోలీసువారి కోరికపై నింటు నేడు అరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

నరేంద్రగుప్తా, హీరేంద్ర ముజుందారు వ్రజేంద్ర దాసు గార్లను మరి యిద్దరిని అరెస్టుచేయుట

డక్కా, ఏప్రిలు 21:—ఈ యిద్దరుల నందరిని పి. కో॥ 199 క్రింద అరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

జ్ఞానేంద్రనాథ బోసుగారు
కలకత్తా, ఏప్రిలు 21:—ఇతడు నారజ్ లో రాజకూరు గారి కార్యదర్శి. వీరి కోరికపై 12 ముసలలకు పోలీసు వారు తీసికొనిపోయిరి. ఇతనిని మరి కొందరిని సభలో అరెస్టు చేసిరి. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీ పరశురామరాయి, శ్రీ ఇంద్ర దేవు శ్రీపారిగార్లకు శిక్ష

బెనారసు, ఏప్రిలు 29:—శ్రీ పరశు రామరాయి (సూరీపూరు) గారికి శ్రీ శ్రీపారిగారికి చెరి 6 నెలలు విడిఖైదును, చెరి 300 జూలూనాయును వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ విశ్వంభరలూలు శాక్షనా, డక్టరు దుర్గాసింగు, లాలా హరచరణలూలుగార్లు అరెస్టు

బెనారసు, ఏప్రిలు 9:—వీరిలో మొదటివారిద్దరును కార్యదర్శులు. మూడవవారు వలంటరీ వీరిని అరెస్టుచేసినట్లు నుయినుపురినుండి తెలియజేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ పండిత బలదేవ చౌదీ, శ్రీయుతులూలుగుప్త శ్రీ హుబలూలు, శ్రీ వైద్యనాథగార్లు అరెస్టు

కాన్పూరు, ఏప్రిలు 30:—వీరిని నలుగురి నేడు ఉదయమున పి. కో. 117, ఉ. చ. 9 క్రింద అరెస్టుచేసిరి. (ఫీ. ప్రె.)

రామభాయి ఫకీరుభాయి పటేలుగారి అరెస్టు

బోర్నూ, ఏప్రిలు 29:—పటేలుగారి స్నేహ. ఈనెల 9-20 తేదీలమధ్య సత్యాగ్రహమునకుగొప్ప ఉపన్యసించినందులకు సమాధాన వియ్యవలెనని కయరాజిల్లాజడ్జి యితనికి నోటి ను యిచ్చియుండెను. నే డిటెనిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. (ఫీ. ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్రములు

నేటు గోవిందదాసుగారి అరెస్టు

బొంబాయి, ఏప్రిలు 29:—నేడు ఉదయమున నేటు గోవిందదాసుగారిని మరికొందరిని అరెస్టు చేసిరిని జబ్బులు పూరునుండి తెలియజేయబడినవి. జబ్బులపూరులో తండ్రి వార్తలకు కఠినముగా పెన్నుల చేయుచున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

ఫిరీలో శిక్షింపబడినవారిని గజరాతు తీసికొనిపోవుట

లాహోరు, ఏప్రిలు 29:—చదువులూలు శ్రీ శంకరలూలు గార్లను మరి 9 మందికి కలకత్తా మెయిలు ట్రెయినులో ఫస్టు క్లాసు కంపార్టుమెంటులో కూర్చుండజేసి పోలీసువారి కావలి క్రింద గజరాతు పంపుచున్నారు. నేడు ఉదయమున లాహోరు రైలుస్టేషనుకు ట్రెయిను రాగానే యిచటి కాంగ్రెసువారు చారికి భోజనము లందజేసిరి. పోలీసువారు బాగుగానే యాయున్నారని వారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసు అఫీసు సర్దారు కృపాలసింగుగారు 12 మంది కనిస్తేబులును వీరివెంట పవ్చుచున్నారు. దేవదాసుగారిని దేశ బంధు గుప్త గారినిగూడ ముందువారైన గజరాతు చెరసాలకే కొనిపోయెదరని తెలిసినది. (ఫీ. ప్రె.)

బీహారు

శ్రీహరినారాయణలూలు, రత్నను దూబే, బాబూ సశుపతిసింగుగార్లకు శిక్ష

చప్రా, ఏప్రిలు 29:—లాలుగారు, దూబేగారు, భోరే రాణావారిచే వీరికిద్దరికి చెరి 3 నెలలు విడిఖైదును 250 జూలూనాయును వేయబడెను. సింగుగారు గార్వానివాసి. ఇతనికి 6 నెలలు విడిఖైదు వేయబడెను.

చప్రాలో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగొడుగు వలంటరీగా చేరుట

చప్రా టవును పోలీసు యిన్ స్పెక్టరు (రిటైరేషన్) తివారీగారి కుమారుడు వలంటరీగా చేరెను. కాని అతని బంధు గులు అతనిని బలవంతముగా తీసుకొనిపోయిరి. (ఫీ. ప్రె.)

కాకా కలేల్గూరు, పుల్పూరు సందలూలుగార్లు అరెస్టు

బోర్నూ, ఏప్రిలు 29:—27 వ తేదీ సాయంకాలము నగరమునకు వెలుపల కొందరు వలంటరీలు ఉప్పుచేయుచుండగా 22 మంది వలంటరీలు వారికి ప్రాకారముగా నేర్పడిరి. పోలీసులువచ్చి యీ వలంటరీలను కొట్టి బాంబురగడిరి. 22 మందిలోను ముగ్గురికి దెబ్బలు తగిలెను. లోపల మరి 10 మంది వలంటరీలు ప్రాకారము నేర్పరచిరి. పోలీసువారు వారినిగూడ కొట్టిరి తుపాకులమీదను తో పొడిచిరి. ఒక వలంటరీకు దెబ్బ తగిలెను. పోలీసువారు సలమును పశుపరచుకొనిరి. ఒక ఫోటో గ్రాఫును తీయుచుండగా అతనిగూడ పోలీసువారు కొట్టిరి. ఇంతలో నచటనున్న ప్రజలలో నెవరో యొకరాయునిపరికి పోలీసువారు గుంపుపైబడికొట్టిరి. 40 మందికి దెబ్బలు తగులెను. వారిని ప్రెస్బురాలకు గొనిపోయిరి. అంతలో కలేల్గూరు.

గా రచయితవద్ద వలంబులను చూచిరి. ఆ పుస్తకమునందు నేను గూడ నేడు ఉన్న చేసినదని చెప్పి మధ్యాహ్నము ఒక గంటకు ఉన్నచేయగా పోలీసువారు ఆరెస్టుచేసిరి. ఆ పుస్తకమును పుస్తకమునందు నందరూ అను పుస్తకముల నిర్దేశముగూడ ఆరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

కలెక్టరుగారికి శిక్ష

నవసారి, ఏప్రిల్ 20:— అనంతపురం విచారణ జరిగినది. 6 నెలలు విడిచిపెట్టిన 200 జైలువాసులను చెల్లించనివో వరియొక నెల విడిచిపెట్టిన వేయబడెను. విక్లాసుయ్యబడెను. (అ ప్రె.)

జవేర్చంద్ ముఖాసీ, డాక్టరు పోవటాలు అనయివాలాగార్లకు శిక్ష

రాంపూరు, ఏప్రిల్ 29:— పిల్లల 117 నెలల క్రింద ముఖాసీగారికి రెండేండ్లును అనయివాలాగారికి 18 నెలలును విడిచిపెట్టెను. వీరిద్దరిని బ్రెయినులో సబర్జెంట్లచేరసా లకు గొనిపోయిరి. (శ్రీ ప్రె.)

పంగరాష్ట్రమునత్యాగ్రహ ఆరెస్టులు

శ్రీయుతులు అమరేంద్రనాథ చటర్జీ, షీతేశదాసు గుప్త, జితేంద్రమిత్ర, మని బెనర్జీగార్లను మరి 23 మందిని ఆరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 29:— నేడు బడాబాదలో వీరి నందరిని ఆరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

శ్రీయుతులు సత్యచరణ విద్యాలంకార, వైద్యనాథ కాడియా, జగదీశ నారాయణ దేవారీగార్ల ఆరెస్టు కలకత్తా, ఏప్రిల్ 30:— నేడు ముగ్గురునాయకులను ఆరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

కార్మికసంఘము - ఆరెస్టులు

అబ్దులు హాలింగారికి శిక్ష - బుద్ధవారి హరటాలు కలకత్తా, ఏప్రిల్ 29:— కార్మికసంఘ కార్యదర్శి యగు అబ్దులు హాలింగారిని నేడు ఉదయమున ఆరెస్టుచేసి ఒక సంవత్సరము కరి శిక్ష చేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

మదనమోహన బర్మనుగారిని ఆరెస్టు చేసినందునను హాలింగారికి శిక్షచేసినందునను నేడు బుద్ధవారు హరటాలు చేసిరి. (అ. ప్రె.)

కేశవలూలు ఘోషుగారు

నాకహాల్, ఏప్రిల్ 21:— ఇతడు ఘోషకాశేజిలో మొదటి వత్సరము విద్యార్థి.

భజీంద్రనాథ రాయ్ చౌదరీ

ముంబయిపూరు, ఏప్రిల్ 21:— ఇతనిని పి. కో. 177 క్రింద ఆరెస్టుచేసిరి.

గోవింద దత్తు, తారాదాసు ముఖర్జీ, నారాయణ చంద్ర సర్కారు, తారాదాసు బెనర్జీ, సుశీల

కుమార ఛటర్జీగార్లు

కృష్ణపురు, ఏప్రిల్ 22:— పోలీసువారు లై సెన్సు పొందిన కుపాశులనుగూడ తీసుకొనిపోయిరి. (శ్రీ ప్రె.)

ప్రొఫెసర్ విమలమోహన గంగూలిగారికి శిక్ష

మినూనూరు, ఏప్రిల్ 24:— ఇతనికి ప్రవాసపు పుత్తెరువు పంపిరి. ఇతడు నిరాకరించినందున ఒక సంవత్సరము కరి శిక్ష చేయబడెను. నర జోలు జమీందారు కుమార దేవేంద్రలూలు ఖానుగారి గోపు భవనమునుండి ఒక రివాల్వరును 10 కుపాశులను తీసుకొనిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

అనంతసింగుగారు

బారీసాలు, ఏప్రిల్ 24:— ఇతడు చిటగాంగులో స్టేషన్ గా నున్న గోపాలసింగుగారి కుమారుడు. (శ్రీ ప్రె.)

హరింద్రనాథ ముజందారు, ధనేశ ఛటర్జీ, సరేశగుహ, ప్రజేంద్రదాసు, సుశీలచంద్ర సర్కారుగార్లు

డక్కా, ఏప్రిల్ 29:— వీరిని మొదలు పిల్ కో. 151 క్రింద ఆరెస్టుచేసిరి. ఇతడు అడ్మినిస్ట్రేషన్ క్రిందకు తెచ్చిరి. (శ్రీ ప్రె.)

గోపాలచంద్ర దూబెగారు

బరహంపురం, ఏప్రిల్ 29:— ఇతని వయసు 18 ఏండ్లు. (శ్రీ ప్రె.)

జయేశచంద్ర లాహిరిగారు

పాట్నా, ఏప్రిల్ 30:— నేటివని యింటినిగూడ సోదా చేసిరి గాని దొంగిలించు దొరకలేదు. (శ్రీ ప్రె.)

వీరేంద్రదత్తుగారు

జల్పగిరి, ఏప్రిల్ 30:— ఇతని యింటినిగూడ నేడు సోదాచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

సరోజరంజను ఆచార్యగారు

కుస్తియా, ఏప్రిల్ 24:— అడ్మినిస్ట్రేషన్ క్రింద యింటిని ఆరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

నాగేంద్రచక్రవర్తి, పృథ్వీశబాసుగార్లు

మైసూరు, ఏప్రిల్ 24:— వీరిని రెండవసారి మరల ఆరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

యశీంద్రభట్టాచారి, పంచానన చక్రవర్తిగార్లు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:— భట్టాచారిగారు బంగ్లాదుష్ నివాసి. చక్రవర్తిగారు ధర్మపురు నివాసి. (శ్రీ ప్రె.)

వసీంద్రనాథ చాక్సీ

రంగపూరు, ఏప్రిల్ 25:— ఇతడు పంగరాష్ట్రీయ విద్యార్థి సంఘకార్యదర్శి (శ్రీ ప్రె.)

కాశీనాథ, అబ్దులు హాలి, చిరంజీవులు, ప్రియూధ, గంగూలి, పన్నాలాలు ముఖర్జీ, శైలిగంగూలిగార్లును మరి 5 గురిని

ఆరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 29:— నేడు చాలయిండ్లను పోలీసు వారు సోదాచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

అరుణగుహ దిలు ధిరెను చక్రవర్తిగార్లు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:— రాజహయకండి రాగానే వీరిని ఆరెస్టు చేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

షీతేశ చంద్రదాసుగుప్తగారు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:— ఇతడు సతీశచంద్రగుప్తగారి సోదరుడు. (అ. ప్రె.)

అగమనాథదత్తు, ధీరేంద్రనాథముఖర్జీ

జీవనకృష్ణమయతీగార్లు కలకత్తా, ఏప్రిల్ 28:— వీరు హారా సత్యాగ్రహ సంఘమువారు. (శ్రీ ప్రె.)

తారకదాసు బెనర్జీ, గోవిందదత్తు, నారాయణ సర్కారు, తారాముఖర్జీ, మహాదేవ సర్కారుగార్లు

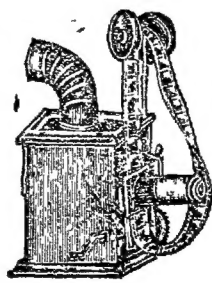
కృష్ణపురు, ఏప్రిల్ 28:— వీరిని మొదలు ఆరెస్టుచేసి ఎడలిచేసిరిగాని వెంటనే మరల ఆరెస్టు చేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

బెసిను బెహారీ గంగూలి, ప్రతులచంద్ర గంగూలి, త్రైలోక్యనాథ చక్రవర్తి, బుకించంద్రముఖర్జీగార్లు

రాజహయ, ఏప్రిల్ 28:— వీరు 4 గరును రాజహయలో జరిగిన 4 సభలకు అధ్యక్షులు. (శ్రీ ప్రె.)

అమెరికన్ ఎలక్ట్రిక్ బయాస్కోపు యంత్రము

(పరములోచూపియున్న ప్రకారమేయుండును)

ఆంధ్రులారా! ఈ యంత్రములో పెద్ద బయాస్కోపులయందు చూపయోగించు ఫిలింపేపులనుపెట్టెగొనిచూచి వయోదల పెద్దబయాస్కోపులో కనుబడుచిత్రమువలె నాట్యము, పర్మనూ, మోటార్, రైలు, ఓడమొదలయినవి పరుగెత్తుటలు చూచుండును. దీనితో ఒకరెన్నో ఒక ఎలక్ట్రిక్ దీపము ఒక గజము ఫిలింబాముగావంపబడును. దీని ధర రూ 5-0-0 ప్రత్యేకముగా ఫిలింకావలసివట్టుయితే గజము 1-5 ధర 8 అణాలు.

మదరాసు సినిమా కంపెనీ, నెం 10 ఆరుముగం వీధి, మదరాసు.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కామాను తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

తిరువళ్ళూరు చెత్త బహుత్వ పండుగ

గరుడ ఉత్సవము 4-5-1930
రథోత్సవము 8-5-1930
అద్దాల పల్లకి యాత్రవము 11-5-1930
చాకరిటరన్ టిక్కెట్లు దిగువ తెలుపబడిన ప్రేక్షకులకు క్రింది రేట్లు ప్రకారం టిక్కెట్లు 1-5-30 మొదలు 11-5-30 తేదీల వరకు (రెండు తేదీలతో సహా) యివ్వబడును. 15-5-1930 వరకు యాటిక్కిట్లుపయోగ పడగలవు. రిటరన్ టిక్కెట్లు 15 ధరలకు దిగువ ప్రేక్షకులనుండి తిరువళ్ళూరుకు యివ్వబడును. రిటరన్ ధరలు.

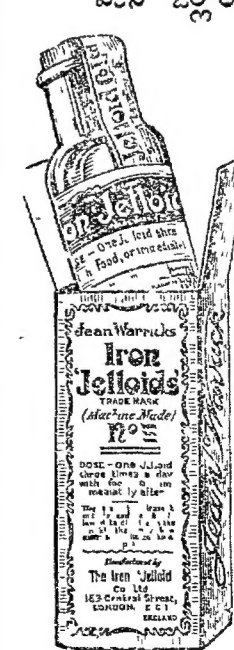
	రు. అ. పై.
1. ఆర్మీడం	0—8—9
2. మోనూరు	0—7—0
3. తిరువేలంగాడు	0—5—9
4. మనూరు	0—4—0
5. కడంబత్తూరు	0—2—3
6. శివ్యాపేట రోడ్డు	0—2—3
7. తిన్నూరు	0—4—0
8. పట్టాభిరామ్	0—5—9
9. ఆవిడి	0—6—6
10. అంబత్తూరు	0—8—9
11. కొరత్తూరు	0—9—9
12. విల్లివాళమ్	0—10—0
రెంబూరు	
చేసిక్ బిడ్డి	} 0—13—0
13. మద్రాసు	
చాకలిపేట	
రాయపురం, వీచ్	

విబది సంవత్సరము వయస్సులో బాల్కము!

ఎందుకు కుండదు? ఇదంతయు నరములు రక్తములపై నాధారపడియున్నది. చక్కని ఎరువురంగుగల రక్తము నరములకు బలము నిచ్చి, రక్తనాళముల దృఢము చేయును.

మీరు వృద్ధులమిది యున్నటుల తలచిన దీనికి కొంత కారణ ముండగలదు. అనగా మీరక్తమునకు బలముపరమై నటుల తలంచవలెను.

బరన్ జెల్లాయిడ్స్ ను పుచ్చుకొనుడు

మీవంటివారి వ్యాధులకొరకే తయారుచేయబడినది. మీకు శరీర దారుణ్యము నిచ్చి, చుట్టుకైన ఎల్లని రక్తమును, నరములకు బలము నిచ్చును. మీ జీవితముందు మీ మృత్యుల మీరే కాపాడుకొన గలరు.

మరీకరక్తమువలన ఆరోగ్యము చెడిపోగలదు. కాబట్టి మంచిదానిని నేల పొందగూడదు! అన్నిచోట్లను, ముఖ్యముగా దొరకే అందరికిని మిక్కిలి యందుబాటులో యున్నది. బరన్ జెల్లాయిడ్స్ అన్నిమందిల మెపులలోను 14 రోజులకు సరిపోవునందు రు 1/- ను; 40 రోజులకు సరిపోవునది రు 2-12-0 దొరుకును.

నెం. 2A బరన్ జెల్లాయిడ్స్ కొరకు అడుగుడు. 1

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలం జంక్షన్ నేలం మామిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు. ఆర్డరుతో అధ్యాపకు. 3 నెలల అంటుమామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు డబ్బా రు 7½. నీను, స్వదేశీ తర్కారీ పూలనిత్తులు, 24 దినుసులు సెట్ రు 2½, 12 దినుసులు 1½. క్యాటలాగు ఇనాం. Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము ఇతర బహిష్కరణములు చెన్నపురిలో నాయకుల ప్రచారము

ఇంటింటికీని బోయి ప్రమాణపత్రములపై
సంతకములు చేయించుట

మదరాసు, మే 1:—నేడు యమున శ్రీయుతులు డా॥ యు. రామారావు, ఎస్. సత్యమూర్తి, ఆర్. చిన్న సామి, ఎం. భక్తవత్సలం, ఎ. ఆర్. వి. ఆచార్యగారు మున్నగువారు తిరువల్లి కేజీలో చాలమంది యిండ్లకు వెళ్లి విదేశవస్త్రబహిష్కరణమునుగూర్చి భోధించి ప్రమాణ పత్రములపైని సంతకములు చేయించిరి. చాలమంది స్త్రీలును వర్తకులును యితరులునుగూడ నేడు ఉదయమున సంతకములు చేసిరి. చెన్నపురి స్వదేశీ-లీస వలంటీరులు ప్రతిదినమునుగూడ నీ ప్రచారమును జరిపెదరు.

స్వదేశ లీగుసభ

నిన్ను లీగు అధ్యక్షులగు డా॥ యు. రామారావుగారి అధ్యక్షతనకు మహాజనసభలో లీగు సమావేశము జరిగినది. “భిక్షకును విస్తారముగా తయారుచేయించుటకు దానినిగూర్చి ప్రచారముచేయుటకును యెల్ల వారును సర్వశక్తులను వినియోగింపవలెననుట నిర్దిష్టాదేశంకే మే గాని తగునంత భిక్షకులభింపకపోయినపుడు అనగా అందరికిని లభింపజాలక పోయినపుడు రెండవపక్షమును స్వదేశీమిల్లుబట్టలనుగూడ ప్రోత్సహించుట నొసగదగును. అందులకు స్వదేశీవస్త్రములను విక్రయించున వర్తకులు కేవలము స్వదేశీవస్త్రములనుమాత్రమే విక్రయింపవలెనని మనము వారిని కోరవలెను.” అని డి॥బి॥రామచంద్రారావుగారు నుడివెరి.

ఇందులకు చాలమంది ప్రోత్సహనతోడ్పాటుగూడ మన కవసరమని కే. నరసింహయ్యగారు నుడివెరి.

మండలములలో నుండువారు తుదభిక్షకులనుమాత్రమే కట్టునట్లు మనము ప్రోత్సహింపవలెననుట. భిక్షకులకే అగ్రస్థానము నొసగవలెను. భిక్షకు మిక్కిలి హెచ్చుగా నిర్మింపబడుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయవలెను.” అని ఆర్. చిన్న సామిగారు నుడివెరి.

“ప్రతి దినములోను ప్రదర్శనములను జరిపి భిక్షకులట్టలను స్వదేశీవస్త్రములనుగూడ చూపించుచుండవలెను. కాంగ్రెసునందు అభిమానముగల వర్తకులు స్వదేశీవస్త్రములను మాత్రమే విక్రయించునట్లు వారిని ప్రోత్సహింపవలెననుట. వారిపేరులకు మనము ప్రకటించినవో కొనదలచినవారు వారి చిద్ద మాత్రమే కొందురు” అని సత్యమూర్తిగారు నుడివెరి.

వలంటీరులుగా పనిచేయుటకు పూనుకొనినవారికి అరవము లోను యింగ్లీషులోను అచ్చువేయించబడిన ప్రమాణపత్రములు పుస్తకముల నిచ్చిరి. 80 మంది వలంటీరులుగా చేరిరి. చాలమంది వర్తకులతో మాటలాడుటకు నిర్ణయింపబడెను.

(స్వ. వి.)

* * * కార్పొరేషనువారు విదేశ వస్త్రపులను బహిష్కరించుట

చెన్నపురి కార్పొరేషనులో సత్యమూర్తిగారి
తీర్మానము

మదరాసు, మే 1:—చెన్నపురిలో పోలీసువారు యిటీవల చేసిన పనులను దొరతనమువారు సమర్థించుటచే తమ అపమృతిని స్పష్టముగా తెలుపుటకు యంత్రణింపండియే పనికినిగూడ విదేశవస్త్రములను విదేశవస్త్రపులను గూడ కొనగూడ దని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. అను నీ తీర్మానమును యీ గెల 6 వ తేదీని జరుగనున్న కార్పొరేషనుసభలో నుపపాదించెదనని ఎస్. సత్యమూర్తిగారు తెలియజేసిరి. (అ. తె.)

మీరటు కుట్రకేసు

ఇన్స్పెక్టరు ఘోష్ గారి సాక్ష్యము

మీరటు, ఏప్రిల్ 30:—కలకత్తాలో పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఎస్. ఇ. ఘోష్ గారిని ప్రభుత్వవ్యాపారి నేడు పరీక్షించెను. నిందితుల పేరట వచ్చుచుండెడి జాబులను తాను సరిగ్గా తెలుపవలసిన సంగతులను సాక్షి వివరించెను. ఈతని యాధుపరిక్త కేసుటి దినము జరుగును. (అ. తె.)

చెన్నపురిలో స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము 144 వ నెక్లనును ధిక్కరించుట

శ్రీయుత కెప్టను కె. ఉపేంద్రపాయిగారు
బహిరంగముగ ఉపన్యసించుట

మదరాసు, మే 1:—నేడు సాయంకాలము 5½ గంటలకు మూడు రోడ్లలో కెప్టను కె. ఉపేంద్రపాయి బి. పి. గారు 144 వ నెక్లనును ధిక్కరించి ఉపన్యసించిరి. అతడు 200 మంది ఉండిరి. శ్రీ పాయిగారు సత్యాగ్రహానికి నేడు చాలా ధనమునుగూడ సమకూర్చిరి. ఇతడు పక్షిణ కన్నడము వందలి ముల్గీ వాస్తవ్యుడు. ఇతడు చెన్నపురిలో మైలాపురమునందున్న సత్యాగ్రహ శిబిరము (ఉదయవనము) నందున్నాడు. ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు అబ్బాసు ఆలీగారు స్వయముగా 144 క్రింద శ్రీ పాయిగారికి నోటీసు నిచ్చియుండినను గూడ నితడు దీనిని ధిక్కరించెను.

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారును శ్రీయుత కెప్టను, డాక్టరు నటరాజనుగారును పరశువాకములతో ఉపన్యసించుట

వీరిద్దరునుగూడ 144 వ నెక్లనును ధిక్కరించి నేడు సాయంకాలము 5½ గంటలకు పరశువాకములతో బహిరంగములో ఉపన్యసించిరి. ఆసభకు చాలమంది వచ్చిరి. (స్వ. వి.)

* * * * *

చెన్నపురిలో మరల ఉప్పుచేయుట

నేడు సానుభోము సముద్రతీరమున
నలుగురు ఉప్పుచేసిరి

మదరాసు, మే 2:—నేడు ఉదయమున మదరాసులో సానుభోమువద్ద సముద్రతీరమున శ్రీయుతులు బుచ్చి బాబు, బి. ఎస్. రాధాకృష్ణ, కే. రామనాథయ్య, ఎం. పి. అప్పాసామిగారు ఉప్పువట్టుమును ధిక్కరించి ఉప్పుచేసిరి. (స్వ. వి.)

చెన్నపురిలో కొందరు ప్రముఖులను గవర్నరుగారు ఆహ్వానించుట

శ్రీయుతులు సర్ పాత్రో, రాఘవస్వామి మొదల్యారు, రాజను, నారాయణస్వామిసెట్టి, నటేశనుగార్లు ఉధకమండలము వెళ్లుట

మదరాసు, మే 2:—ఈనెల 8 వ తేదీ శనివారమునాడు అనగా అత్యవసరముగా తన్ను కలుసుకొనవలెనని గవర్నరుగారు చెన్నపురిలో కొందరు ప్రముఖులను ఆహ్వానించిరి. శ్రీయుతులు సర్ పి. పి. పాత్రో, పి. రామస్వామి మొదల్యారు (కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటు), పి. టి. రాజను, జి. నారాయణస్వామిసెట్టి, జి. పి. నటేశనుగార్లు నిన్ను రాత్రియింట్లనుండి ఉధకమండలము వెళ్లినయిది. డి. బి. టి. రంగాచారిగారు నేడురాత్రి చెల్లెడరనియును తెలియుచున్నది. (స్వ. వి.)

క్రిశ్చియన్ మిషనరీలయము-గుంటూరు

సంవత్సరాంత పరీక్షలు పూర్తిజేసి ఎండా కాలపు శైవులు యిచ్చుటవలన జూన్ 16 వ తారీఖువరకు విద్యాలయము మూయబడియుండును. ఆంధ్రచేత హాస్టలులో చేరగోరు విద్యార్థినులుగాని ఇతర విద్యార్థినులుగాని తిరిగి విద్యాలయము తెలుపబడిన మాసము దినములలోగా చేరవలయు ననియు, లేనియెడల చేర్చుకొనబడరని తెలియజేయబడినది.

కాళంగి కేవలముగా, కార్యదర్శి.

క్రిశ్చియన్ మిషనరీలయము, గుంటూరు

చోలింగ నెల్లూరు

దుర్గాబాయిమ్మగారుగూడ ప్రచారము

మదరాసు సత్యాగ్రహ సభవారు శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మ శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు మరొకరిందరను చోలింగ నెల్లూరునకు బోయి 29 వ తేదీన అచ్చటి పరిస్థితులను చూచినవచ్చిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగెను. చాలమంది స్త్రీలు గూడవచ్చిరి. ప్రతి తెల్లదును అహింసా పద్ధతు లవలంబించవలెననియు కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమము కొనసాగించి బ్రిటిషు వస్తువులను బహిష్కరించి తాగుడు మానవలెనని రుక్మిణి లక్ష్మీపతిగారు హెచ్చరించిరి. శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారును, ఎ. శంకర్జీగారును స్వామి వజ్రుగానందంగారును ఉపన్యసించిరి. వాలంటీరుల బస జూచి కొంతచర్చించిన పిదప మదరాసునకు బోయిరి.

గాంధీవాలంటీరుల రాక

మదరాసు, మే 1:—కె. వి. గణపతి, ఎం. కె. వెంకటరామను, సి. ఎస్. నరసయ్య, స్వామి నిత్యశంకర మాడిగలు గార్లు మహాత్మాగాంధీగారి ఆశ్రమములో శిక్షను పొందినవారు నేడుదయంబొంబాయి మెయిలులో వచ్చిరి. ఉదయవనం సత్యాగ్రహశిబిరమున విడిసియున్నారు.

గంపలగూడెంజమిందారుగారి బంధువురాలు శ్రీమతి తాయారమ్మగారు గూడ నేడుదయము సత్యాగ్రహాధ్యయము నందు పాల్గొన వచ్చిరి. (శ్రీ తె.)

చెన్ననగరమున

శాసనోల్లంఘనము

శాంతిపైనికులు లవణశాసనమును ధిక్కరించుట

మదరాసు, ఏప్రిల్ 2:—నేటి యదయము సత్యాగ్రహ శ్రమమునుండి కొందరు శాంతిపైనికులు బయలుదేరి, మైలాపూరు సముద్రతీరమునకు జని ఉప్పు కానము నుల్లంఘించిరి. నేటి ఉదయము ప్రార్థనలై నపిదప 8 గంటలకు సత్యాగ్రహ శ్రమమునుండి బయలుదేరెను. శ్రీయుతులు మల్లెం బుచ్చి బాబు, (వెంకటాచారి) ఎం. పి. అప్పాస్వామి, బి. ఎస్. రాధాకృష్ణ, కె.ఎస్. రామనాథయ్య గార్లు బయలుదేరి, మైలాపూరు సముద్రతీరమునకు జనిరి. వారివెంట కొంతదూరమున నొక మోటారుబడిలో, వైద్య పరికరములను, “ప్రైవరు”లను వెంట నిడుకొని సత్యాగ్రహ వైద్య సహాయకదళమువారు, డా॥ నటరాజ్ గారి నాయకత్వముక్రింద జనిరి.

మందు జనుచున్న సత్యాగ్రహాలు సముద్ర తీరమునకు జని, కుండలకో నీటినిచెచ్చి పాయిల్లుపెట్టి, ఉప్పువండుటకు ప్రారంభించిరి. ఆ ప్రాంతమున కావల యున్న పోలీసు వారిదిని జూచి, ప్రేమనకు వెల్లిరిపార్తుజేసినటు తోచెలియుచున్నది. వెంటనే కొందరు సార్వంటులు 20 మంది పోలీసు దళముతో వచ్చి పాయిల్లను కుండలను బ్రద్దలు కొట్టి మిమ్ముల సర్దుచేసిరి. రండు అని చెప్పి సత్యాగ్రహులను తీసుకొని పోయిరి కొంతదూరము వెళ్లిన పిదప, పోలీసుసార్వంటులు, సత్యాగ్రహులను వదలిపెట్టి, మీ దగ్గర ఉప్పులేదు. కనుక మీరు వెడలి పొండు అని చెప్పి వదలిజేసిరి.

దేశభక్తుడు మున్నగు నాయకులకు శిక్ష

బెజవాడలో బహిరంగసభ

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 30:—దేశభక్త కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులు, శ్రీరాజా వేంకట కృష్ణారావు, శ్రీకాకుమాను లక్ష్మయ్య చౌదరిగార్లు క్షేత్ర వేయబడినందులకు నేడు బెజవాడలో సంపూర్ణముగు హారటాలు జరిగినవి. శ్రీరాజాగారిని చౌదరిగారిని రాజమండ్రి చేరసాలకు గొనిపోయిరి. వేలకొలది ప్రజలు వారితో రైలు ప్రేమవరమును వెళ్లి జయజయ ధ్వనులతో వీడ్కొల్పిరి.

శ్రీయుత పి. రామనాథం చౌదరి (అడ్వకేట్) గారి అధ్యక్షతనకు నేడు సాయంకాలము మిక్కిలి గొప్పబహిరంగ సభ జరిగినది. పెక్కువేలమందివచ్చిరి. శ్రీయుతులు వేంకటామచందరి, రాఘవచంద్రయ్య చౌదరి, డాక్టరు జి. ఎస్. శర్మ, గార్లు మున్నగువారా సభలో ఉపన్యసించిరి. (శ్రీ తె.)

స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

చక్ర (రాట్ట) లక్ష్మీ వ్రతము

శ్రీమతి జ్ఞానప్రసాదాంబగారు జరుపుట

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 30 :—శ్రీయుత టి. రామస్వామి గుప్తాగారి కుమార్తెయగు శ్రీమతి జ్ఞానప్రసాదాంబగారు నిన్ను నిచట మంత్రయుక్తముగను అతివైభవముతోను యీశుద్ధవ్రతమును భక్తిపూర్వకముగా జరిపిరి. ఆవ్రతమునకు వందలకొలది స్త్రీలువచ్చిరి. ఆనభలో శ్రీయుతులు రామ శేషయ్యగారును టి. రామస్వామి గుప్తాగారు ఖడ్గరు యొక్క-మహిమను ఉపయోగమును ఆధిక్యతనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట శ్రీమతి జ్ఞానప్రసాదాంబగారు గూడ ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట 300 స్త్రీలు అటనుండి ఊరేగింపుతో బయలుదేరి రాత్రి 7.గంటలకు గాంధీ ఆరాధనను చేరిరి.

ఇకమనకు నాయకులతో పనిలేదు

ప్రజలే సత్యాగ్రహమును సాగింపవలెను

వోల్పాడు, మే 1:—నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మహాత్ముడు మారకునుండి యిచటికి వచ్చెను. 12 మైళ్ల దూరము మోటారుమీద ప్రయాణము చేసెను. "నాయకులు" మీడియం కే దారిచూపిరి. ఇకమీ రెండవరోజు నడువవలెనుగాన యికమీకు నాయకులతో నేమియును పనిలేదు. వారు చూపిన దారిని మీరునును నోల్లనిచో వారు మీ మధ్యనుండినుగూడ ప్రయాణములేదు. మీరటుల నడుచుకొనునెడల వారు చెరసాలలోనుండినను నడ్డుమేమియును లేదు. "నాయకులనందరిని అరెస్టు చేసినచో ప్రజలు సత్యాగ్రహమును ముగిసేనెడల, లేదా దౌర్జన్యములు సరిపెడల, ఏదియైనను మనకు లాభమే" అని దొరతనమువారు నిశ్చయించి ఆ రీతిగా మనలను పరీక్షింప వారంభించిరి." మీరు సత్యాగ్రహమును విరమింపను గూడదు. దౌర్జన్యము నొనరింపను గూడదు. అహింసను వదలకుండ కాంతముగా విజయము కలుగునవలెనుగూడ సత్యాగ్రహమును సాగించుచునే యుండవలెను. ఒక్క ఉప్పుచట్టముకే గాక యిట్టి అక్రమచట్టముల వన్నిటినిగూడ తిరస్కరింపవలెను. మీ కిరీతిగా దొరతనము వారి చట్టములను ఢిక్కరించుచుండుటకు మీకు నాయకులతో నేమి పనియున్నది. విజయము కలుగునవలెనుగూడ మీరు విరమింపగూడదు" అని మహాత్ముడు నడిచెను.

సూరకులతో త్రాగుబోతులు

స్త్రీలను కొట్టుట

మహాత్ముని మందలింపు

వోల్పాడు, మే 1:—సూరకులలో కొందరు సారాదుకాణములను త్రాగుబోతులును పికెటింగు చేయుచున్న స్త్రీ వలంటీరులను బాధింప సాగిరి" అని సూరకు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. ఇది చాల సంతాపకరము. ఏ పురుషుడైనను ఒక స్త్రీని కొట్టిబోవుటకంటె తాను న్యూనోందుటయే మేలు. మన సోదరీమణులు సారాదుకాణములవద్ద పికెటింగు చేయుచుండగా త్రాగుబోతులును దుకాణదారులును వారి నవమానించిన పిమ్మట గూడ ముందేకమునం దొక్క సారాదుకాణమైన నుండవచ్చువా? అటుల జరుగునని నేనెన్నడును అనుకొనియుండలేదు. మనప్రాణములు పోవునరకు మన సోదరీమణులు కెట్టి అవమానమును జరుగగూడదు. ఈ రీతిగా స్త్రీలు పికెటింగు చేయుటలో వారి-చేతులు విరిగినను సరే తలులు పగిలినను-పక్ష చివరకు ప్రాణములు పోయినను సరే భారతదేశమునం దున్న కల్లు సారాదుకాణములన్నియును పూర్తిగా నిర్మూలంపబడక తప్పదు. ఇటుల చేసి తీరకమని స్త్రీలుగూడ దీక్షలునియున్నారు. వారికిగూడ నిది కడపటి యురమే" అని మహాత్ముడు నడిచెను.

బొంబాయిలో విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము

ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సు కార్యదర్శి విలాపము

బొంబాయి, మే 1:—బొంబాయి నేటి పినుగుడుపు మల్చెంటు సంఘమువారు విదేశవస్త్రములను బహిష్కరింపవలెనని తీర్మానించినది ఆసంఘకార్యదర్శి బొంబాయి ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సు కార్యదర్శికి వ్రాయగా, ఈరీతిని కంట్రాక్టులను గూడ రద్దుపరచినచో ప్రపంచమున భారతీయవస్త్రముల పరపతికి భంగమువచ్చును, దావాలిగూడ రాగలవు" అని అతడు వ్రాసెను.

పంజాబులో విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము

లాహోరులో బట్టలవర్తకుల సంఘమువారి తీర్మానము

లాహోరు, మే 1:—ప్రస్తుతము మనదేశమున చాల దారుణములగు పరిస్థితులు కలిగినందునను విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము ప్రారంభింపబడినందునను యిటనుండి వర్తకులెవరును విదేశవస్త్రములను తెప్పించగూడదు. ఇదివరకు పంపిన అర్జులనుగూడ రద్దుచేయవలెను. అటుల చేయనివారిపై తగినచర్య జరుపబడు"నను తీర్మానమును యీసంఘమువారు రామోదించిరి.

నేడు పికెటింగు జరుగలేదు

లాహోరులో నిదీవరకు ప్రమాణవ్రతమున సంతకము చేయుటకు నిరాకరించిన రెండు దుకాణముల వారును గూడ ఒకసంవత్సరము సరకును తెప్పించకుండుటకు నేడు సమ్మతించినందున నేడు పికెటింగు జరుగలేదు.

పంగరాష్ట్రమున బహిష్కరణము

గౌరీపురము కలకత్తా

కలకత్తా, మే 1:—గౌరీపురమునందలి వర్తకులును నటోరులోని వర్తకులును గూడ క్రొత్తగా విదేశవస్త్రములను తెప్పించకుండుటకు వాగ్దానము చేసిరి. దీని స్ఫుల్లంఘించిన వారు 101 రూపాయలు అపరాధము నిచ్చుకొనవలెనని గూడ తీర్మానింపబడినది.

విదేశవస్త్రములతో కొట్టు మున్నగువాటిని వట్టుగూడదని నటోరులోని కుట్టుపనివారుగూడ వాగ్దానము చేసిరి.

కలకత్తా

కలకత్తాలో నున్న గన్నీబ్రోకర్సు సంఘమువారి సభలోగూడ ఖడ్గరుచే ధరింపవలెనను తీర్మానము ఏకగ్రీనముగా నామోదంపబడినది.

సారాదుకాణములవద్ద పికెటింగు

సింధురాష్ట్రము

కరాచీలో దౌర్జన్యముచేసినవారిని వలంటీరులు తరిమివేయుట

కరాచీ, మే 1:—నిన్నరాత్రి వలంటీరు దళముతో సంబంధములేని కొందరు మనుష్యులును బాలురును కొన్ని సారాదుకాణములకడకు వెళ్లి అల్లరిచేసినందున సారాదుకాణములవద్ద పికెటింగు జరిగిన భారత కాంగ్రెసు సంఘసభయందు యోర్నాటుజేయబడినది. కాసనోల్లంఘనము జరిపించు బాధ్యతయంతయు పూర్తిగా నియంత్రణకు వచ్చెను. వీరివ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘములు ఆ, భా. కాంగ్రెసు సంఘము తీర్మానము ననుసరించి సత్యాగ్రహము జరిపించు బాధ్యతలను సంఘములే వహించెను. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘములగూడ యుగాలోచన సంఘములను నియమించి ఉద్యమమును పక్షిగ నడిపించుచున్నారు. ఈరీతిగ అధికారబాధ్యత సంఘములకు అప్పజేయబడినది. కావున నియంత్రణపది కొనసాగ వనవలెను లేదు. అవసరమయినచో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారే కార్య సంఘసభ జరిపి తగిన యోచన జేయవచ్చును.

అహమదాబాదులో సారాదుకాణములవద్ద పికెటింగు

కార్మికసంఘములవారి సూచనలను మహాత్ము డామోదించుట

సూరకు, మే 1:—శ్రీయుత శంకరలూలు బాంకరు గారును అహమదాబాదు కార్మికసంఘకార్యదర్శి నందగారును నేడు కరాచీవచ్చి మహాత్ముని-సందర్శించిరి.

అహమదాబాదులో కార్మికసంఘము వలంటీరులు సారాదుకాణములవద్ద పికెటింగుచేయుచున్నారు. వారు దుకాణముల వద్ద కూర్చొని నియంించి త్రాగుటకు వచ్చినవారిపేర్లను వ్రాసుకొందురు. పిమ్మట వారితోగూడ వారియింట్లకు వెళ్లి త్రాగుడు మానివేయవలెనని బోధించెదరు. అందువలన దుకాణములకు పోయెడు త్రాగుబోతులసంఖ్య చాల తగ్గిపోయినది. అందువలన సారాదుకాణదారులు లైసెన్సు నిబంధనల స్ఫుల్లంఘించి అన్ని వేళలలోను అన్ని స్థలములలోను సారాదుకాణములవారిని యేమియును లాభము కలుగలేదు. వారు కార్మికసంఘ వలంటీరులను చాల బాధించి

కేంపులు, పచ్చలు, మంచినీయ్యములు వస్త్రాచారములకు ఏకంసి చవిల్ దాను అందు సన్ను, సీమకమలములు, నగలవస్త్రములు, 112, 113 చైనాబజారులోద్ధు, మద్రాసు. 4

నమగూడ వలంటీరులు లొంగలేదు. వారు అహింసను పూర్తిగా కాపాడుచునే కాంతముగా పికెటింగు చేయుచున్నారగాన అహమదాబాదులో సారాదుకాణములవద్ద స్త్రీలు పికెటింగు చేయ వనవలెనులేదు. అహమదాబాదులో విదేశవస్త్రముల దుకాణములవద్దను గ్రామములలో సారాదుకాణములవద్దను స్త్రీలు పికెటింగు చేయదగదు" అని నందగారును బాంకరు గారును మహాత్మునికు తెలుపగా, మహాత్ముడు సమ్మతించెను.

ఆంధ్రదేశ సత్యాగ్రహము

గుడివాడ, మే 1 :—వాలంటీరులై తేజసినేను విచారణమాటుటకు ముట్టూరి కృష్ణరావుగారు డాక్టరు దుర్గా వాగ్గేరరావుగారు గుడివాడకువచ్చిరి. వాలంటీరులకు కిక్కిరింపబడగనే ప్రజలలోఉత్సాహము అధికమైనది. నిందితులను కారాగృహమునకు తీసికొనబోవ నేటిదినమువరకు జన్మదొరకలేదు. ఈ పనిజరుపుటకు వందలకొలదిమంది వాలంటీరులు వచ్చుచున్నారు. నేటిదినము గొప్ప ఊరేగింపు జరిగినది. అంగళ్లు మూయబడినవి. విద్యార్థులపరీక్ష జరుగుచున్నను పరీక్షకు వెళ్లుట మానినైచిరి.

బెజవాడ మునిసిపలుసంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

సి. కె. రెడ్డిగారు బాలీయపతాకమును నెలకొల్పుట బెజవాడ, మే 2:—మునిసిపలు సంఘమువారు ఏకగ్రీనముగా గావించిన తీర్మానము ననుసరించి నిన్నుటిదినము బెజవాడలోని సి. కె. రెడ్డిగారు మునిసిపలు భవనముపై బాలీయపతాకమును స్థాపించిరి. మునిసిపలు సంఘసభ్యులు కాసటి కేంకరరావు, డాక్టరు కర్కూగారు రెడ్డిగారి భుజమాలంకృతులు గావించిరి. ఇది చూచుటకు పురప్రముఖులందరు వచ్చియుండిరి. మానికొండ నరసింహంగారు వచ్చినవారికి వందల తాంబూలులు పంచిపెట్టిరి. నగరమున ఉత్సాహము అధికముగ నున్నది.

డిక్టేటరు పదవి

శ్రీ ముట్టూరి కృష్ణరావుగారి అభిప్రాయము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నం, మే 2:—కృష్ణరావుగారు, ఆంధ్రదేశ నియంత్ర (డిక్టేటరు) పత్రికా ప్రతినిధి పంపించిన యిట్లు తెలిపిరి:—నియంత్ర పదవి మహాత్ముని సూచనపై అహమదాబాదులో జరిగిన భారత కాంగ్రెసు సంఘసభయందు యోర్నాటుజేయబడినది. కాసనోల్లంఘనము జరిపించు బాధ్యతయంతయు పూర్తిగా నియంత్ర పై వుండుటలేదు. వీరివ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘములు ఆ, భా. కాంగ్రెసు సంఘము తీర్మానము ననుసరించి సత్యాగ్రహము జరిపించు బాధ్యతలను సంఘములే వహించెను. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘములగూడ యుగాలోచన సంఘములను నియమించి ఉద్యమమును పక్షిగ నడిపించుచున్నారు. ఈరీతిగ అధికారబాధ్యత సంఘములకు అప్పజేయబడినది. కావున నియంత్రపదవి కొనసాగ వనవలెను లేదు. అవసరమయినచో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారే కార్య సంఘసభ జరిపి తగిన యోచన జేయవచ్చును.

నేడు 50 మంది వాలంటీరులు విదేశవస్త్ర దుకాణముల వద్ద స్వామి తత్వానంద, పురాణం గూరికాస్త్రిగారు వాడుకత్యమున గన్తి రిరిగిరి.

కురుగొండ.

కురుగొండ గ్రామమున నెలకొల్పబడిన సహకార కారదా విద్యాలయ పుస్తకభాండాగార ద్వితీయ వార్షికోత్సవ మహాసభ శ్రీయుత పెల్లెటి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి ఆధ్వర్యత క్రింద 4-5-30 తేది ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీరామ మందిరాలయమున జడపబడుచున్నది.

దేశీయవార్తలు

జే. డబ్ల్యూ. భోమగారు, సర్. బి. ఎస్. వి. త్రాగారినుండి గవర్నరుజేనరల్ గారి కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వపు చార్జీని పుచ్చుకొనిరని ప్రభుత్వ ప్రకటన యొక్క తెలుపుచున్నది.

సంయుక్త ప్రాంత యువజన సంఘము

జవహర్ లాల్ గారిస్థానే వారి సతీమణి

అధ్యక్షురాలుగా నెన్నుకొనబడుట

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 30:—ఈనెల 27 వ తారీఖునాడు సంయుక్త ప్రాంత యువజనసభ 'స్వరాజ్య భవనము'లో జరిగెను. పండిత జవహర్ లాల్ గారిస్థానే వారి సతీమణియగు కమలా నైహూగారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. కారాగృహమున కేసిన దేశభక్తు లభినందింపబడిరి. గ్రామములలో పనిజేయుటకై ప్రజాశ్రమమును నిర్వహింపబడెను. ప్రతిజ్ఞలలోనూ యువజన సంఘములను నెలకొల్పుటకు తీర్మానింపబడెను. (ప్రీ. పే.)

మిల్లుబట్టల వర్తకము

రాజకీయ ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కబడినగాని

అభివృద్ధి గలుగనేరదు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 30:—రాజధాని వర్తకసంఘసమావేశమున కధ్యక్షత వహించిన డి. జే. రైట్ గారు తమ యువస్వాసములో నిలుపు నుడివిరి:—హిందూదేశము నెదుర్కొనుచున్న రాజకీయ ఆర్థిక సమస్యలన్నియు పరిష్కరింపబడినచోగాని కాంతము నెలకొనజాలదు. విదేశీయులపొటీయు, వివాళకరములగు పమ్మెకట్టులును నూలువర్తకమునకు వస్త్రము కల్పించియుండెను. ఇటీవల నిర్వహింపబడిన గుంకములను వెంటనే విధించిన యాపరిశ్రమ త్వరలో బాగుపడగలదని మన నమ్మక మయ్యున్నది. (ఆ. పే.)

రౌండు టేబిలునభ

దొరతనము త్వరలోనే తేదీనినభ్యులపేర్లను

ప్రకటించెదరు

బొంబాయి, మే 1:—భారతదేశమునందు అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులునుగూడ రౌండు టేబిలు సభలో నుండవలెనని దొరతనమువారు ముఖ్యముగా కోరుచున్నారు. భారతదేశమునకు 40 మంది ప్రతినిధులు నియమింపబడుదురు. సభ్యుల పేర్లు తేదీ మున్నగు వివరములను ఇండియా దొరతనమువారు త్వరలో ప్రకటించెదరు. అని రాజకీయ సంబంధముగలవారి మూలమునా తెలియుచున్నది. (ప్రీ. పే.)

కలకత్తా హైకోర్టు

స్వామయ్యార్జి పియర్స్ గారు నెలవుమీద వెళ్లుచున్నందువలన వారిస్థానే మహీచంద్రభూష్ వి. సి. ఎస్. గారు కలకత్తా హైకోర్టు జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

బొంబాయి బ్రాహ్మణేతరపక్షము

గౌ. జాడవ్ గారి ప్రకటన

బొంబాయి, మే 1:—స్థానిక స్వపరిపాలనామార్పు గు గౌ. జాడవ్ గారు సిద్ధుకు వెళ్లుచు, యీక్రింది ప్రకటన గానించుచున్నారు.

బ్రాహ్మణేతర పక్షకార్యనిర్వాహక వర్గమువారు ప్రస్తుతోద్యమము నుండి తమకు వేరుతేసికొని, కాననోల్లంఘనమును నిరసించుచున్నారు. బ్రాహ్మణేతరపక్షము అధినేత ప్రతిపత్తిని కాననానుసరణచేతనే చేరజూచుచున్నది. కొందరు సభ్యులు బ్రాహ్మణేతరమైన ప్రతిపాదనలను గూడ కావించెదరు.

ప్రభుత్వమువారు పైన్ అర్జీనెన్నును ప్రచురించినందులకు చింతిల్లుచు జాడవ్ గారు, అట్టి కానన మనరమయ్యెనని నుడువుచున్నారు. పటేలుగారు నూచించిన ఫలితములు కలుగ ఎచ్చునియును, వినన సత్ప్రవర్తనగల పత్రికలు భయపడ నవసరము లేదనియును చెప్పుచున్నారు. చివరను, తమపక్షముగూడ స్వదేశ పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుటకు సమ్మతించుననియు నుద్వేషపేధము గూడ వారిఅదర్శమనియు బల్కుచున్నారు. (ఆ. పే.)

తపాలాబండి దొంగతనము

నిందితుడు మహబూబ్ ఖానుని సాహసము

పి.మో.గా, ఏప్రిల్ 30:—తపాలాబండి దోపిడికేసులో నిందితుడగు మహబూబ్ ఖాన్ దోపిడియని జ్యూరీలో పెక్కుమంది నిర్ణయించుటచే, కడూర్ సెషన్సుజడ్జి యాతనికి 8 సంవత్సరముల కఠికశిక్షను విధించెను.

నేరారోపణ

1929 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ నాటిరాత్రి పి.మో.గా బిర్హార్ స్టేషనులకు నడుచు పరుగుడుచుండిన మొయిలు బండిలోని తపాలాపెట్టెలో నిందితుడు ప్రవేశించెను. అతనికిడరివాల్యుకుండెను. రెయల్వేమెయిల్ పరిస్థితి అధికారిని నడుపుచు, అబండిలోనుండి ఏ కేసునిపిని యాతడు నిద్రించుచున్నందులకు, డిస్మిస్ చేసెదనని భయపెట్టెను.

పిమ్మట చంపెదనని భయపెట్టుచు యాతనిని బొడ్డిలోనికి త్రోసెను. అపెట్టెలో నుండి 18000 రూపాయల విలువ గల ఇన్నూరు కవరలను నాతడు దొంగిలించెను. ఈతనిని మైసూరు పోలీసులు మే 25 తారీఖున అరెస్టుచేసిరి. 8150 రూపాయలవిలువ గల యాస్తిని పోలీసులు కనిపెట్టగలిగిరి. ఈయభియోగము పోయినపెట్టెబయలో గొనిరాబడెను. (ఆ. పే.)

కాన్పూర్, మే 1:—కాంగ్రెసు ప్రచారకులలో ప్రముఖులగు శ్రీయత అంబికాప్రసాద్ త్రిపాఠీగారు ఉప్పు కాసము నుల్లంఘించినందులకై నేటిదినము అరెస్టుచేయబడిరి. (ప్రీ. పే.)

కరాచీ పురపాలక సంఘము

కరాచీ, మే 1:—శ్రీయత జమిందార్ ఎస్. ఆర్. మేతాగారు మరల కరాచీ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. నేతహాజీ అబ్దుల్లా హుస్సేన్ గారు మేతాగారికి పోటీనిలిచిరి. వీరికి 14 వోట్లును, మేతాగారికి 38 వోట్లును వచ్చినవి. మేతాగారు గడచిన 10 సంవత్సరములుగా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగా నుండియున్నారు. (ప్రీ. పే.)

"అన్నము లేదు కావున కల్లు త్రాగుచున్నాము!"

స్త్రీలు వాలంటీరులను తిట్టుట

జలల్పూర్, మే 2:—గాంధీ సతి కొద్దిమంది వాలంటీరులతో నిన్నటి రోజున మాచ్యాడ్ గ్రామమున కేగెను. ఆమెనాయకత్వము క్రింద పని జేయుచున్న మరెవ్వరును స్త్రీ వాలంటీరులు నిన్నటి సాయంకాలము ఊరేగింపుతో జలల్పూరు పట్టణములో తిరిగిరి. వారు త్రాగుడును దూపించు పాటల బాడుచుండిరి. రెయల్వేస్టేషనుకు సమీపమున నున్న కల్లుదకాణముపక్కనుంచి వారు వెళ్లుచుండగా అప్పటికి కల్లు నునేసిందియున్న స్త్రీలెదురుగా వాకిట నిలవబడియుండిరి. వారిలో నొక రైచేతులలో కల్లుమంత యుండెను. స్త్రీవాలంటీరులు వారిని త్రాగుడు మానుమని కోరగా నాపడతులు వారిని బూతులుతిట్టిరి. మరియు నిట్లనిరి:—మాకు అన్నము, నెయ్యి, యిత్యాదులు లభింపజాలవు గనుక నేడు మేము కల్లేత్రాగడము.

గాంధీమహాత్ముడు నేటిసాయంకాలము మాచ్యాడ్ నకు వెడలి, రేపటిదినము కరాచీయందలి తమ మకాములో విశ్రాంతిని గొనెదరు. (ఆ. పే.)

హైదరాబాదులో నూతన వారపత్రిక

ప్రజలకును, ప్రభుత్వమునకును నడుమ సౌమనస్యమును కుదుర్చునెంచుట

సికింద్రాబాదు, మే 1:—యితేజ్ మేనేజింగు ఏజెంట్ గుజ్జిరావర్ ముల మోతీలాలుగారి సంపాదకత్వముక్రింద నేడు కొత్తగా హైదరాబాద్ వారపత్రిక అనెడి వారపత్రిక యొందు వెలువడినది. స్వాతంత్ర్యభిప్రాయములను ప్రకటించుచు ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకును నడుమ సౌమనస్యమును కుదుర్చుటకు యాపత్రికయత్నించెద ననుచున్నది. సాంఘికముగను విద్యావిషయముగను ఆర్థికముగను పురోభివృద్ధి వికాసరీయావశ్యకమని యాపత్రికయభిప్రాయము గావున నియ్యది యావిషయములకై ప్రాధాన్య మొసంగగలదియున్నది. తగిన ప్రాశ్నాహము దొరకనచో యావారపత్రిక ప్రాంతాలబైనికపత్రికగ మారగలదు. (ఆ. పే.)

కాంగ్రెసునెడల ప్రజలకుగల భక్తి

నాగపూరు సంభవము

నాగపూరు, మే 2:—లనాకాసమును మీరుటకును, నిషేధగ్రంథములను చదువుటకును 'సహకార-ప్రతిసహకార' వారులు నిన్నటి సాయంకాల మొకసభను జరిపిరి. డాక్టరు బి. ఎస్. మూంజీగారధ్యక్షత వహించిరి. 10000 కుపైగా ప్రజలు వచ్చియుండిరి. కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే బదులొసంగబడియుండిన సీసా వుప్పునీరును వుప్పును తయారుజేయునిమిత్రం యొక బాణలిలో నింపిరి. అంతట డాక్టరు మూంజీగారు సవర్పారు గారి గ్రంథమునుండి కొన్ని పంక్తులు వ్రాయబడియుండిన కాగితమును చదువనారంభించిరి. వెంటనే సభికులు వారికి యద్భుతచ్చి, భారతభాషన సభ్యుండి రాజీనామా నీయవలసినదనియు కాంగ్రెసులో చేరవలసినదనియు కేకలు వేయసాగిరి. అంతట సభలోనల్లరి ప్రారంభమయ్యెను. సభికులు మూంజీగారిని మాట్లాడ నివ్వలేదు. సభ రసాభాస మయ్యెను. (ఆ. పే.)

ఉప్పులో విషము కలుపుట

మహాత్ముని ప్రకటన

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 30:—ఉప్పుపట్టణ ప్రభుత్వోద్యోగులు కలుషిత మొనరించినవారలనుగూర్చి మహాత్ముడు కావించిన యీక్రింది ప్రకటన అధికారులచే అణచిపెట్టబడి పొప్టుద్వారా ప్రేక్షకువారికి వచ్చినది.

ఉప్పు భూములందు విషముకలిపినవారలనుగూర్చి అసత్యమని చెప్పుట నా కంతయో సంతోషముగా నుండియుండును. కాని, అది సత్యముగానే యుండునని నేను చెప్పవలసినవిషయమిది. దీనినిగురించి నాకు మొదట కైరానుండి వార్తవచ్చెను. బాడల్పూరు నొద్దగల ఉప్పు భూములను ప్రభుత్వమువారు కలుషితము చేసినని విశ్వాసపాత్రులగు నా సహచరులు నాకు వ్రాసిరి. తేలికను చూచినపుడు, అత్యుక్తియో, పారబాటో యుండునని తలచితిని. కాని నిన్న నేను మానము చాలించగ నే ఒకపాత్రలో అందమైన పలుకులు కొన్ని నాముం దుంచబడెను. కంటిలో చూచియే అని ఉప్పు కాదని నేను తెలిపికొంటిని. దీనిని తెచ్చిన నలంటిరు ఆటోనుండి కలుషితమయిన జలమును కూడ తెచ్చెను. ఒక పోలీసు ఉద్యోగి కొంతమందిసహాయంతోగూడ యేదో పాడిని నీళ్ల లో కలిపి ఉప్పు భూమిలోపాటించిరి. ఈ పలుకులను నేను రుచిచూచితిని. చేదుగా నున్నవి. ఇట్టి సందేహముగలనొట్ట, ఉప్పు ను తయారు చేయవద్దని నేను ఆజ్ఞలంటిరుతో చెప్పితిని. ఉప్పులో ఏమి కలుపబడినది నేను విచారించుచున్నానుగాని ప్రభుత్వోద్యోగులు ఉప్పులో విషము కలిపినారని చెప్పుటకు సంకయింపను. ఈ ఉద్యమము విజృంభించిన అనతికాలములోనే, యీ ప్రభుత్వమతి ఘోరకార్యము లానరించినరని నేను వక్కాణించుచున్నాను. అసహ్యమైన ఘాతుకకృత్యము లానరింపబడినవి. ఏమి యెరుగనివారిపై గుర్రములు నడచినవి. లాటి కట్టెల విజృంభణమునకు మేరయే లేదు. కాని సామాన్యులు కూడ వీరులవలె ప్రవర్తించినరని చెప్పుటకు నాకు సంతోష మగుచున్నది. ఎట్టి బాధలను కూడ ప్రతీకారము చేయకయే ఓట్టుకొనినారు. ఒక నలంటిరు తెల్ల ఉద్యోగులక్రింది కూలిపనివారగు కొందరు భారతీయులు తన్నుకొట్టినది బులింకను బాధింపుచుండగనే 'ఈనా సోదరలకై నేను పగచుచున్నాను' అని తన లేఖంతమున వ్రాసినాడు. ఇది వీరి శౌర్యవీర్యములకు చెట్టింపు వన్నె తెచ్చినది. ఈ ఉద్యమము జరిగిన రెండువారములలో ప్రభుత్వము కావించిన అకృత్యముల నన్నిటిని యీ విషయము కలుపుట తలదన్నుచున్నది. వారు ఉప్పును విషమయము గావింపఁ దలంపుకొన్నయెడల, వారు ప్రజలకు ముందుగా తెలిపియుండవలెను. ప్రభుత్వ ప్రచురణాధికారి ప్రత్యాగ్రహాలు తయారుచేసిన 'ఉప్పుకోగ' కారియని యొక అసత్యమును ప్రకటించుటకు సంకోచించలేదు. (ఇచ్చట ఒకవాక్యము లోపించినది.) దుర్బుద్ధులైన యాయోద్యోగులు కలిపినది పూర్తిగా విషము కాకపోవచ్చును. కాని వారు కలిపినది అపకారియని చెప్పుటకు సంకోచించినను, వారు కలిపినది ఉప్పుకాదు.యుద్ధములందు అన్న పానములను కలుషిత మొనరించుట రాక్షసముగా గుర్తింపబడినది. కాని, హిందూదేశములోని, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారియపరాధమును, కేవల మస్వాదమైన యొక చట్టము నుల్లంఘించు స్త్రీ పురుషులకును, బాల బాలికలకును కావించుటకది తగిన కార్యమైనది. సత్యాగ్రహిని కాన నేను చలించుటలేదు. చేయవలసినది తెలిసియే మేమి యుద్ధమును ప్రారంభించినాను. దైవానుగ్రహ మున్నయెడల, సర్వత్యాగమును చేయగలము. కష్టములకుమందు మరింత కష్టమును మనచైకి తెచ్చుకొనుటయే. త్వరలోనే, యీ రెండు వారములలో కావించిన త్యాగమును వింించిన త్యాగమును భారతీయులు చూపుటకు నే నవకాశము కల్పింపజేయుచున్నాను.

పత్రికాశాసన పునరుద్ధరణము

అసెంబ్లీ సెంటర్ గారి వ్యాసము

మనుష్యవ్యవహారమును గూర్చిన జ్ఞానము
గాంధీగారికి లేదు

అసెంబ్లీ సెంటర్ గారు "పత్రికాశాసన పునరుద్ధరణము" అను కీర్తి కల్పితమైన న్యాయమును ప్రతిపాదించి యీ వారము యీ క్రిందినివ్వమను వ్రాసిరి:— వైస్రాయిగారికి భారతజాతి యొక్క హృదయతత్వము బోధపడుటలేదు. ప్రభుత్వప్రతిష్ఠా కాపాడుటయే పరమకర్తవ్యమని బ్రిటిషు నిరంకుశాధికారులు భావించుచున్నారు. ప్రపంచ ప్రతిష్ఠ నిరంకుశ విధానమునకు వైస్రాయిగారు అధిపతి యున్నారు. "పరిపాలించుటయే? లేక దేశమును విడిచి వెళ్ళిపోవుటయే?" అను విషయనిర్ణయాధికారము తమ చేతులలోనే ఉన్నదని బ్రిటిషువారును వైస్రాయిగారును భావించుచున్నారు. కాని, వైస్రాయి విషయ నిర్ణయాధికారము వారి చేతులలో నుండి యిప్పుడు తొలగి యింకొకరి చేతులలోనికి వచ్చుచున్నది. బ్రిటిషువారు యీ దేశములో, ఇండి పరిపాలించుటయేనా? లేక వెడలి పోవటయేనా? అని నిర్ణయించుటకు నేడు పూనుకొని భారతజాతికి నాయకుడై యొకడు నేడు వ్యవహరించుచున్నాడు. ఇతనికి మనుష్య వ్యవహారమును గూర్చిన జ్ఞానము కొంచెమైనను లేదు. ముందు నుండు సామానులు మారణద్రవ్యములు ద్రావకములు గల రసాయనకాలలో అమాయకుడై తిరుగు పసిపిల్లవానివలె ఇతడు వ్యవహరించుచున్నాడు. ఈ మంచి గుండు సామాను అన్నియు వైకినిరుపద్రవకరమయిన ద్రవ్యములవలెనే కన్పించును. అవి చూచి యీ పసిపిల్లవాడు మోసపోవును. కాని, కొంచెము వేడి పుట్టినతోడనే యీ నిరుపద్రవకరమైన పదార్థములన్నియు భగ్గుమని ముండును. బ్యాటలు పుట్టును. భయంకరముగా ప్రేలును. మారణహోమము చేయును.

ప్రభుత్వమువారి దుష్టకాసనములను ఉల్లంఘించుటకై జనసమదాయము ముందుకు దుముకుచున్నది. కాని, చెడు నిబంధనలను ధిక్కరించెడివారు మంచినీయమనిగ్రహించియుండవలెను. కాని, యీ జనసమదాయముందు పోకిరీజనము కలదు. వీరికి మంచి నియమములందు శిక్షలు లేదు. అందువల్ల మంచి నాయకులతో చెడు నిబంధనలను వీరు ధిక్కరింపజాలరు.

గాంధీగారి యుద్ధయమువల్ల జాతీయహృదయమునందు సంఘటనలు కలిగినవి. వారు దౌర్జన్య రాహిత్యమునే బోధించుచున్నామని చెప్పుచున్నారు కాని, ప్రజలలో దౌర్జన్యమునకే దారితీయుచున్నారు. గ్రామవాసులైన జనులు తాము చిరకాలము శిరసా వహించిన కాసనమును నేడు ధిక్కరించి ఉల్లంఘించుటకై వారిని తయారుచేయుచుండినప్పుడు మిగిలిన కాసనములనుకూడా వారు ఉల్లంఘించుటకూడా వారిని అడ్డుపెట్టుట యెట్లు? గాంధీగారు దేశములో కలుగజేసిన ప్రజోదము దేశమును అరాజకముపాలు చేయునట్లుగా భీతి గొల్పుచున్నది. ఇట్టి జాతీయ ప్రజోదమును సద్వినియోగపరచి స్వరాజ్య సంస్థాపనకై ఏల వినియోగింపరాదు? భారతదేశమునకు అధినేత స్వాతంత్ర్యము నొసంగుటకు నిర్ణయింపబడిన రాజకీయ విధానమును అయిదారు నెలలకాలము భారతీయులను బ్రిటిష్ వారును కలిగి సంప్రదించి నిర్ధారణచేయుట మహాశక్తి మేయగును. కాబట్టి యిట్టి సంకల్పమును వైస్రాయిగారు వెంటనే తిరిగివదిలించి తదనుగుణముగా పత్రికాశాసనమును రద్దుపరచి సంప్రతిపక్షము ఆహ్వానము లంపవలెను.

పత్రికాశాసనము

జెజవాడ, మే 1:—మేము పత్రికా శాసనము నవిచ్ఛిన్నముగా ఖండించుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారి యీచర్య వలన విపరీత ఫలితములు రానున్నవి. పత్రికలు లేనపుడు అల్లరిచేయు వారెవరైనను జాతీయనాయకులగుర్చి పుకారాలను పుట్టించి, ప్రజలయందండ్రేము నెక్కువ జేయవచ్చును. దీనివలన హింసయు, అరాజకమును ప్రబలిపోవును. ప్రభుత్వమువారు మేలుకొని తమ తప్పును సవరించుకొని ఈ శాసనము నుపసంహరించుకొనెదరుగాక.

ఇట్లు

పి. భూపయ్య,
(యం. యల్. సి.)

యం. రామకేవయ్య,
(తాలూకాబోర్డు (తెనెండ్రు))

జి. రంగనాయకులు.

(తంరి)

అంతర్జాతీయ కార్మిక

సమావేశము

హైందవ రాయబారులు

చెన్నపురినుండి కార్మికుల ప్రతినిధికి నలహా
యొసంగుటకు శివరావుగారు వెడలుచుండుట

సిమ్లా, మే 1:—పదునాలుగవ అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునకు వెడలుచున్న హైందవ ప్రతినిధులపట్టికను ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించియున్నారు.

ఇండియా ప్రభుత్వము వారితరపున ఇండియా హౌకమిషనరగు సర్ ఆర్థర్ చట్టర్జీగారును, ఇండియా కాన్స్టిట్యూట్ ఫర్ ఇన్డస్ట్రీల్ ఆర్. పి. ఫరాంజీపేగారును ప్రతినిధులుగా వెళ్లుదురు. వీరికిసలహా నొసంగుటకును, అవసరమయినచో వైయరు పురిలో నేయొక్కరియొక్కయో స్థానము నాక్రమించుటకును ఏ. లటిఫ్, బి. సి. ఎన్ గారును ఇండియా ప్రభుత్వముతరపున వెడలెదరు.

యజమానుల ప్రతినిధి

ప్రతినిధి:—కలకత్తా బొగ్గుగనుల యజమానుల సంఘమున కధ్యక్షులగు అమృతలాల్ ఓర్మా, ఎం. ఎల్. సి. గారు.

సలహా నొసంగుటకు:—(1) పంజాబు వర్తక సంఘాధ్యక్షులగు పి. ముఖర్జీగారు (2) గ్వాలియర్ వర్తకసంఘమునకు జేరిన రామ్మదాస్ వైష్ణోగారు (3) బొంబాయి హైందవ వర్తక సంఘమునకు జేరిన జే. కే. మేతాగారు.

కార్మికుల ప్రతినిధి

కార్మికుల ప్రతినిధి:—బొంబాయి జి. బి. సి. రెయిల్వే యుద్వోగముల సంఘమున కధ్యక్షులగు ఎన్. సి. తోషీగారు.

సలహా నొసంగుటకు:—(1) మద్రాసు కార్మిక సంఘమున కధ్యక్షులగు బి. శివరావుగారు (2) కన్పి-వారా కార్మిక సంఘమున కధ్యక్షులగు కే. సి. రాయ్చాంద్, ఎం. ఎల్. సి. గారు (బెంగాలు) (3) బొంబాయి వస్త్రప్రసక్తికము కార్మిక సంఘసాధ్యక్షులగు మొహమ్మద్ ఉమర్ గారు.

ఇండియా ప్రభుత్వప్రతినిధులకు సలహా నొసంగుటకు నియమింపబడిన జి. జి. డిక్సన్ (ఇండియా ఆఫీసు), జే. హెచ్. లాంగ్ (గనుల ఇన్స్పెక్టరు) గార్లలో మొదటివారు యీ రాయబారవర్తమన కంఠటికిని కార్యదర్శులుగా వర్తింతురు. (ఆ. వె.)

బందరు

ఏప్రిల్ 29:—నేటి సాయంత్రము బందరుపుర తిలకు చావునందు 7 ఘంటలకు పభిల లందరు చాలామంది వుత్సాహ పూరితులై హుల్స్ ని యుండగా వేళ్ళింటిరు వుద్వోగమునకు రాజీనామామిచ్చి వాయవేలవారులోకి నెలలకిక్త ననుభవించిన మ-రా-రా-త్రి సాయంత్రదాదామగారు అహింసాతత్వమును బాగుగా బోధించి రామకృష్ణులతోలు అవతారము గాంధీజీ అవతారమని చక్కగా బోధించిరి. తాము రచించిన స్వారాజ్య డంకాలో కొన్ని కీర్తనలు పద్యములు శ్రావ్యముగా వినిపించిరి. తర్వాత కాశీనాథుని వీరమల్లయ్యగారు ఖడ్గద శురీంచియు భాష్కర గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు పంజాబు దురంతముల కన్న మద్రాసు దురంతములు మిన్నయని పోలీసుల దౌర్జన్యమును నిరసించుచు! వ్రుపంగునించిరి. పిమ్మట బందరు పురవాసి వైస్యలొకడు తాము కొంతమంది జట్టుతో కొందరు కాంతి సైనికుల సహాయమున కొనుకొని వల్లి వుప్పు తెచ్చితిమనియు అట్లే అందరు ఎవరికి కావలసిన వుప్పు వారు నిర్ణయముగా తెచ్చుకొనవచ్చు ననియు గాంధీ మన వంశములో వుట్టె ననియు అందుచేత మనమీద విక్రీ-లి బాధ్యత వుండవలెననిన్ని మన బంధు వైస్య లందరు బూనుకొని ఖడ్గద తప్ప విదేశ గుడ్డలు వ్యాపారము చేయుటకడ దనియు విదేశగుడ్డలకన్న ఖడ్గద గుడ్డల వ్యాపారమందు ఎక్కువ లాభమును మేట్లు గలవనియు చక్కగా యుపన్యసించిరి. తాము తెచ్చిన వుప్పునుగూడ అమ్మి సభలో శ్రీ పురహారులు విరాళములును వడిసిన నూలును విదేశ వస్త్రములను యిచ్చిరి. విదేశ వస్త్ర దహనములతో సభ ముగించిరి.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా శాంతిసైనిక శిబిరము

కాంతిసైనికులలో నొకరగు దివిసీమకొడూరు వాసి మండవ ఆదినారాయణగారు మీ తల్లి చనిపోయినది రమ్మని బంధువులురాగా వాడికి తాను యిద్దరకే గాంధీజీకి శరీరమును యిచ్చిరి ననియు నేను యిప్పుడు వచ్చినను మాతల్లిగారు తిరిగి రాజాలననియు సర్వత్యాగి యగు నాకు కర్మతో నిమిత్తము లేదనియు ధైర్యముతో జీవాల నొసంగిరి. బంధువు లేమియు వనలేక తిరిగిపోయిరి.

శామిరెడ్డి వెంకట సుబ్బారావు.

వ్యవసాయము

బెజవాడ

మున్యసిపల్ ఆఫీసుపై జాతీయపతాకమును గట్టుట
(స్వకీయవిలేఖరి)

జెజవాడ, ఏప్రిల్ 30:—నేటి సాయంత్రం జరిగిన మున్యసిపల్ మీటింగునందు మహాత్తరమున తీర్మానములు గా విచరింపబడినవి. వైసుచేరుమేక శ్రీయుత సి. కొశంబరెడ్డిగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి. అనేకమంది పౌరులు సభాకార్యక్రమమును వినుటకై మున్యసిపల్ ఆఫీసునందు ముగియుండిరి. డాక్టరు శర్మగారిచే యుపపాదించబడి కావలి శంకరావు పంతులు జమీందారుగారిచే బలపరచబడిన యీ క్రిందితీర్మానమును మున్యసిపల్ కాన్సిలువారిచే యేకగ్రీవముగ నామోదించబడినది.

1. జెజవాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశ్యపరావు పంతులుగారు ఉత్పసత్కాగ్రహ మొనర్చినందులకై సంవత్సరము కారాగారశిక్షను బడసినందులకు వారి నీకాన్సిలువారు అభినందించుచు ప్రభుత్వమువారి దర్యను ఖండించుచున్నారు.

2. కాంగ్రెసు అధ్యక్షు లగు పండిత జహ్వరిలాల్ నెహ్రూగారిని, ఆంధ్రనాయకాగ్రగణ్యులగు శ్రీయుతులు దేశోద్ధారక కా. నాగేశ్వరావు, టంగుటూరి ప్రకాశం, గడ్డె రంగయ్యనాయుడు, భావ్యంశెట్టి, చా!పట్టాభిసీతారాయయ్య బులును సాంబమూర్తి, దండు నారాయణరాజు, నడింపల్లి నరసింహారావు, స్వామి నారాయణానందాచార్యులు మున్నగు నాయకులు చేసినత్యాగమునకు వారిని కొనియాడుచు, ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానమును యీ కాన్సిలువారు గర్హించుచున్నారు.

3. జాతీయ పతాకమును జెజవాడ మున్యసిపల్ ఆఫీసు భవనముపై నెత్తుటకు యీ కాన్సిలువారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈ వై తీర్మానములు యేకగ్రీవముగ ఆమోదించబడిన పిమ్మట డాక్టరు శర్మగారు యీ దిగున తీర్మానము నుపపాదించగా బురహానుద్దీన్ సాహెబుగారు బలపరచిరి. "దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులు, శ్రీ గంపలగూడెం రాజాగారు, శ్రీ కాకుమాను లక్ష్మయ్య చౌదరిగారు, నేడు నిర్బంధించబడి నందున వారి గౌరవాధము యీ కాన్సిలు సభాకార్యక్రమము నింతటితో ఆపివేసి శేపు సాయంత్రం మరల సభను జనపవలయును" ఈ తీర్మానము కూడ కాన్సిలువా లేకగ్రీవముగ నామోదించిరి.

జాతీయపతాకమును గొప్ప యూరేగింతో తీసికొని వచ్చి వైసుచేరుమేక సి. క. రెడ్డిగారు శేపు సాయంత్రము రి గంటలకు నుముచూర్తమున మున్యసిపల్ ఆఫీసు ముఖద్వారమున మహతోత్సవ మొనర్చెదరు.

నేటి యుదయమున ఒకసంవత్సరంవరకు కారాగారమున కంపబడిన శ్రీయుతులు గంపలగూడెం రాజాగారు, కాకు మాను లక్ష్మయ్య చౌదరిగారు, మధ్వాపూర్ హృదయెంజరు ఇండిలో రాజమండ్రీకి తీసుకొనిపోవబడిరి. వేలకొలది జనులు జయ జయ ధ్యానములు చేయుచు స్టేషనువరకు యీ నాయకులను పంపుటకై వచ్చి దర్యముచేసిరి.

శ్రీ దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, శ్రీ గంపలగూడెం రాజా గారు, శ్రీ కాకుమాను లక్ష్మయ్యగారు నేడు నిర్బంధించబడినందున వారి గౌరవాధము బజారులోని కొట్టుమాయబడిన. సాయంత్రం గాంధీపాద్యునందు శ్రీయుత ఆరికపూడి రామనాథం చౌదరిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన మహాసభకు విడువేలమంది విచ్చేసిరి.

ప్రభుత్వనిర్బంధ విధానమును ఖండించుచు నేడు నిర్బంధించబడిన నాయకుల నభినందించుచు శ్రీయుతులు దుర్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరి, ఆరికపూడి వెంకట్రామ చౌదరి, డాక్టరు ఘంటకాల సీతారామశర్మగారలు మున్నగువారు ముచ్చటించిరి.

వసంతవాడ

గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞాసారము ముగ్రామమునుండి సత్యాగ్రహమునకై పశ్చిమగోదావరిజిల్లా మల్లపాలెం గ్రామము వెడలిన శ్రీయుత సామవేదసత్య నారాయణమూర్తిగారు శత్యాగ్రహమొనర్చి స్వరాజ్యలభామును తెచ్చిరి. 22-4-30 తేది సాయంత్రం 4 గంటలకు బ్ర! శ్రీమొక్కపాటి సీతారామకుటుంబముగారి యాజమాన్యమున బహిరంగసభ జరుపబడి స్వరాజ్య లభాము విక్రయించగా కొందరు కొనిరి. 27-4-30 తేదిని ఉదయం 8 గంటలకు శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుపంతులుగారి నిర్బంధమున కపమ్మతి తెలుపుచు భాతీ ఆశు పతాకవందనోత్సవమును సగరసంక్రమమును గావించెట్టెను.

(ఒక విలేఖరి)

చేతిపరిశ్రమలు

1927-వ సంవత్సరమున మద్రాసు ప్రభుత్వము

వారు డి. నారాయణరావుగారిను ప్రత్యేక కోడ్యోగిని చేతిపరిశ్రమల గూర్చి విచారించుటకై నియమించియుండిరి. వీరు మద్రాసు, ఏశాన్తీమండలములలో దప్ప, ఇతరమండలము లన్నిటిలో విచారణ నలిపిరి. చేతిమండలము గూర్చియు ప్రత్యేకపు నివేదికలను, రాజధానియంతకును వేరొక నివేదికను, వీరు రాయబడిరి. మద్రాసు శాసనసభలో గాడిచెట్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ననుసరించి, చేతిపరిశ్రమల రిపోర్టులలోని సూచనలగూర్చి విచారించి, తగిన సలహాల నిచ్చుటకై ఒక విచారణసంఘము మేర్పరచబడెను. దీనికి పరిశ్రమల డైరెక్టరు డి. బి. అప్పారెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగను, తులసీరామ్, వాగన్నగౌడ, కాళిదాసయ్య, సి. వి. పుట్ట, రివరెండు విక్రమ్ ధీరగార్లు సభ్యులుగను నియమింపబడిరి. చేతిపనులనెవ్వరి పనివారలు తమ ఇండ్లలో గూర్చిని మధ్యవారలకొరకుగాక స్వతఃధనిమిత్రము నిర్వహించెడి పరిశ్రమలు చేతిపరిశ్రమ లని, యిదివరకు ప్రభుత్వమువారు నిర్వచించిరి. విచారణసంఘమువారి నిర్వచనమును నిలిపియుంచుచో, చేతిపరిశ్రమలకు వడ్డము గలుగు ననియు, మధ్యవారలనిమిత్ర మను మాటలను తీసివైచుట యవసరమనియు సూచించిరి.

పారిశ్రామిక విద్య నిమిత్తము, కల్లికోట, మంగలూరు, బల్లారి వట్టణములలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలు స్థాపింపబడెను. బర్మంపురము నందును, రాజమహేంద్రవరము నందును గూడ పాఠశాలలను స్థాపింప వలయునను, తలంపు గలదు. ఇట్టి వహాయమును విచారణసంఘమువారు గుర్తించి, క్రమక్రమముగ నిట్టి ఏర్పాటులు విస్తరింప వలయునని కోరుతున్నారు. చేతిపరిశ్రమలను ప్రోత్సహపరచుటకు సహకార సంఘములు ముఖ్యసాధన మగును గాన, పరిశ్రమల డైరెక్టరుగారు సహకార శాఖవారి సహాయమును కైకొనవలయునని, కమిటీ వారు భావించిరి. బీహారు, అస్సాం, పంజాబు, మధ్య రాష్ట్రములు, మైసూరురాష్ట్రములలో చేతి పరిశ్రమలకు సంబంధించిన వస్తువులను ప్రదర్శించుట కును, వానియొక్క మాదిరిలను జూపి, విక్రయమునకు తోడ్పడుటకును, ప్రదర్శనశాలలు స్థాపింపబడినవి. వీనిలో చిల్లరవిక్రయము జరుగదు. అర్జునులను కైకొని, నరకులను నష్టయిచ్చేయుట కివి పూనుకొనును. ఇట్టి ప్రదర్శనశాల నొకదానిని చెన్నపురిలోగూడ నుంచవలెనని, కమిటీవారు కోరుచున్నారు. వని వారలిపు మువయోగించుచున్న మోటు పనిముట్లకు బదులు అనుకూలమగు పని

ముట్లను రాయచోడులు కొక రివర్సి ఇంజనీరును నియమింపవలయునా యను ప్రశ్నను కమిటీవారు చర్చించి, అవసరము లేదని భావించిరి. వీరికిబదులు మెకానికలు ఇంజనీరును నియమించి, వారిసలహా కై కొనిన చాలునని నిర్ణయించిరి.

నేతపనివాండ్రకు వాయిదాలమీద విక్రయించుపద్ధతి ననుసరించి, నూతన యంత్రములను నష్టయిజేయవలయు నని, నేతనిపులులగు అమల్ వర్ గారు సూచించిరి. ప్రభుత్వమువారి సూచనను నిరాకరించి, సహకారసంఘములద్వారా వీనిని అరు వీయవలయునని కోరియుండిరి. కమిటీవారు మాత్రము వాయిదాలమీద విక్రయించుపద్ధతి నామోదించుచున్నారు. కమిటీవారు చేతనూలు గూర్చి దెలిసిన యభిప్రాయములు మిగుల నిరుత్సాహకరముగనున్నవి. ప్రత్తిపండుచోటుల నూలువడుకుటను ప్రారంభపాఠశాలలలో విధిగ నేర్పవలయు నని, డాక్టరు వాగన్న గౌడగారు సూచించిరి. కమిటీవారి సూచనవట్ల నాక్షేపణ తెలువలేదు. నేతపాఠశాలలో నూలువడుకుటగూడ నేర్పవలయునని తులసీరాముగారు చేసినసూచనను పుష్టగా రామోదించరయిరి. ప్రధానకేంద్రములలో నూలు వడుకువారికి మంచిప్రత్తిని ఏకులను నష్టయిజేయవలయు ననియు ఇందుకుగాను ఏకులరాటమును కొని సహకార సంఘములద్వారా నష్టయిజేసి దీని యుపయోగమును తెలుపవలయుననియు, కాళిదాసయ్యగారు కోరిరి గాని, పుష్టగారును రివరెండు ధీరగారును, చేతనూలుపనివారలకు జీవనాధార మొనగడుగాన, ఇట్టి ఏర్పాటుల గావించుటవలన లాభము లేదని, అభిప్రాయపడిరి. చేతిపనులను గూర్చి విచారణ నలుపుటకు, వ్యవసాయదారులకు తోడ్పడు పరిశ్రమ లేమయిన గలవా యని కనుగొనుటయే ముఖ్యకారణము.

రయతులకు మిగుల సహాయకారిగ నుండదగిన పరిశ్రమ రాటము దప్ప మరియొకటి లేదని, పెక్కుతావుల రుజువయ్యెను. విదేశీయులు గూడ ఈ విషయము నంగీకరించుచున్నారు. ఆచార్య ప్రభులచంద్రరాయి బోలు సుప్రసిద్ధ ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులుగూడ ఈనంగతి నామోదించిరి. మైసూరు సంస్థానమువారు నూలుపరిశ్రమకు ప్రత్యేకప్రోత్సాహ మొనగుచున్నారు. ఇతరసంస్థానములు గూడ ఈ మార్గము నవలంబించుచున్నవి. ప్రభుత్వము వారిచే నియమింపబడిన ప్రత్యేకోడ్యోగి తమ రిపోర్టులో నూలువడుకుట మాత్రముచే జీవనము జరుగదని చెప్పినను, అనుబంధపరిశ్రమగ నిది యనుకూలించునని సూచించెను. కాని, విచారణసంఘము నందలి యూరపియనుసభ్యు లీవిషయమును గుర్తించాలకుండుట శోచనీయము. రాటపుపరిశ్రమను ఎవరియిండ్లలో వారు గూర్చిని సాగింపవచ్చును. స్త్రీలు పురుషులను భేదము లేక, ఎల్లరును ఈ పని జేయవచ్చును. వయోవృద్ధులును, బాలురును బాలికలును గూడ రాటపు పరిశ్రమను చేపట్టవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకవైపుణ్య ముకవరములేదు. వ్యవసాయపువనులు లేనితరుణములో, నింతకన్న ను అనుకూలపరిశ్రమ వేరుండజాలదు. గ్రామజనులకు తిండియ్యు, బట్టయ్యు లభించుచో, ఇతరవస్తువులు దొరకకున్నను జీవించగలుగుదురు. కళాపుష్పము లలో రాట మువయోగపడినటుల, మరియొకసాధన

మువయోగింపదని, అనుభవము తేటపరచెను. స్త్రీలు వెలుపలకు బోయి పని జేయకుండ, ఇండ్లలో గూర్చిని తమ మానమును కాపాడుకొని జీవించగలరు.

ఇట్టి పరిశ్రమను ప్రోత్సహపరచుటకు, పారిశ్రామిక విచారణ సంఘమువారును, ప్రభుత్వము వారును బూనుకొననియెడల, మూడు సంవత్సరములనుండియు ఈ విషయమై నలుపుచున్న యార్భాట మంతయు వ్యర్థ మగును. ఇక, నేతపరిశ్రమను అభివృద్ధి నొందించుటకు, చెన్న రాజధానిలో అవకాశము లనేకములు గలవని తెలుప నక్కరలేదు. యంత్రపరిశ్రమతో నిమిత్తము లేకనే, నేత మగ్గములు ప్రజలకు గావలసిన బట్టలను రాయచోడు గలవని, అనుభవజ్ఞు లిదివరకు దెలిపియున్నారు. ప్రభుత్వమువారుగూడ ఈ యభిప్రాయము నామోదించియున్నారు. నేత పాఠశాలలను స్థాపింపవలయు ననియు, నేతపనిముట్లను సహకారసంఘములద్వారా నష్టయి జేయింపవలయు ననియు, ఉన్నితో కంబళ్లను నేయింప వలయు ననియు, తివాచీనేత, పట్టునేతలకు ప్రోత్సాహ మొనగవలెననియు, పట్టుపరిశ్రమను పెంపొందింపవలయు ననియు, రంగులు వేయుట, అద్దకపు పరిశ్రమ, చాపలపరిశ్రమ, మున్నగువాని కన్నిటికిని ప్రోత్సాహ మొనగవలయు ననియు, విచారణసంఘమువారు సూచించిరి. ఇటులనే లోహపరిశ్రమ, తోళ్లపరిశ్రమ మున్నగువానికి ప్రోత్సాహ మొనగవలయు నని వీరు గోరిరి. చేతిపరిశ్రమల నిమిత్తము ప్రత్యేకపు సిబ్బంది నేర్పరచవలయుననియు, సలహా సంఘమును గూడ నియమింపవలయుననియు, కమిటీ వారు సూచించిరి. వస్త్రపరిశ్రమనిమిత్తము ప్రత్యేక శాఖ నొకదాని నేర్పరుచుట యవసరమని, నేత సమావేశమువారిదివరకు సిఫార్సుజేసిరి గాని, ఇంతవర కాసూచన యమలులోనికిరాలేదు. ప్రత్యేక శాఖను వెంటనే నెలకొల్పుట యవసరమనియు ఇందు నిమిత్తమై వెచ్చింపబడెడి ధనము వ్యర్థము గాదనియు, కాళిదాసు అయ్యగారు సూచించిరి. తులసీరాంగారును, ప్రత్యేకశాఖను వెంటనే ఏర్పాటు జేయవలయునని కోరుతున్నారు. చెన్నపురిలోని ప్రభుత్వపు లెక్కపైలు ఇన్స్టిట్యూటులో గజప బడెడి విద్య అసమగ్రముగ నున్నదని, తులసీరాంగారు అభిప్రాయపడుతున్నారు. విచారణసంఘము వారి సూచనలపై ప్రభుత్వమువారి రెట్టి చర్యల దీసికొందురో తెలియదు. ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును తెలుపక, విచారణసంఘమువారికి మామూలుపందనముల నర్పించిరి.

రౌండుటేబిలు సమావేశము

రౌండుటేబిలుసమావేశముగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు త్వరలో నొక ప్రకటన గావించెదరని, శ్రీమెన్బువార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈ సమావేశము ఏతేదిని జరుగునదియు, ఎవరు దీనిలో సభ్యులుగ నుండునదియు, ప్రకటింపబడునట. కాని ఇట్టి ప్రకటనము భారతీయులలో నెట్టి యుత్సాహమును కలిగింపజాల దని, యాధిగ జెప్పవచ్చును. ప్రధాన నాయకులు నిర్బంధింపబడిన సమయమున, తీవ్ర నిర్బంధము లొరంభిస్తే పత్రికలుగూడ అణచివేయ

బడుచున్న సమయమున, సైమనుకమిషను రిపోర్టు నాధారముగ గైకొని యీ రౌండుటేబిలు సమావేశమునకు ఆత్మగౌరవముగల భారతీయప్రముఖులను వెడలఁచుట నిశ్చయమే. రిస్పాన్సిబిలిటీము వారు వెడలఁచుట నిశ్చయమే. రిస్పాన్సిబిలిటీము వారును, జాతీయపక్షమువారునుగూడ హాజరు గారని తెలుప నక్కరలేదు. గాంధీ, పటేలు, నెహ్రూ, మాళవ్య, కేల్కర్లు బోలు నాయకు లెవరును వెడలని సభద్వారా, హిందూదేశసమన్య పరిష్కారముగల దుర్లభము. పటేలుగారు సూచించినటుల, మహాత్మునితో సమాధానపడుటవలననే, హైందవసమన్య పరిష్కారము గాగలదు.

లాహోరు : పత్రికాశాసనము

డిల్లీలోను, కలకత్తాలోను పత్రికా శాసనము ప్రయోగింపబడె ననియు పత్రికలు ప్రకటనమును మానుకొనెననియు, ఇదివరకు తెలిసియుంటిమి. లాహోరులోగూడ కొన్ని పత్రికలవైసచట్టము ప్రయోగింపబడుటచే, ఆపత్రికలు ప్రకటనమును మానుకొనెను. రాజప్రతినిధిగారు అనతికాలములోనే, హిందూదేశమును పత్రికారహితము గావించిన కీర్తిని సంపాదించగలరు. రౌండుటేబిలు సమావేశమున కిట్టి నిర్బంధములు సాధనములని వీరు తలచినచో, నింతకన్నను భ్రమ వేరుండదు. పెక్కు పత్రికలను, తన్ని ర్యాహకులు స్వలాభమునిమిత్తముగాక, దేశసేవనిమిత్తమే నెలకొల్పి రను విషయమును పాలకులు గుర్తించవలయును. పత్రికలమూలమున వీరు అధికద్రవ్యసప్తమునకు పాలగుచున్నారు. హిందూదేశమున లాభమును సంపాదించుపత్రికలను ప్రేరేపించి లెక్కపెట్టవచ్చును. పత్రికాశాసనప్రయోగముతో, వీని సంఖ్యగూడ నన్నిగిల్లక మానదు. పత్రికలమూలమున సప్తమును పొందుచున్నవారు, తమపత్రిక లాగిపోయినందుకు దుఃఖపడవారు.

లేబరుపక్ష కర్తవ్యము

ఇంతవరకును ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యముల విషయమునను, స్వయం నిర్ణయాధికారము విషయమునను లేబరుపక్షమువారు కట్టుదల జూపుచుండిరి. కాని, హిందూదేశమున తీవ్రనిర్బంధప్రయోగ మారంభ మయిన పిమ్మట వీరు మాన్యవ్రతము దాల్చియున్నారు. ఇర్విను ప్రభువుగారిపై పూర్ణ విశ్వాసము జూపవలెనని వీరు గోరుచున్నారు. డెయిలీ హెరాల్డుపత్రికమాత్రము నిర్బంధవిధానము పట్ల అసమ్మతి తెలిపెను. పార్లమెంటు సభ్యులగు శ్రీ మెనుగారు ప్రస్తుతనిర్బంధవిధానమును ఏవగించుచున్నను, ప్రస్తుతసమయమున ఆ విషయమై ఎట్టి యభిప్రాయ ప్రకటన గావించుట పాడిగాదని తెల్పిరి. తమకు తప్ప అని తోచిన దానిని నవరించుటకు వీరికి ఎంతకాలము వేచియుందురో తెలియదు. లేబరుపక్ష మీ సమయమున, తన విధ్యుక్తధర్మమును విడనాడె ననుటకు సందియము లేదు.

లిబరలు లేబరుపక్షసంఘాగము

ఇటీవల ఇంగ్లండులోని లిబరలు లేబరుపక్షముల సంయోగము బలపడుటచే, బొగ్గుగనుల చట్టము నెక్కినది. ఆకారణముచేతనే, లేబరు ప్రభుత్వ మింకను నిలిచియున్నది. లేనియెడల, కన్సర్వేటివు

లును, లిబరలుపక్షమువారును చేతులగలిపి, లేబరు ప్రభుత్వము నోడించియుండెడివారు. అట్టి యుపద్రవము, బొగ్గుగనుల చట్టపు చర్చ ప్రారంభ మయినపుడు, గన్వృత్యము. ఈసంయోగ మెంతకాలము నిలుచు నను ప్రశ్న గలదు. రాష్ట్ర మూడుగారు “గ్లాస్టో యూనింగు న్యూసు” పత్రికకు వ్రాయుచు లిబరలుపక్ష సూత్రములకు భంగము కలుగనంత వరకు తగుపక్షమువారు లేబరు ప్రభుత్వమును బలపరచుచుందురని, అభయమొనగిరి. అందుచే, మాక్స్ నాల్డుగారు అపజయభయము లేక, కాలము గడుపగలరు.

డి. వి. గోక్లేగారికి శిక్ష

డి. వి. గోక్లేగారు, మహారాష్ట్రపత్రికాసంపాదకులు. వీరు రిస్పాన్సిబిలిటీసహకారపక్షమునకు జేరినవారు. కొలదికాలము క్రిందటివరకు గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమమునుగాని, కాంగ్రెసుతీర్మానములనుగాని ఆమోదించియుండలేదు. కాని, సందిగ్ధ సమయ మురుదెంచగనే, వీరు మహాత్మునితో చేతులగలిపి, దేశసేవకై తమ విభేదములను వెనుకబెట్టి, సుప్రసిద్ధమహాత్మావ్రాతానాయకులును, లోకమాన్యుని అనుచరులు నగు కేల్కర్లుగారి యధ్యక్షతక్రింద, వీరు పనిజేయసాగిరి. వీరిలో ముఖ్యులగు భోపట్కర్లుగా రిదివరకు శిక్షింపబడిరి. డి. వి. గోక్లేగారిపై నిపుడు ఎనిమిదిమాసములశిక్ష విధింపబడి నటుల వార్తలు చెలువుచున్నవి. ప్రభుత్వనిర్బంధములు అన్ని పక్షములవారిని ఏ కము జేయుట కెటుల తోడ్పడుచున్నవో, దీనినిబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

శ్రీసాహసము

పురుషులవలె శ్రీలుగూడ తగిన అవకాశమున్నచో ఎట్టి సాహస కార్యముల నయినను జేయగలరని, రానురాను వెల్లడియగుచున్నది. ఇటీవల బెడ్ ఫర్డు డచ్చెను అను శ్రీ, ఇంగ్లండునుండి దక్షిణాఫ్రికాలోని కేపుట పునుకు వాయువిమానము మీద బయలుదేరి, ఎక్కడను ఆగకుండ ఫందొమ్మిది రోజులలో ఇంగ్లండుకు తిరిగి రాగలిగెను. ఇంతకు పూర్వ మెవరును ఇట్టి సాహసమునకు దిగియుండలేదు. ఈమెవిజయమునకు ఫలముగ ఇంగ్లండుకును కేపుటపునుకు ఇకమీద విమానపయనమును ప్రయాణికుల రాకపోకలనిమిత్త మేర్పాటు చేసెదరని తెలియుచున్నది. బెడ్ ఫర్డు డచ్చెన్ గారు పలువుర అభినందనములకు పాత్రురాలగుట వింతగాదు.

మరియోక ఆర్డినెన్సు

లాహోరు కుట్రకేసును, ముద్దయిలు హాజరయినను గాలేకున్నను విచారించుటకు వీలుండుటకును, విచారణను త్వరలో ముగియునటుల జేయుటకును, రాజప్రతినిధిగారు మరియొక ఆర్డినెన్సును నిర్మించిరి. దీనిప్రకారము, స్పెషలు ట్రిబ్యునల్ ఏర్పడి, అసాధారణాధికారములను నిర్వహించి, విచారణను అతిత్వరితముగ ముగింపగలదు. ఇప్పుడు విచారించెడి న్యాయస్థానమున కికమీద విచారించుట కధికారముండదు. రాజప్రతినిధిగా రింతవరకు మూడు ఆర్డినెన్సులను ప్రయోగించిరి. మొదటిది, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు. రెండవది పత్రికల ఆర్డినెన్సు. మూడవది లాహోరు ఆర్డినెన్సు. ఇంకను ఎన్ని తెలుపడ నున్నవో తెలియదు.

డే శో ధా ర క

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కా రా గృ హ వా స ము

నేటికి పనిరెండు దినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

చెన్నపురి విదేశవస్త్రబహిష్కారము

నిన్నటిదినము స్వదేశీ సంఘమువారి యాజమాన్యమున మహాజనసభలో జరిగిన సభలో, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునిమిత్తమై వర్తకుల తోడ్పాటును గైకొనవలయునని, ది|| బ|| ఆర్. రామచంద్రరావుగారును, సత్యమూర్తిగారును, తదితర ఉపన్యాసకులును నుడివిరి. ఇందు నిమిత్తమై వాలంటీరులను జేర్చుటకును, బహిష్కార శపథమును గైకొనుటకును తలపెట్టబడెను. చెన్ననగరమున, సత్యాగ్రహోద్యమమునకు తోడ్పడజాలని నాయకులు, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమున కయినను తోడ్పడి, పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారి నాదర్శముగ గైకొని పాటుబడెదరని నమ్మెదము.

బొగ్గుగనుల చట్టము

ప్రభువులసభలో కామన్సుసభవారంగీకరించిన బొగ్గుగనుల చట్టము సవరింపబడు నని, యూహింపబడెను. కాని, నిన్నటిదినము, ప్రభువులసభ వారు బొగ్గుగనుల చట్టమును రెండవమారు అంగీకరించిరి. అయినను, కన్సర్వేటివు సభ్యులు సవరణలను ప్రతిపాదించెదమని సూచించిరి. ప్రభుత్వము వారి సమయమున తగిన పట్టుదల చూపవలయునని, భాంపునను ప్రభువుగారు ఎచ్చరించిరి. పర్యవసాన మేమగునో చూడవలయును.

తాటిచెట్లను కొట్టినందుకు శిక్ష

మద్యపానమును నిర్మూలించు నిమిత్తమై తాటిచెట్లను కొట్టివేయవలయునని, గాంధీమహాత్ముడిదివరకు కోరియుండెను. అట్టి యాదేశముప్రకారము, తాటిచెట్లను కూల్చిన గుడివాడ వలంటీరులకు ఆరుమాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడుట చూడ, ఏకార్యము గావించినను, నేరమే యగుచున్నటుల భావింపవచ్చును. మద్యపాననిషేధమునకు పాటుబడువారు గూడ శిక్షార్హులే యగుచున్నారు.

శ్రీయుత వి. జే. పటేలుగారు

సంచారక్రమము

అలహాబాదు, మే 1:—శ్రీయుత పటేలుగారు రిక తేదీన కలకత్తానుండి బయలుదేరి 6 వ తేదీకి కాగపూరు చేరెదరు. పిమ్మట జబ్బులపూరుకు ఆమరావతికినికెళ్లి 9 వ తేదీకి బొంబాయి చేరెదను. బొంబాయిలో 3, 4 రోజులుండి పెహావరు విచారణ నిమిత్తము లాహోరు వెళ్లెదరు.

కలకత్తానుండి పటేలుగారు కాహ్నోసము

కలకత్తా, మే 1:—కలకత్తా కార్యక్రమము దిట్టియరు శ్రీ సంతోష బోసుగారు శ్రీ పటేలుగారిని కలకత్తాకు ఆహ్వానించుచు తిరివార్త వంపిరి. (ప్ర. ప్ర.)

జనశ్రవణం

చూశామిల్లు సమ్మెదార్లు పనిలో చేరుట:—
చూశామిల్లు తగాదా పరిష్కరింపబడి నేటి ఉదయమున పని
వాండ్లు మరల పనిలో చేరిరి. పనివాండ్లు పనిలో చేరుటకు
పూర్వము మిల్లు అధికారులు పనివాండ్లనుండి వారు మరల ఎప్పు
డుగాని తలచుకొనినట్లు హాత్రుగా సమ్మెగావించువని పూచీ
యివ్వవలయునని కోరిరి. పనివాండ్లు ఆపూచీనొసగిన మీదట
వారు పనిలో చేర్చుకొనబడిరి.

తాకపోకలు:— సర్. సి. పి. రామస్వామియ్యర్, సర్. ఎ. పి. పాత్రో, డి. బి. జి. నారాయణస్వామియ్యర్, గా. జి. ఎ. నల్లెళ్ళ, గా. పి. రామస్వామి మొదలయ్యా, పి. టి. రాజన్, గార్లు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమున వెలిరి.

సర్. హాజిస్మిలు సేటుగారు నిన్న రాత్రి జెంతుగూరు కు వెలిరి.

సర్ టి. విజయరావు వారంగారు నేటి ఉదయము బొంబాయికి వెలిరి.

స్వామియ్యర్లు ఎడ్లీ, కార్మి, వాలెస్, మాథవ్ నాయర్ గార్లును యం. యన్. యం. రైల్వే జంటు యన్. డి. వాడగారు ఇంగ్లాండునకు వెళ్లుటకు నిన్న రాత్రి బొంబాయికి వెలిరి.

యన్. వి. పి. పి. ఫుట్ బాల్ పంచెములు

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 30:—యన్. వి. పి. పంచెమువారిచే జరుపబడిన ఫుట్ బాల్ పంచెముల ఆఖరపంచెము నిన్న సాయం కాలము మినెర్వా క్లబ్బు జట్టుకును రాజమండ్రి నింబుల్లు జట్టుకును జరిగెను. ఒక్కొక్కజట్టునందు ఆరుగురు ఆటగాండ్లు మాత్రము ఆడిరి. రాజమండ్రి జట్టు నెమ్మే నల్లు వందు ఓరియంటల్ జట్టును ఎప్పుడుగెలిచిలో జను తెల్లరు ఆఖరు ఆటయందుకూడ వారేగెలిచెదని తలచిరి. కాని విజయలక్ష్మి ఓరిని వరించలేదు. వీరు మినెర్వా క్లబ్బువారివలన ఓడింపబడిరి. మినెర్వా క్లబ్బువారు 2 గోలులు చేయకల్గిరి. రాజమండ్రివారు 1 గోలు మాత్రముచేసిరి. వీరికి దైవానుకూలము లేకపోయెను. వీరు తమ సామర్థ్యమునెల్ల వినియోగించి ఆడిరి. ఆటమిగుల ఉత్సాహమును పురికొల్పెను.

ఆట ముగిసినపిదప టెన్నిసు యోధులగు ఇ. డి. ఆంధ్రానుగారు బహుమతులనిచ్చిరి. పంచెమునందు విజయము గాంచిన మినెర్వా క్లబ్బువారికి వెండిగిన్నె లాపగబడెను. అపజయము గాంచిన రాజమండ్రిజట్టుకు వెండిపతకము లాపగబడెను.

సత్యాగ్రహాల ఆగమనము

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 2:—మద్రాసునందు సత్యాగ్రహ సామర్థ్యముగాను, దుగ్గిరాల వేంకటసుబ్బారావుగారియందనున, వీలగునంతటి వచ్చి, సత్యాగ్రహోక్రమమున చేరిరి.

సత్యాగ్రహ ఆక్రమం, ఉదయవనము-మద్రాసు
సాసత్యాగ్రహ వాలంటియర్లు సుమారు నాలుగువందల సంఖ్యలో ఉండిరి. వారిలో మైలాపూరు, రాయచోటి, ట్రిప్పికేను మొదలగు తావులలో వాలంటియర్లు నాలుగు తెగలగునై. స్త్రీలు రెండు తెగలుగను బయలుదేరి కద్దరు అమ్మట ప్రారంభించిరి. స్వదేశీ వస్త్రధారణ ప్రమాణప్రతులుకూడ సంతకములు చేయించుటకు చురుకుగా పని ప్రారంభించిరి. ఖద్దరు విరివిగా నున్నచో యింకను ఉత్సాహముతో పని జరుగుటకు అవకాశములు ఏర్పడుచున్నవి. ప్రజల ఖద్దరుధారణ అందు ఉత్సాహము పెచ్చుచున్నది.

ఆంధ్రదేశమున కాకినాడ, బందరు, బెజవాడ, గుంటూరు మొదలగు అనేకతావులనుండి వాలంటియర్లు సంఘటనకు సన్నద్ధులుగా నున్నట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. తమిళనాడు నందు మధుర, నడియూతం మొదలగు తావులనుండికూడ అనేకమంది వాలంటియర్లు వచ్చుటకై ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. స్త్రీలుకూడ పట్టణమునందు ఆంధ్రదేశ ఇతర ప్రాంతములనుండియును వచ్చుచున్నారు. ఇచ్చట పందలకొలిచి వాలంటియర్లు చేరియున్నారు. ఇతర ప్రాంతములనుండి వాలంటియర్లు రావలసిన అవసర మింకను యున్నచో పత్రికావ్యాసములు తెలియజేయుదుము.

గుమ్మడిదల దుర్గాభాయమ్మ.

నా గురువరేణ్యులు నా గేశ్వరరావుగారు

కరాచీలోని సింధు అబ్జర్వరు పత్రిక వ్యాసము

ఏప్రిల్ 26-నాకు మద్రాసు నగరములో ఆ ప్రతిభలును గురువరేణ్యులను అగు శ్రీ. నాగేశ్వరరావుగారు అరెస్టుచేయబడి శిక్షింపబడిన వార్త విన్నచోడనే నా హృదయమున పాడమిన యూహల నిట పొందు బరచుచున్నాను. ఉప్పుచట్టమును ధిక్కరించి 6 నెలలు కారాగారవాసము ననుభవించుటకై 62 సంవత్సరముల నిండువయసున్న వీరు కృతనిశ్చయైరైరి. నేను బాల్యదినై యుండగా వారివద్ద 18 వ ఏట చేరితిని. వారిచో కలిసి 14 సం॥ రములు నేను పనిచేసితిని. (ఇందు 10 సం॥ రములకాలము పత్రికా రచనమందు గడపితిని) ఇప్పటికిని అటువంటి విశుద్ధస్థితిని పొందు ఇంకొకని యింకెవరకు చూడలేదు. భగవంతునియందు భయభక్తులు వారికి క్షణతమై యున్నవి. సత్యాగ్రహములను అతిరహస్యముగా చేయుటయందు వారికి కుతూహలము మెండు. వారు తొలింటి శివములలో నొక్కొక్కప్పుడు కష్టములలోనున్న వారికి సహాయముచేయుటకై అప్పుచేసి ధనము తెచ్చి ధర్మముచేయుచుండెడివారు. వారిది నిరాడంబర జీవితముగలవల యలించునవలె విస్తృతభావై విరాజిల్లుచుండెరి. వారి మహాభావములన్నియు పారమార్థిక భోరణిలోనే యుండును. ఇట్టి పారమార్థిక బుద్ధి వల్లనే వారియందు గాఢమైన శీతమైన దేశభిక్షాన మనయించెను. మహాత్ముని మనస్తత్వమునకును, వీరి తత్వమునకును విభేదము లేకపోవుటవల్లనే వీరు మహాత్ముని యనుచురైరి. ఇట్టివల నాగేశ్వరరావుగారి వ్యాపారము చాలబాగుగా వృద్ధిపొందినది. మద్రాసు గవర్నరుకూడ చూచి అత్యంతవడగిన రాబడి వారికి ప్రతి నెలయును వారి వ్యాపారమునల్ల లభించుచున్నది. కాని వారికి వచ్చుచున్న వేలకొలది రాబడి దేశారాధనకై పూజా మంటపమున సమర్పించబడుచున్నది. అనేక కాలములు వారి మూలమున నుభవించెను చేయుచున్నది. అనేక యిండ్లలో దీపములు పెట్టి సంతారములు నిలువజేసెడివారు. అట్టి పేద కుటుంబములు, దీప వచ్చుచు వచ్చుకటకటంబు చున్న గ్రంథకర్తలును, ధనసహాయమునకై చిట్టచివలును రాజకీయ సాంఘిక సంస్కర్తలును, పాఠశాలలోను కళాశాలలోను కష్టించి చదువు నీడ విద్యార్థులును నాగేశ్వరరావుగారివల్ల తాము పొందిన సహాయమునకై కృతజ్ఞులై నేడు తమవిశ్వాసపాత్రములపై విష్ణు పదమున కృతార్థులు ధూపములో యనునట్లు తమహృదయ పీఠమునండి సమర్పించుచున్నారు. పదపద్విశేషముగల నిజమైన చిత్త సంస్కారముగల మహాత్ముడు నాగేశ్వర రావుగారు. ఆంధ్రులయందు జ్ఞానోద్రేకమున- మాత్రమే చిత్తవికాసమును పెంపొందించుటయే ఆయన జీవిత పరమ వర్ణము. వారు ప్రచరించుచున్నరైనిక ఆంధ్ర పత్రికయును, వార పత్రికయును, మాసపత్రికయును, గ్రంథములును, వారు నిర్వహించుచున్న ఖద్దరు భాండారమును, బహుస్కృతులనే నీయును, ఇవన్నియును ఆంధ్రుల విద్యావికాసమునకును, జ్ఞానోదయమునకును ఉద్దేశింపబడినవి. ఆయన రాజకీయ నాయకుడుకాదు. రాజకీయ అంధోళనము వారితత్వమునకిట్టిదు. కాని, గాంధీ మహాత్ముని వారు పూజించుటవల్లను, మహాత్ముని ఆదేశమే వారికి వ్యాయ కాపనముగలవల్లను రాజకీయ రంగములోనికివారు విధిలేక వచ్చిరి. ఈ నాటి గాంధీ మహాత్ముని మహాద్వయములో నాగేశ్వర రావుగారి వంటి వాడు వందల కొలది ప్రజేంద్రియున్నాడు. వీరికి రాచకార్యములందు ప్రీతి లేదు: వారి యిష్టానుసారము వారి జీవయాత్రలను వారు గడుపుకొనుటకు వీలైననుండల వారు ప్రభుత్వమువారితో పోరాడుటకు బదులుగా ప్రశాంతముగా పత్రికాభిప్రాయ సమన్వయమున తమ జీవిత వ్యాపారముగా కాలక్షేపము చేయుచుండెడివారు. మహాత్ముని మహాదాదర్శమే వీరినందరిని యీ రాజకీయ రంగములోనికి ఆకర్షించినది. ఏ చెరసాలయందు నేడు నా గురువరేణ్యుడు నిర్బంధితుడైయున్నాడో ఆ కారాగారము పరిశ్రమనదని నేను త్రికరణముగా చెప్పుచున్నాను. ఆయనను భగవంతుడు దీరించు గాక! శ్రీయత నాగేశ్వరరావుగారి పంటివారిని చెరసాలలో బంధించెడి యీ నిరంకుశ ప్రభుత్వము విశేష కాలము జీవించదు. తమదేశక్షేమమును తామే నిర్ణయించుకొనగల ప్రజాధికారముతో కూడిన ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వవద్దకి త్వరలోనే అమలులోనికి వచ్చి ప్రస్తుత ప్రభుత్వము అంతరించగలదు. ఎవరికి సామర్థ్యసంపదలు పుట్టినా కలవో వారే లోకమున మహతరించెదరని ప్రజలు ఆశించుచుండును. నాగేశ్వరరావుగారి ఆర్థికసంపదయును అత్యజ్ఞానసంపదయునుకలవు. భారతమునా లభించినది. భారతముగా దానముచేసిరి.

(“వివోది” సింధు అబ్జర్వరు పత్రికకారి)

చీరాల నాయకునకు రెండు సంవత్సరములు కఠినశిక్ష

భ. సూర్యప్రకాశరావుగారికి ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్ష

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, మే 2:—చీరాల మునిసిపలు సంఘసభ్యులును సంపన్నులును అగు శ్రీయత యన్. పట్టాభిరాములు గుప్తగారికి ఒంగోలు సబ్ కలెక్టరుగారు రెండు సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిరి. ఒంగోలు సబ్ కలెక్టరుగారు అమృతపూరిలో మకాంవేసి ఈ విచారణ జరిపిరి. మునిసిపలు కాన్సిలరు చీరాల రంగయ్యగారికి 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడెను. బాపట్ల తాలూకాలోని పట్టణమును అసహాయాద్యము సమయమున 2 సంవత్సరముల శిక్ష ననుభవించిన భట్టిపాటి నూర్యప్రకాశరావుగారికి 1 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

గుంటూరులో ప్రభుత్వపు కార్యాలయముల ఎదుట వాలంటిరులు పికెటు చేయుచున్నాడు. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శియగు యన్. పి. నుబ్బారావుగారు సత్యాగ్రహ నాయకులుగ నున్నారు. స్త్రీ వాలంటిరులు పికెటుచేయుచున్నాడు. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులగు శ్రీ. సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు పదిమంది వాలంటిరులతో గుంటూరునందలి సత్యాగ్రహ శిబిరము చేరిరి. సత్యాగ్రహ నాయకుల నిర్బంధమునల్ల జిల్లాకుండు ఉత్సాహము అధికముగ నున్నది. వాలంటిరులు అధికముగ చేరుచున్నాడు. (తంతివార్త)

నూజీలాండు టెన్నిసు యోధుడు

ఇ. డి. ఆంధ్రాన్ గారు

మద్రాసు, మే 2:—నూజీలాండు టెన్నిసు యోధుడు ఇ. డి. ఆంధ్రానుగారు టెన్నిసు ఆటయందు తమకు గల ప్రవీణతను మొన్న సాయంకాలము యన్. వి. పి. యందు ప్రదర్శించిరి. వీరి ఆటను గాంచుటకు పెక్కుమంది ప్రేమకులు వచ్చియుండిరి. వీరిని ప్రసాదు గారికిని సింగిల్సు పోటీ జరిగెను. వీరు ప్రసాదు గారిని మిగిలించుటకై ఓడింపకలిగిరి. ఆంధ్రాన్ గారి డ్రైవులు బాకపోయి డ్రైవులు మిగుల అప్రతిహతముగ నుండెను. ఆంధ్రాన్ గారి అద్భుతముగ ఆటకును ప్రసాద్ గారి ఆటకును చాలా భేదముండెను. ప్రసాద్ గారు ఒక్కొక్క సెట్టునందు 1 గేము మాత్రము గెలుచుటకు సాధ్యమయెను. ఆంధ్రాన్ గారి ఆటను జూచుట కనులపండుగగా నుండెను. వీరక ఆంధ్రాన్ గారును క్యారికోగారును బాలగోపాల్ సింగారం గార్లతో డబుల్సు ఆటనాడిరి. ఈపోటీయందు బాలగోపాల్ సింగారం గార్ల 6-4తో గెలిచిరి.

ఒక సెట్టు మాత్రము ఆడబడెను. ఈఆటయందుకూడ ఆంధ్రాన్ గారు చాలా అద్భుతముగ నాడిరి. వీరు కొట్టిన బంతిని బాలగోపాల్ గారికిగాని సింగారం గారికిగాని తిరిగి కొట్టుటకు సాధ్యము కాకపోయెను. వీరి డ్రైవులు ప్రచండ వేగము కలిగి అప్రతిహతముగ నుండెను.

మాతృదేశ సేవయ్యాల

ఆంధ్రదేశమున నిర్బంధ శీత్రత హెచ్చిన పంకతి ఎల్లరకు తెలిసియే యున్నది. మహానాయకుల నందరిని చెరయించినారు. దౌర్జన్యమును ప్రయోగించువారికిగాని కాంతి ప్రేయిలకు పరాజయ మెన్నడు నుండవచ్చని కాలకు నిర్ణయింప గలదు.

ఆంధ్రజాతీయాభ్యుదయము సర్వోముఖమై విజృంభించుచున్నట్లు ముఖ్యముగ స్త్రీ సంఘమున ప్రవహించే ఉత్సాహతరంగములే ప్రమాణములు. ఈ మహాపవిత్ర వారిధి యందు తీర్థ ప్రసాదములపొంది ధన్య చరిత గానెంచి దేశమంతట యాత్ర సులభ కుతూహలముతో బయలు దేరుచున్నాను. నాపర్యటనముయొక్క వివరములు సందర్భాను సారముగ నిర్ణయించు కొందును. ప్రస్తుతము తాత్కాలికముగ యేర్పరచుకొన్న ప్రకారము ప్రథమమున రాజమహేంద్రవరము, అటు నుండి రేలూరు, బెజవాడ, బందరు, గుంటూరు మొదలుగా గల పట్టణములకు వెళ్లుచున్నాను.

నేడో రేపో శ్రీముఖము రావైయున్నదని శకున పక్షులు నాకు చెప్పుచున్నవి. స్వరాజ్య ఆంధ్రదేశమునగల నా సోదరిమణులందరిని రానున్న శుభమునకు సన్నాహాలు గండని ప్రోత్సహించుట కొరకే యీపర్యటనము చేయదలచితిని.

శ్రీ పరమేశ్వరుని కృపలన సర్వరస్వరాజ్య సిద్ధి అగు గాక.

ఇట్లు

భారతదేశ సేవకురాలు

వేదాంతం కమలాదేవి.

నెల్లూరు

(ప్రత్యేకప్రతినిధి)

సూర్యులపేట సత్యాగ్రహప్రచారము

ఏప్రిల్ 28:—శ్రీ వేనాటి వెంకటరెడ్డి (నాగపూరు జిల్లా సత్యాగ్రహయోధుడు) గారి ఆధీనమున సూర్యులపేటయందు ప్రచారము చేయుటకు 12 మంది వలంటీరులు చెడలి 26, 27 తేదీలయందు, మన్నూరు పోలూరు, కోటపాలూరు గ్రామములందు ప్రచారముచేసి సూర్యులపేటయందు నిషిద్ధపు ఉప్పువిక్రయమును విరివిగాచేసిరి.

నిన్న తే 27 ది డేజీ దారకుని నిర్బంధమునకు చేయ నిర్ణయింపబడిన జండాఉత్సవము మిక్కిలి జయప్రదముగా జరిగిరి. ఊరియందు వారతాళము జరిగి ఆంగడులు మూడుబడినవి. మహాత్ముని పటమును ఊరేగింపును భజనపాటలతో సూర్యులపేట గ్రామమున వాలంటీరులు బయలుదేరినగా, గ్రామముంతయు వారివెంటనే యుండిన.

శ్రీయుత దాటి రామలింగం అనునాయన ఉప్పుపాట్లములను సభయందు అమ్ముచుండిరి. 50 జనులనుబించియే సభయందు కొనిరి. ఊరియందు అమ్మినపుడు ప్రయింటివారును కొనిరి. పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెండెంటుగారు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారు అందరను సూర్యులపేటయందే యుండిరి.

గాంధీమహాత్ముని పతముతో ఊరియంతటను, డేజీ దారకుని నిర్బంధస్థానక జాతీయపతాకాత్సవము జరిగినపుడు ప్రతివాటిను కర్పూరహారతు లివ్వడము పూజనపుట జరిగినది. మహాత్మునియెడలను ఉద్వయముపట్టను జనసామాన్యముయొక్క అభిమానము వెల్లడియైనది.

నెల్లూరు సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహసభ 26 తేది రాత్రి గోగులపల్లెగ్రామం లో కూడినది. వాటిసాయంకాలమే పోలీసుసాట్లు నపుకర్లు సత్యాగ్రహుల ఉప్పుకయ్యలను పాడుచేసియుండిరి. 35 కయ్యలను పాడుచేయబడినవి. ఆ వెనుక సత్యాగ్రహసభయందు కార్యమయోచించుకొనుటకు కూడిరి. వాలంటీరులు మళ్లను తయారుచేసి ఈనూరు ఏవిధముగా సర్కారు పాడుచేయుదురో చూడమునకొనిరి. ఇదిగాక కోపూరుతాలూకాలో 80 గ్రామములలో ప్రతిగ్రామమునకును కొందరు వాలంటీరులను పంపి యించి అచ్చట త్రాగుడు బహిష్కార పంబంధమైన యాన త్రువలు జరుపుచు, ఖద్దరునమ్మచు, నిషిద్ధపు ఉప్పును విక్రయించుచు ఉండునట్లు యేర్పాటు చేయదలచిరి. ఒక ఉపసంఘముగా కొందరు ప్రముఖులు ఈ గ్రామములపై పంచారము చేయుచు వలయు సలహాల నొసగుచుందురు. గోగులపల్లెలో ఉప్పుమళ్లలయందు చేసి ఆ పనినిచూచుకొనుటకు కొందరు నిలచియుందురు. మరియొక జట్టు శ్రీ భాసా నుబ్బరావుగారి యాధీనమున సముద్రతీర ప్రాంత గ్రామములందు పంచరించి ప్రతిగ్రామమునందును ఉప్పువట్టమును తిరప్పరించి ఉప్పు తయారుచేయుచు పోవుచుందురు. ఈ విధముగా స్థూలమైన ప్రజాశిక్షను, సత్యాగ్రహసంఘమువారు నిర్ణయించుకొనిరిని సమ్యక్ముగా తెలియుచున్నది.

శ్రీవాలంటీర్లు

మొదటి జట్టు శ్రీవాలంటీర్లు, ఖద్దరు ప్రబోధము, త్రాగుడు బహిష్కారము వగయిరా పనులకు తే 27 తేదిని బయలుదేరిరి. శ్రీ నాగమూరి వీరరావులు శ్రేష్ఠిగారి భార్య ఆదిలక్ష్మమ్మయ్య, ఆమె కుమార్తెయొకరును, శ్రీ రాళ్లపల్లి రామనుబ్బయ్యగారి భార్య, రామనుబ్బయ్యగారును, శ్రీ వేమూరి లక్ష్మయ్యగారి భార్య, జ్ఞానహంబగారు, శ్రీ వోడగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారి భార్య మహాలక్ష్మమ్మగారును, శ్రీ లేలూరు నుబ్బరావురెడ్డిగారి కుమార్తె తిరువురును మొదటి జట్టుగా కూడిరి. శ్రీ భాసా నుబ్బరావుగారి తల్లిగారును ఈ జట్టులో నున్నారు. వీరందరు నిన్నటి నుండియే మద్యపాననిషేధమునకు సంబంధించిన కార్యమును గోగులపల్లెలో ఉపక్రమించిరి.

నెల్లూరునందు 29 తేది వారతాళము

ఈ (28 తేది) దినం సాయంకాలము మహాసభలు రెండు ఒకటి తిప్పరాజు సత్రమువద్దను మరియొకటి తిలకాపేట శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి దేవాలయమువద్దను జరిగి రేపటిదినము, శ్రీ పెనుబోలు నుబ్బయ్య, తిక్కవరపు రామిరెడ్డి వగైరాల మీద కేసులు వచ్చి యుండుటవలన వారి గౌరవార్థమేరేపు అంగళ్లు మూయబడునని, సత్యాగ్రహ సంఘసభ్యులు ప్రయత్నించియున్నారు. రామిరెడ్డిగారి కేసు 30 తేది అయినందున నాటిదినమున మూయటకు అంగళ్లవారు ఉత్సాహముతో సంగీకరించినది వలదనియు, రెండు కేసులకును సంబంధించి ఒక రోజే రేపుచేసిన చాలుననియు, ఈ దినము ఆమావాస్యకై అంగళ్లు మూయబడియుండుటవలన వరుసగా రి దినములైన జనమునకు కష్టమగునని, కాంగ్రెసువారే ఒకదినము మాత్రమే జరిగిన చాలునని తీర్మానించిరి—అట్లు కరవత్రములు విశేషించి డింపబడినవి.

సు రా జ్ మ ల్

వారి

శ్రేష్ఠమైన వజ్రములు

313, ఎన్.ప్లస్, రాక్ ఫోర్ట్ గేట్, మద్రాసు. తిరుచినాపల్లి.

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేజింగ్)

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 29:—మా గ్రామములో శ్రీల పథలు దినదినము జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతం పాత శివాలయము లో కొన్ని దినములనుంచి సభలు జరుగుచున్నవి. నిన్నటిసాయం త్రం శివాలయములో ఒక గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది. ఘనమైన 800 మంది హాజరైరి. శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశే క్వరరావు పంతులుగారి పతి దుర్గాంబగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రస్తుత దేశరాజకీయ పరిస్థితులను గురించిన్నీ ఉప్పు సత్యాగ్రహమును గురించి విపులముగా డాక్టరు రంగనాయకమ్మ గారు ఉపన్యసించిరి. శ్రీయుత మధూరు అన్నపూర్ణయ్యగారి కుమార్తె శ్రీమతి పాదిరై నుండరమ్మగారు మనదేశ ఆర్థిక పరిస్థితులను గురించి ఖద్దరు కట్టుటయు, విదేశవస్తువులను బహిష్కరించుటయు ముఖ్యపథక మనియు అందుకై ప్రయత్నములు జరుపవలయునని ఆమె విశయపూర్వకముగా సోదరి మణుల నందరను ప్రార్థించిరి. గాంధీ మహాత్మునిపై పాటలు పాడి ఆమె ముగించెను.

శ్రీమతి మంచాల సావిత్రిమ్మ గారు ఖద్దరును గురించి విపులముగా ఉపన్యసించిరి. మరి కొందరు సోదరిమణులు మాటలాడిన పిదప సభ ముగిసెను.

సత్యాగ్రహశిబిరము - దేవరంపాడు

గత 28 తేదిన కుర్రాగోపాలకృష్ణయ్యగారి నాయకత్వమున ఉదయం 7 గంటలకు దేవరంపాడు గ్రామంలో టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు గారి బంగళాలో విడిచియున్న కాంతి నైవేద్యము బయలుదేరి గుండ్లకమ్మనది పడమరవైపు దాటి దాసరివారిపాలెం, కనుపర్తి, చినకసుమర్తి గ్రామములమీదుగా కాశీనడకను జాతీయకీర్తనలు పాడుచూ ఆయాగ్రామములలో నున్న ప్రజలందరికి ఉప్పుసత్యాగ్రహము గురించి వోధించుచు కనుపర్తి కొటాడుకు ఎదురుగా నున్న ఉప్పు మిక్కిలముగా నున్న మడుగుకు బకింగునూ కావలసిన మోలలోకు నీళ్లనుండి దెబ్బతిమండి వాలంటీర్లు దాటివెళ్లి ఉప్పు తీయబోవగానే అప్పటి కప్పుడె చుట్టుపట్టు గల గ్రామాదుల నుండి వచ్చిన ఘనమైన 1500 ల మంది గ్రామములు ఉప్పును బుట్టలలో గోతములతో నింపుకొనుచుండిరి. ఉదయం 7 గంటలనుండి ఉప్పును తీయుచుంటిమని ప్రజలు చెప్పిరి. ఇందులో శ్రీలు మిక్కిలముగా నుండిరి. కాని ఈదినము కనుపర్తి కొటాడులోపనిచేసే కూలీలను ఘనమైన 400 ల మందిని బయట నుంచి లోపలకు వెళ్లనివ్వకుండా సాట్లువారు గేటులుచేసిరి. ఈ 400 లు కూడా ప్రజలతో కలిసి కొటాడులో నున్న ఉప్పును దోయదురనె భయముతో కొటాడులోకి రానివ్వలేదని అనుకొనుచున్నారు. పరిస్థితులు చాలా మారినవి. పెద్దకల్వెరు, ఒంగోలు సభకల్వెరు, దివ్యూటి సూపరెంటెండెంటు, మొదలైన ఉద్యోగీయులు అమృతబోలులో మకాం చేసి కూలీలను మాట్లాడి బస్సులమీద కనపర్తిదగ్గరయున్న మడుగును పూడ్చించుచున్నారు. కూలీలతో ఉప్పుయున్న మడుగులను పూడ్చించుచున్నారు. గ్రామాదులవారందరు బహుయుత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు. కాని గ్రామోద్యోగులు మున్నగు కొందరు వ్యతిరేకముగా వర్తించుచున్నారు. అమృతబోలునుంచి కూలీలను బస్సులమీద పోలీసువారు తేర్చుచున్నారు. కాంతి నైవేద్యము బహుశ్రద్ధతో దేశసేవ చేయుచున్నారు. ఇందు తూములూరి శివరామయ్య, సూర్యదేవర వెంకటకృష్ణయ్య, ఆమంచర్ల గోపాలరావు, రామరాజు, పెనుమత్స్య నరసరాజు, నాగళ్ల నాగభూషణం, రావెళ్ల రామయ్యచౌదరి, జనస్థాయి వారాయణ, కుడితిపూడి పుండరీకాక్షయ్య, దేవభద్రుని వెంకటసుబ్బయ్యగారు, చిన్నబ్యాచిలరు నాయకులుగా నుండి పనిచేయుచున్నారు. ఉదయంపూట పుష్పమలెట్టు, సాయంత్రం గ్రామాదులను వెళ్లి సభలు జరిపి ప్రచారము చేయుచున్నారు. వైద్యసహాయము డాక్టరు దూర్యదేవర పండిరాయణంగారు తుమ్మపూడినంది వచ్చి చేయుచున్నారు.

(ఒకవిలేజింగ్)

విదేశవార్తలు

ఇండియాలో హత్యలను మానుడు

న్యూయార్కు భారతీయుల ప్రకటనలు

(రూటరు)

న్యూయార్కు, మే 1:—న్యూయార్కు లోనున్న భారతీయులు కొందరు శ్రీలు బాలికలతో ఊరేగుచు ఇండియాలో హత్యలను మానుడని కమ్యూనిస్టు ప్రకటనలను గావించుచున్నారు. ఇదంతయు బ్రిటిషు కాన్సిలు జనతలు కార్యాలయము బయట జరిగెను. పోలీసువారు కీక్రమముగ అల్లరులను అడంచి వీరిని చెదరగొట్టిరి. వారి పతాకములను విరిచేసిరి. ఇద్దరు అరెస్టు చేయబడిరి.

శ్రీల అంతర్జాతీయ శాంతి

స్వాతంత్ర్య సంఘము

ఇండియాకు దోమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చుటకు ముందు రాజకీయబంధీలను విడుదల చేయుడు

(రూటరు)

లండన్, మే 1:—ఇండియాకు దోమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చుటకు చక్కగా ఆలోచించుటకు ముందుగా భారత దేశములో రాజకీయ నిర్బంధితులను విడిచిపెట్టవలెనని చెప్పు గారికి శ్రీల అంతర్జాతీయ శాంతి స్వాతంత్ర్య సంఘమువారు రాయభారము నంపుచున్నారు.

ఇపుడు చేరిన వార్తలు

గుంటూరు మునిసిపలు సంఘము

నరసింహారావుగారు సూచించిన విధమున పొత్తూరి లక్ష్మయ్యగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి (స్వకీయవిలేజింగ్)

గుంటూరు, మే 2:—పొత్తూరి లక్ష్మయ్యగారు ఏకగ్రీవముగ మునిసిపలు సంఘపు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. తాను నిర్బంధింపబడిన, లక్ష్మయ్యగారిని అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొన వలయునని నరసింహారావుగారు సూచించిరి. ఈ విధమున మునిసిపలు సంఘమువారు తమ వాగ్దానమును చెల్లించుకొనిరి. లక్ష్మయ్యపంతులుగారు కడచిన 80 సంవత్సరములనుండి మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ నున్నారు. (తంతివార్త)

పదోపవాదములు

భారతదేశ పరిస్థితులు

(వైల్డెన్)

రుగ్గీ, మే 1:—రాజప్రతినిధి మహమ్మదాల్ గారి కిట్లు ప్రకృత్యతరము నిచ్చిరి:—రాజప్రతినిధి కార్యదర్శి ప్రస్తుతపు చిక్కులను పగచుచు ప్రస్తుత పరిస్థితు లెట్లగునని చదివెను. భారతరాజ్యాంగ నిర్మాణమున కుండునున్న అడ్డంకులను భారత నాయకులతో ఆలోచించి తొలగించుటకు ప్రభుత్వము వారు సభను గావించవలసినది రాజప్రతినిధి ప్రకటించెను. కాని దురదృష్టవశాత్తూ కొందరు నాయకులు ప్రభుత్వమువారు కావిన మైత్రిని నిరాకరించి హేతువాదమును వర్ణించి వినాశకరమున పదతుల నవలంబించిరి. కాశీనోల్లంఘనమును గావించుట కేర్పాటు చేయుచున్నారు. ఈ యుద్ధమును ప్రారంభమగుటకు పూర్వము రాజప్రతినిధి జనవరి 25 తేదీన ఈ మాటల నుపయోగించెను. డిల్లీలో ఇట్లు చదివెను:—గ్రేటు బ్రిటను ఇండియాకలసి ఘన ప్రస్తుత చిక్కులను పరిష్కరించుటకు సఖ్యతతో నుండుటకు కైవసమనలేక పాటుబడుటకు కామన్వెల్త్ వారు చదివెరి. ఈ ఉద్దేశ్యమునే నేను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కల్గియున్నారము. కానములు ప్రభుత్వధికారము సాగుటకు నామీదను, నా ప్రభుత్వము మీదనున్న బాధ్యతను పూర్తిగ నిర్వహించెదను. అయ్యది నాధిధి. కాంతి సక్రమ పరిస్థితులను గాపాడుటకు ఈ బాధ్యతను నిర్వహించుటకును నిదానముగల పాడులందరను నాకు తోడ్పడవలసి నమ్ముచున్నాడను. భారతదేశ చిక్కులను పరిష్కరించువిషయమై రాజప్రతినిధి, ఆయన ప్రభుత్వముయొక్క విధానము పూర్వమువలెనే నున్నది. మార్పుబొందలేదు. కాని మీరు స్పష్టముగ ఒక సంగతిని చదివెకొనవలసియున్నది. బహిరంగముగ కానములను ప్రజలు ఉల్లంఘించినంత కాలము రాజప్రతినిధిగాని ఆయన ప్రభుత్వముగాని తమ అధికారములోనున్న సర్వత్రులను వినియోగించి అట్టి ప్రయత్నములను అనగా ప్రజలు కాశీనోల్లంఘనమును గావించకుండ అరికట్టుటకు ప్రయత్నించెదరు. తమకు సరియని తోచిన సాధనముల నుపయోగించెదరు.

భారతదేశ పరిస్థితులు

జర్మనీ

(రూటరు)

జెర్లిక్, మే 2:—ఇండియాపరిస్థితులను జర్మనీ జాగ్రతగా కనిపెట్టి జూచుచున్నది. ముఖ్యముగ వారాపత్రికలు ప్రత్యేక ప్రకటనములను గావించుచున్నవి. కలకత్తాలో నున్న వాసిస్త్విజ్యోటంకు పత్రిక ప్రత్యేకవిలేఖరి బంపినవార్తలను ప్రాముఖ్యముగ ఈ పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు నాయకులను అందరిని అరెస్టుచేయగలుగునో భారతదేశ తిరుగుబాటు అను పెద్దభయము లోలగిపోవును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అవలంబించిన విధానమే సెన్లతో ఇండియాలో తిరుగుబాటు భయముండదు. గాంధీగారి యుద్ధమును అంతరించు ననుచున్నది.

క్రూరజరులు

లండను నౌకాదళపుబడిబడిక

(వైల్డెన్)

రుగ్గీ, ఏప్రిల్ 30:—1928 కార్యక్రమము ప్రకారము గ్రేటు బ్రిటను 8 అంగుళముల ఫిరంగులతో గూడుకొన్నట్టియు 10 వేలటన్నుల బరువుగల 2 క్రూరజరులను నిర్మించెదరు. 1929 కార్యక్రమము ప్రకారము ఒక క్రూరజరులను నిర్మించెదరు. యునైటెడ్ స్టేట్సు అనుకొన్న 28 క్రూరజరులకు 15 నే 1936 లోపుగా పూర్తిచేయుట. జపాను ప్రస్తుతమందున్న క్రూరజరులతోనే కాలక్షేపము చేయును. సింగపూరు నౌకాశయమునుగూర్చి ఆలోచించెదరు. ఇదంతయు నౌకాదళ నిర్ణయ ఒడంబడిక ఫలితము.

20 తేదీన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మలేషియాకలనును మహమ్మదీయ రాజ్యాధిపతితో మైత్రి ఒడంబడికను పంపింపవలెనని.

ఆంగ్లో-ఈజిప్టు రాయబారములు

(రూటరు)

లండన్, మే 1:—ఆంగ్లో-ఈజిప్టు ఒడంబడికనుగూర్చి సంపూర్ణ బాధ్యత అంతయు తమదే యనియు ఈజిప్టునుండి వర్గముతో ఆలోచించుటకు మనిషిని బంపిరన్న మాట ఉత్తర అబద్ధమనియు అంత అధికారము తమదేయనియు నహమ్మహా గారు ప్రకటించుచున్నారు.

బొగ్గుగనుల చట్టము

(వైల్డెన్)

రుగ్గీ, మే 1:—ప్రభువుల సభవారు బొగ్గుగనుల చట్టమును రెండవసారి ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయము లేకుండ ఆంగ్లీకరించుటకు సమ్మతించిరి. కాని కమిటీ స్టేజీలో ఈ బిల్లును సవరణ చేతమనిరి.

మే దినము

(రూటరు)

లండన్, మే 1:—ఆకలిచే బాధపడుచున్న లంకా మైరు స్త్రీలు లండనులో పనిలేని ప్రదేశములకు బోవుచు రెడ్ మేదిన ఊరేగింపులో జేరిరి. వీరందరను హైద్రుపార్కుకు బోయిరి. ప్రపంచములో ఇతర భాగములందు పోలీసువారు తీవ్రముగ చర్యలు దీనుకొనుచున్నారు.

ట్రాక్యోలో 6500 పోలీసువారిని సమావేశము గావించిరి. బాగ్నెట్ 200 ర్యాడికల్స్ ను అరెస్టుజేరిరి. మేదినోత్సవములో జేరబోవుచున్న 80 మంది పనివాండ్లు వెదురుబాకులతో పోవుచుండగా, వారిని అటకాయించుటకు ఇద్దరు పోలీసువారు రాగా వారికి చెబ్బలు తగిలెను.

జపానులో 50,000 మంది మే దినోత్సవములో పాల్గొనిరి. అంతయు సెన్సుడిగా సాగెను. 15000 మంది 6500 పోలీసువారు కూడ తీసుకుపోయిరి.

80,000 మంది ఒకాసాలో ఊరేగిరి.

ఈ రెండువార్తలను ఊరేగినవారిలో స్త్రీలున్నారు. పైన జెప్పిన 200 మందికేకాక 100 మంది ట్రాక్యోలో అరెస్టు జేసిరి.

లండనులో తిరుబండములు, వస్తువులు మున్నగువాటి ధరలు విస్తారముగా నుండకుండ ప్రజల పదుపాయము నిమిత్తము ఒక విచారణసంఘమును నియమించెదరు.

శ్రీనివాస కొత్తగారు నిన్న లండను జేరిరి. స్టేషనులో కార్మికవిచారణసంఘాధ్యక్షు లగు విట్టిగారును, ఇండియానుండి ప్రతినిధులును హైకమిషనరును గలిసికొనిరి.

కేపుటవునుండి లండనుకు 8-10 రోజులలో పోవుట వైమానిక ప్రచారమును సాగించెదరు.

భారత వైమానికుడు మనోహరసింగు లియన్సునుండి మార్చియిల్సుకు బయలుదేరెను.

వైమానికుడు జేడ్వర్థుప్రభృతి కేపుటవునుకు బోయి తిరిగి లండనుకు వచ్చెను.

నిఖిల

ప్రపంచ కార్మిక దినోత్సవము

కలకత్తాలో హారతాళము

మిలిటరీ కాపలా

కలకత్తా, మే 1:—‘మే’ దినోత్సవసందర్భమున నేడు కలకత్తాలో కొంత మట్టుకు హారతాళము జరిగినది. హైద్రులు నివసించెడి భాగములలో గల పావులన్నియు చాలా మట్టుకు క్షిమాంబుడియుండెను. ఏవో కొన్ని తప్పిమిగిలిన బస్సులు, అద్దెకారులు అన్నియు పరుగిడుట మానినవి. కాని ట్రాముకారులు మాత్రము మామూలుగనే పరుగిడినవి.

ఈ తంతి నిన్ను సరికి యెచ్చటను కాంతికి భంగము కలిగియుండలేదు. నాలుగుగోడ్లు కలియుధులను ఎన్నిటియందును సైన్యము కాపలా కాయుచున్నది. పోయిన సారి హారతాళము జరిగినపుడు అల్లరి జరిగియుండిన భనానీపురములో ‘స్పెషల్’ పోలీసులు కాపలా కాయుచున్నారు. బాగ్నెట్ వద్ద దర్శిస్తు వేయగా నచట నన్నియు సరళముగానే జరిగిపోవుచున్నది చదివెను.

(శ్రీ. ప్ర. ల. వై.)

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానములకు 15-5-30 ది లగాయితి 30-6-30 ది వరకు అనగా వకటిన్నర నెలకు రమారమి 250 మణుగులు మేలురకం నువాసనగల నెయ్యి సప్లెచేయు హక్కును కోరువారు 960 తులములు గల మణుగు 1-కి తమ అంగీకార రేట్లను పుడవార్తిస్తూ శీలువేయబడిన కవర్లలో టౌడర్లు (శ్రీ) విచారణకర్తలవారి చిరునామాకు 7-5-30 ది సాయంకాలం 5 ఘంటలలోపున చేరునట్లు పంపుకోవలెను.

ప్రతి టౌడరు కవరుపై నెయ్యి టౌడరు అని వ్రాసుకోవలెను.

నరుకు తిరుపతి జనరల్ పోస్టువద్ద సప్లయిచేయవలసివుంటుంది.

ప్రతి టౌడరుతో రొక్కముగాగాని లేక కరెన్సీ నోటురూపముగాగాని రు. 100 ధరావత్తు పంపవలెను. నోటుయొక్క నెంబరువైరా తపశీళ్లు టౌడరులో నమూదుచేయవలెను.

టౌడరు మంజూరైన సవాలుదారుడు మంజూరు పుత్తరువుచేరిన 5 రోజులలోగా ఫర్డర్ డివాజిట్టుగా రు. 250 చెల్లించి క్రమమైనస్తాంపులలో యింకా యితర మాయాలుపరత్తులతో అగ్రి మెంటు వ్రాసి యియ్యవలెను. నదరు అగ్రి మెంటు పరత్తుల నమూనా తిరుపతి దేవస్థానం ఆఫీసులో చిక్కును.

ఏ టౌడరుగాని కారణము తెలుపకనే తోసి వేయుటకు శ్రీ విచారణకర్తలవారికి స్వతంత్రం కద్దు.

టౌడరుదార్లు తమపేరు చిరునామా పోస్టల్ అడ్రెసు వైరా తపశీళ్లన్నియు విరళముగా టౌడరులో నమూదుచేయవలెను.

శ్రీ మహాత్ముప్రయాగదాసుజీ, విచారణ కర్తలవారు.

మద్రాసు అండు సదరక్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

ప్రకటన

మద్రాసు అండు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్, పార్క్-లెను, మద్రాసు ఏజంటుగారు మంగళవారం 27-5-1930 మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు, పనికొని చిత్తు కాగితములను మద్రాసులోని కంపెనీవారి అన్ని ఆఫీసుల నుండి అనగా రాయపురం, పెరంబూరు అచ్చాఫీసులోని కత్తిరింపబడిన కాగితములు, అట్టలు, మిగత చిత్తు కాగితములు, రాయపురము అచ్చాఫీసునుండి అనగా తే 1-7-1930 కి నుండి ప్రారంభముగ పంపత్సరమునకు టెండర్లను తీసుకొనగలరు.

టెండరు ఫారములు, దాని నిబంధనలు కొరకు ఫారము 1 కి రు. 1/- చొప్పున కంప్యూటర ఆఫ్ ఫోర్మస్, ఎస్. అండు ఎస్. యుజీ. రైల్వే, పెరంబూరుకు వ్రాసిన బడయగలరు. సదరు సోమ్మెట్ వాపసు యివ్వవలదు. టెండరు ఫారములు వి. పి. ద్వారా పంపబడవు.

టెండర్లు నీళ్లు వేసిన కవర్లలో పంపుచు పైన చిత్తు కాగితములను కొని, తీసికొనిపోవుటకు వైరా తా? అని వ్రాసి పంపవలయును. సదరు కవర్లు టెండరు వెంటి కంపెనుకు.

ఏ. సి. టర్నెర్,

కంప్యూటర్ ఆఫ్ ఫోర్మస్.

మహారాట పత్రికా సంపాదకులగు డి. వి. గోఖలేగారికి 10 నెలలుశిక్ష

మహారాట పత్రికా సంపాదకులగు డా. వి. గోఖలేగారికి, నేటిదినము థానా మజిస్ట్రేటుగారు శిక్షవిధించిరి. ఉప్పుపట్టు 47వ సెక్షన్ క్రింద 4 నెలలు విడిఖయిదు 50 రూపముల జరిమానా విధింపబడెను. జరిమానా చెల్లించనిచో 1 నెలశిక్ష ననుభవించవలెను. ఐ.పి.సి. 117వ సెక్షన్ క్రింద 8 నెలలు విడిఖయిదు 200 రూపములు జరిమానా విధింపబడెను. జరిమానా చెల్లించనిచో మరి రెండు నెలలు శిక్ష ననుభవించవలెను. ఈ రెండు శిక్షలను నిందితుడు ఒకటేసర్వాయము అనుభవించునట్లు మజిస్ట్రేటు తీర్పుచెప్పిరి. మొత్తముమీద గోఖలేగారు, 10 నెలలు శిక్ష ననుభవించెదరు. జర్నాడాను మోహితగారు నిర్బంధింపబడిన విమర్శకులకు థానా సత్యాగ్రహనాయకులైరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

తాటి మువ్వలు నరికినందులకు వాలంటరీలు అరెస్టు చేయబడుట

గుడివాడ, మే. 1:- ఆంధ్రాడ కల్లు అంగడి కంట్రాక్టరు పామర్తి పిప్పయ్య గారు, కాంగ్రెసు వాలంటరీలు తాటి మువ్వలను వరకునున్న రవియు అందుచే తనకునవ్వముకలుగుచున్న చనియు గ్రామముని సిపుద్వారా స్టేషన్ రివల్యూషన్ పోర్టు పంపుకొనిరి. అందుపై పోలీసువారు వచ్చి కాంగ్రెసు వాలంటరీలగు వల్లభ సేని రామబ్రహ్మచందరి, ఆరికపూడి కోటయ్య, అల్లబండి దుర్గా నాగేశ్వరరావుకొత్తె, కొమ్మ సత్యనారాయణగార్లను మరి ఇరువురను అరెస్టుచేసిరి.

గుడివాడ, మే. 2:- ఈ ఆరునంది వాలంటరీలమీద ఐ.పి.సి. 148, 426 సెక్షన్ల ననుసరించి కేసు పెట్టబడెను. ఈ నిందితులు చట్టవిరుద్ధముగు సంఘసభ్యులుగచేరి 61 తాటి మువ్వలను కోసినను సేరము వీరిపై మోపబడెను. నేటిదినము కేసు విచారణ గుడివాడ సబ్ మజిస్ట్రేటు కోర్టునందు జరిగెను. నిందితు లందరు సంతోషమున నుండిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రశ్నింప వారు ఈ క్రిందివాక్యాలను నొసగిరి.

మేము చట్టవిరుద్ధముగు సంఘమునకు చేరినవారముకాదు. ప్రజలలో మద్యపాన నిషేధప్రచారము కొనసాగింపవలయునను గొప్ప ఆదర్శముగలవారము. తాటి మువ్వలను కొట్టివైచిన కల్లు ఉత్పత్తి తగ్గనని మేము తాటిచెట్ల యజమానుల ఆనుమతి పొంది మువ్వలను నరకెత్తిది. ఇది సేరము కాజాలదు." మాజి స్ట్రేటుగారు నిందితులకు 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

ఉద్యమము వ్యాపించుట

శిక్షింపబడిన వాలంటరీలు ప్రారంభించిన ఈ ఉద్యమ మును రైతులు ఉత్సాహముతో కొనసాగించుచున్నారు. అడ్డాడలో రై సెన్సును యిక్కడైన తాటిచెట్లముందలి మువ్వల నన్నిటిని వాలంటరీలు రైతులు కలసి నరికి వేసిరి. ప్రతిగ్రామ మునందు ఈ ఉద్యమము వ్యాపించుచున్నది. కపిలేశ్వరపురము నందు కల్లుదీయువారు కల్లుదీయుమని వాదన మొనగిరి. ముక్కియందలి కల్లు అంగడి మాయబడినది. (తంతివార్త)

సంయుక్తరాష్ట్రములు

రాయచోటి, మే. 1:- కాశీ విద్యాపీఠమునకు చేరిన బాల చంద్ర ఆస్తి, శరత్ చంద్ర పట్నాయకులు, రామసింగు, రామ నరేశింగు, రామానంద, ప్రమోద రత్నగార్లు కైవాలులో ఏప్రిలు 28 వ తేదిన ఉప్పును తయారుచేసిరి. వీరిలో కడపటి వారగు ప్రమోదరత్న గార్లు తప్ప మిగిలిన వారిపై పోలీసువారు ఆనాడే అరెస్టుచేసిరి. 29 వ తేదిన మజిస్ట్రేటు కేసు విచారణ సలిపి ట్రియల్ క్రిందికి 6 నెలలు కఠిన శిక్ష విధించిరి.

అంబాయనందు ఉప్పు తయారు చేసెదలకు 6 మంది సత్యాగ్రహులు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిలో నలుగురు విడుదల చేయబడిరి. ఇరువురకు 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

మంగళసింగు ప్రభుత్వంకు శిక్ష

బాడను, ఏప్రిలు 30:- కన్యా గుప్త రి కాంగ్రెసు సంఘపు అధ్యక్షులగు మంగళసింగు, వకీలు లక్ష్మణదత్తు డిప్యూటీ కలెక్టరుగ పనిచేసిన పృథిరాజసింగు, దామోదర స్వరూపనేక గార్లపై ఐ. పి. సి. 117 వ సెక్షన్ ననుసరించి తేబడిన కేసు విచారణ నేటిదినము ముగిసినది. మజిస్ట్రేటు మంగళసింగుగారికి 6 నెలలు విడిఖయిదు శిక్షవిధించిరి. మిగిలిన వారందరికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

117 వ సెక్షన్ ననుసరించి కాసనసభ్యులుగ నుండిన గంగుగారిపై తేబడిన కేసు విచారణ ఇంకను ముగియ

సాయం 6-30 బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రాత్రి 9-30 1930 సం॥ మే నెల 3,4,5,6 తేదీలుందు

హోరాలు లాయడు గారి

(వికటవినోదములు, హాస్యకథాకలాపము, నవ్యలక్ష్మీలము) ఇందుతో మిస్ జోహారా, మిస్ సుందరిబాయి గార్లచే నాట్యము సంగీతములు ప్రదర్శింపబడును.

వంగరాష్ట్రము

కలకత్తా, మే. 1:- వంగరాష్ట్రపు జాతీయసేన కార్యాలయమును పోలీసువారు సోదాచేసి సత్యాగ్రహి సంతోషు సర్కారుగారిని అరెస్టుచేసిరి.

కలకత్తా, మే. 1:- పోలీసువారిని చట్టమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించవలయునని ప్రోత్సహించుటకు స్వామి విశ్వానందగారికి నేటిదినము 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

కర్ణాటకము

ఉడిపి, మే. 1:- ఫరేయదీపుగారి నిర్బంధము సందర్భమున నిన్న ఉడిపిలో సంపూర్ణ మగు హతాశము జరిగెను. సాయంకాలము జరిగిన పౌరసభయందు హాసకృష్ట కృష్ణ రావుగారు రుపస్థాపించుచు జిల్లామందు సత్యాగ్రహము సలిపి అరెస్టు అయినవారిని వీరు అభినందించిరి. మిగిలినవారు పట్టుదల వదలక సత్యాగ్రహమును కొనసాగింపవలయునని కోరిరి. మద్రాసునందు పోలీసువారి దౌర్జన్యమును ఖండించి, ప్రతిగృహమునందు తన ఇంటియందు ఉప్పును తయారుచేయవలయునని కోరిరి.

గుజరాతులో సత్యాగ్రహసన్నాహము

మహాత్ముడు సూరతు వెల్లట

అటనుండి వోల్కాడు వెల్లట సూరతు, మే. 1:- మహాత్ముడు నేడు మధ్యాహ్నము ఇంటినుంచి యిటనుండి ఓల్కాడుకును రణధీరుకును వెల్లెను.

సూరతులో సత్యాగ్రహము

సూరతు, మే. 1:- కలకత్తాలోని పట్టిలను విడ్డలను చేతులలో లోటాలను పట్టుకొని జాతీయగీతములను పాడుచు నేడు మధ్యాహ్నము కాంగ్రెసు కార్యాలయమునొద్దనుండి బయలుదేరి పట్టణమునం దంతటను ఉర్రేగి తపతీనదికివెల్లిరి. వారి తో పాటు 15000 మంది ప్రజలు నదీ తీరమునకువెల్లిరి. నదికి పోటువచ్చినవిమర్శ వారు ఆనదిలో ఉప్పునీళ్లను తినుటలోలలో నింపుకొని కాంతముగా నిండ్లకు పోయిరి. వారు ఆనీళ్లను మరగించి ఉప్పు చేసెదరు. పోలీసువారేమియును చేయలేదు.

రణధీరులో మహాత్ముని ఉపన్యాసము

ఇది మనుష్యులను పునీతులను గావించునట్టి పవిత్రమగు సమరము

సూరతు, మే. 1:- మహాత్ముడు వోల్కాడులో సుపన్యసించిపిమ్మట రణధీరువచ్చి అచటగూడ సుపన్యసించెను. "మన ఆత్మలను పావనమొనరించుటకు జరుపబడుచున్న యీ శమరము మనదేశమునం దేదో యొక తెగవారికి మాత్రమే సంబంధించినది కాదు. భారతదేశమునందలి యావన్నది ప్రజలు సుగూడ దీనిలో పాల్గొనవలెను. స్వరాజ్యము మనకు లభించినపుడు కావలసినచో మనలోమనము పోరు పలుపవచ్చును గాని అప్పుడు మనలోమనము వర్తకవీలకాదు. ముండదు. అందరు ఒకదానినొకరిని కలిగియుండుదురు. మీరు కావలసినదానిని మీరు తీసుకొనుదు. మిగిలినదానిచే మేము తీసుకొందుమని తెలిపెదరు. ఖద్దరు ముఖ్యముగా బీదవారి పేరుకొరకే. అటులనే ఉప్పుపన్ను పలునగూడ అధికముగా బాధపడువారు బీదవారే. వీలనగా యావన్న భూమిలపైనను బీదలపైనను సమముగానే విధించబడుచున్నది అని మహాత్ముడు నుడివెను.

మహాత్మునియులకు మహాత్ముని విజ్ఞప్తి

రణధీరు పట్టణము సూరతుకు మాడుమైళ్ల దూరమున నున్నది. ఇచట మహాత్ముదీయులు మిక్కిలి హెచ్చుగానున్నారు. ఇచట జరిగిన సభకు చాలమంది మహాత్ముదీయులు గూడ వచ్చిరి.

"నేను ఆఫ్రికాలో నున్నపుడు అచట నివసించు చుండిన మహాత్ముదీయులు చాలమంది యిచ్చెడిచట నున్నారు. కానవారు నాకీ కాంతిసమరమున తోడ్పడెదరని నేను నమ్మెదను. ఇది విమర్శకరణమర్థమగు సంగరము గాన మహాత్ముదీయులుగూడ తోడ్పడవలెను." అని మహాత్ముడు నుడివెను.

బ్రోచిలో ఉప్పుచేయుట

సూరతు, మే. 1:- నేడు సర్వదా నదీతీరమున బ్రోచి పోరులుగూడ ఉప్పు చేసిరి.

ఓల్కాడులో గాంధీమహాత్ముని ఉపన్యాసములు

పన్నులనిరాకరణము- ఖద్దరు- మద్యపాన నిర్మూలనము- స్వరాజ్య లవణమునే వాడుట

ఓల్కాడు, మే. 1:- నేడు సాయంకాలము మహాత్ముడు ఓల్కాడులో ఉపన్యసించెను. "నాయకులు అరెస్టుచేసిరిని మీరు నిరసత్యాగ్రహమును చేసెదగూడదు. మీరు చేయవలసిన పని యిదివరకే స్పష్టముగా నిర్ణయింపబడెను. మీరు అపొంస సంత మాత్రమును వదలకుండ ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులను తిరస్కరించుచుండవలెను. పన్నులనుచెల్లించవలెనను, వల్ల భాయిగారు మున్నగు నాయకులను విడుదల చేయువరకును భూమిశిస్తును చెల్లించవలెనను గొయరా మండలమునందలి కొన్ని గ్రామముల వారు తీర్మానించిరి. వారు త్వరలోనే పన్నుల నిరాకరణమును ప్రారంభించెదరు. మీరు స్వరాజ్యలవణమునే ఉపయోగించవలెను. మద్యపానమును నిర్మూలించవలెను. ఖద్దరును పూర్తిగా వ్యాపింపజేయవలెను. సూరతులో స్త్రీలు ఆవమానపరచిరి యును వారిపై రాళ్లు రువ్వెరియును తెలిసినది. పురుషుల తలల నిపుడు పగులగొట్టుచున్నట్లు ఇటుపైని స్త్రీల తలలను గూడ పగులగొట్టినచో ఉప్పుచట్టమును రద్దుచేయక పోయినను అది యెటుల నామమాత్ర మైనదో అట్లులే మద్యపానము గూడ విధిగా నంతరింపగలదు" అని మహాత్ముడు నుడివెను.

తీమతి కస్తూరిబాయిగారి కార్యక్రమము

సోమవారమునాడు మాత్రమే విశ్రాంతి సూరతు, మే. 1:- 7 రోజులలోను సోమవారము నాడు తప్ప తక్కిన 6 రోజులలోను వారు సంచారము చేసెదరు. రోజుకు రెండు గ్రామములలో ఉపన్యసించెదరు. ఈ నెల 2 వ తేదీ మొదలు వారిటుల సంచారము చేసెదరు.

రాటములు-ఆసులు సప్తయి

తెనాలి శ్రీలింగ జాతీయ విద్యాపీఠమునందు ఈక్రింది వివరములుగల రాటములు దొరకను.

- 1. స్త్రీలుమార్కు మంచిరకం రంగూను కేటతో శుభముగా చేయబడినవి. చక్రముయొక్క అక్షరాలక 24 అంగులములు మొదలు 31 అంగులము వరకు ఉండును. గుంజలు 2 1/2 + 2 అంగుల అడ్డ 3 + 1 1/2 త్రొక్కుడుగాలు 2 x 1 అక్షర 3 x 1/2 లేక 2 x 1/2 అక్షర అడ్డ 4 x 4 ఈ కొలతలతో మిక్కిలి సంతకగా తయారు చేయబడుచున్నవి. వెల రు 4-8-0
- 2. బాక్లో ఆసులు (చే ఆసులు) 4 అడుగుల విచ్చెలు పోయుటకు ఉపయోగపడును. ఇవి మడతకు వచ్చును. వెల రు. 0-5-6

గంగవరపు వెంకటసుబ్బయ్య, సిద్ధాంతి.

వివిధ రాష్ట్ర సత్యాగ్రహము

పంగరాష్ట్రము

వేలకొలది తాటిచెట్లను ప్రజలు కొట్టివేయుచుండుట కలకత్తా, మే 1:—తాటిచెట్లను కొట్టివేయు నుద్దేశమున కాలిఫోర్నియా ప్రభుత్వము వారు తాటిచెట్లను కొట్టించునట్లు ఆదేశము చేసినది. తాటిచెట్లను కొట్టించునట్లు ఆదేశము చేసినది. తాటిచెట్లను కొట్టించునట్లు ఆదేశము చేసినది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

కలకత్తాలో మే రోజు ఉత్సవములు కలకత్తా, మే 1:—మే రోజు ఉత్సవములు చేయుటకు చాల దుకాణములు మూయబడియున్నది. కాని యెక్కడను యెటువంటి అల్లరులును జరుగలేదు. (ఆ. ప్రె.) దక్షిణ కలకత్తాలో ప్రత్యేకముగా పోలీసు ఏర్పాటులు కలకత్తా, మే 1:—ఇటీవల హరితాళము జరిగినప్పుడు అల్లరి జరిగిన స్థలములో, అనగా దక్షిణకలకత్తాలో ప్రత్యేక పోలీసు ఏర్పాటులు గావించబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి

ప్రభుత్వమువారు యిద్దరు క్రొత్త ఉద్యోగియులను నియమించుట

బొంబాయి, మే 1:—ఏప్రిల్ 25 తారీఖున ప్రచురింపబడినదానిలో నియమించబడిన ఉద్యోగియులు గాక యింక యిద్దరు క్రొత్త ఉద్యోగియులు, అవసరముల నెదుర్కొనుటకు, నియమించబడిన ఒక ప్రత్యేక గజెట్ ప్రకటన తెలుపుచున్నది. ఏప్రిల్ 28 తారీఖునుండి వీరు ఛార్జ్ పుచ్చుకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యలవణము తినుటకు పనికిరాదు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

సత్యాగ్రహము సమకూర్చిన లవణములో కాల్షియమ్ సల్ఫేట్, మెగ్నీషియమ్ క్లోరైడ్ అను పదార్థములు లుండుటచే ప్రజోపయోగమునకు అర్హము కాదని యింకొక ప్రభుత్వ ప్రకటన తెలుపుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

ముగ్గురు సత్యాగ్రహులు శిక్షాత్పాపము దెలుపుట

బొంబాయి, మే 1:—6 నెలల క్రిత 50 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడిన ముగ్గురు సత్యాగ్రహులు శిక్షాత్పాపము దెలుపుటకు తమను 602 క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోర్టు ప్రకారము విచారింపబడినదని కోరుటచే వారికిని లంగ్ కేసులను దని ఒక ప్రభుత్వ ప్రకటన దెలుపుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రములు

పెహావరు దురంతములను గూర్చి కరవత్రములు

(రాకలో ఆలస్యమైన తంతి)

పెహావరు, ఏప్రిల్ 30:—పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రమునందలి చాల గ్రామములలో పెహావరు దురంతములను గూర్చి యీక్రింది విషయముగల కరవత్రముయొక్క ప్రతులు వాయు విమానములనుండి వేయబడినవి.

ఓ ప్రజలం!

ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును విభేదము కలుగజేయవలెనని చాల మంది అనేక పదంతులను పుట్టించుచున్నారు. కాన పెహావరు నగరములో 20 తారీఖున జరిగిన సంగతులను మీరెరుంగవలెను. ఆరోజున రాజగోపాల్ ఆచార్యులు 12 గురు కాంగ్రెసువాదులను అరెస్టుచేసిరి. ప్రజలు గుమిగూడి దొర్లవల్లె ఖరీదునిరి. కొట్లాట జరుగడం చేయుటకు దెప్పుట్టి కమిషనరు ఆద్రదేశమునకు బోయెను. కాని ప్రజలు దెప్పుట్టినా పతింబెండ్లు మీద యితరపోలీసు అధికారులమీద రాళ్లుయిర్పించుట చేసిరి. ఇంతియగాక జనసమూహము ఒక బ్రిటిషు సైనికుని చంపి, ఒక మోటారు కారును, అందులో కూర్చున్న వారిని చంపలెనను ఉద్దేశముతో తగలబెట్టిరి. ఈ సీతీగతులలో ప్రభుత్వోద్యోగియులను రక్షించవలెనను ఉద్దేశముతో సైనికులు కాల్పులను ఆరంభించిరి. ఇట్టిసీతులలో నెవ్వరును కాల్పులకు నుండజాలరు. ఈమరణములకు బాధ్యత ప్రజలలో దురుహలను కల్పించు ప్రజలదై యున్నది. అవసరమైనచో మాత్రమే ప్రభుత్వమువారు కాల్పుదురుగాని అన్యథా అట్లుచేయరు. దెబ్బలు తగిలినవారు అనుపత్రిలో చాలా గ్రామములకు మాడబడుచున్నా

ర. వారు ఆరోగ్యమును బడయుచున్నారు. సత్యముకాని పదంతులపై మీరు ఆధారపడక సంగతి పందర్బములను బాగా విచారింపి మీ అభిప్రాయములను యేర్పరుచుకొనవలెను.

(ఆ. ప్రె.)

సింధు రాష్ట్రము

‘హిందూజాతి’ అనుపత్రిక సంపాదకీయమును వ్రాయుటలేదు

కరాచీ, మే 1:—లోకరామ్ గారి నాయకత్వమున పాదే పూరులో సత్యాగ్రహము ఉప్పుచట్టమును తిరస్కరించిరి. నగరమునందలి సామాన్య బహిరంగముగా ఉప్పుకొని కాంగ్రెస్ సంఘములో చేరిరి.

నిరంకుశ పత్రికా కాసనమున, కనమృతికాపురు హిందూజాతి, అనుపత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసములను మానివేసినది. నిరంకుశ పత్రికా కాసనము రద్దగునకు సంపాదకీయములుండుట పుట నిరంకుశముగా నుండును.

క్లిఫ్టనులో ఉప్పు ఫ్యాక్టరీ

కచారీనగరమునకు మూడు మైళ్ల దూరమునకున్న క్లిఫ్టను అనుస్థలమున పెద్దఉప్పు కార్ఖానా పెట్టుటకు నాయకులు సంకల్పించుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

పటేల్ గారియెడల సానుభూతి

హైదరాబాదు (సింధు) మే 1:—వి. జే. పటేల్ గారు రాజీనామా నిచ్చినందులకు అభినందించుచు హైదరాబాదు మునిసిపాలిటీవారు తీర్మానముగావించిరి. మరియు పటేల్ గారు వ్రాసిన ఉత్తరములోని ప్రతిపాటుతోను వారేకేభించినట్లు తెలిసిరి.

స్త్రీల వారము

ఈ వారము స్త్రీలవారముని ప్రత్యేకించి ప్రతిరోజు స్త్రీలవారము జరుపుచున్నారు. ఆదివారమునాడు గొప్పస్త్రీల ఉత్సాహపు జరుగును.

తుపాకి లైసెన్సు తీసివేయుట

సత్యాగ్రహములో ప్రవేశించిన కొందరు జమిందార్లకు తుపాకి లైసెన్సును ప్రభుత్వమువారు రద్దచేసినారు. (ఫ్రీ ప్రె.)

తమిళనాడు

వేదారణ్యము పోవుటకు శాంతిసైనికులు

సంసిద్ధులై యుండుట

విద్యార్థులు కర్తవ్యముల నాలోచింప నుండుట మధుర, మే 1:—నిన్న అర్ధరాత్రివేళ శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారిగారి అరెస్టు సంగతి యిచ్చుట తెలిసెను. దప్పుద్వారా ఈ విషయము ప్రజలకు తెలుపబడెను. ఉదయము గొప్ప ఉత్సాహము జరుపుటకు యేర్పాటులు చేయబడినవి. రేపు సంప్రదించు వారతాళము చేయవలెననిగూడ ప్రబోధింపబడినది.

వేదారణ్యముబయలుదేరుటకు సత్యాగ్రహులు సంసిద్ధులై యున్నారు.

తమభావికర్తవ్యములను విచారించుటకు విద్యార్థులు సమావేశమగుదురు.

రాజగోపాలాచారిగారి అరెస్టుసంగతి తెలియజేయు ఒకతంతి పోస్టాఫీసు అధికారులచే చాలా ఆలస్యముగా పంపబడినది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

కర్ణాటకము

వందలకొలది గ్రామవాసులు

ఉప్పు తయారుచేయుచుండుట

ధార్వాడ్, మే 1:—ధార్వాడ్ జిల్లాలో చాల గ్రామములందు ఉప్పుచట్టము తిరస్కరింపబడినది. ఉప్పుకాల్పు ప్రక్కనున్న 18 గ్రామములకు ధార్వాడ్, హుస్సే కాంతి సైనికులు పోయి ఉప్పు తయారుచేయులెననదని ప్రజలను ప్రబోధించిరి. ఈ ఉదయము 8 గంటలకు సత్యాగ్రహులు వందలకొలది గ్రామములలోబోయి ఉప్పు తయారుచేసి చాల గ్రామములలోనమ్మిరి. ఉప్పుకాలువగగ్గనున్న గ్రామములన్నిటిలోను బహిరంగముగా ఉప్పు చేయుటగూర్చి ఆలోచించుటకు జిల్లానాయకులు సమావేశమగుదురు.

(ఫ్రీ ప్రెస్.)

మధ్యరాష్ట్రములు

జబ్బల్ పూకు నాయకుల అరెస్టుకు సానుభూతి

నాగపూరు, మే 1:—జబ్బల్ పూర్ నాయకుల అరెస్టుకు సానుభూతి తెలుపుటగాను రాత్రి అధ్యయంకర్ గారి అగ్యుతతను బహిరంగసభ జరిగెను. ఇదివరకు రాష్ట్రీయకాసన సభ్యుడుగానుండిన డి. యన్. మెహతా గారును, ప్రిడగరు ధవళే గారును, యింక కొందరును ముచ్చటించిరి. సత్యాగ్రహులు కూడ చేర్చుకొనబడిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

చిట్టగాంగు దురంతములు

దుండగీండ్లు ఐరోపీయులను చంప నుద్దేశించుట

చిట్టగాంగ్, ఏప్రిల్ 30:—పట్టణములో సీతీగతులు యథాప్రకారముగానున్నవి. సైనికులు నగరములో కాపలా కాయుచున్నారు. దుండగీండ్లను చెదకి శిట్టుకొనుట కొకవాయు విమానము వచ్చినది. దుండగీండ్లలో నొక్కడని తలపబడువాడను అరెస్టు చేయబడినప్పుడు బట్ట అచ్చటచ్చట కాలిన ఒక యువకుడు అనుపత్రిలో మరణించెను. ఇంతవరకు 18 గురు చచ్చిరి.

పోర్టు ట్రస్టు అధ్యక్షుని విన్నపము

ఒకవాతకుని జేబులో చిట్టగాంగు ఐరోపీయ కట్టు యొక్క పాను కనబడినదియు అందులన దుండగీండ్లు చిట్టగాంగు ఐరోపీయులను చంప నుద్దేశించినట్లు తెలియుచున్నదనియు చిట్టగాంగ్ పోర్టుట్రస్టు అధ్యక్షుడగు లీమ్ మెన్ గారు రేట్ పేయరుల సమావేశములో ముచ్చటించుచు చెప్పెను. (ఆ. ప్రెస్.)

పంజాబు

డా. ఆలం, సత్యపాలుగార్ల అరెస్టు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 30:—ఈ దినం వేకువజామున 8-30 గంటలకు పోలీసులచే డా॥ సత్యపాలుగారి యింటిని చుట్టివేసిరి. సత్యపాలుగారు నిద్రపోవుచుండిరి. పెళ్లను 124-ఏ గ్రేడ్ వారిని లెత్తెనమే అనుజేసిరి. దుర్గు మార్చుకొనటకు గాని, బంధువును చూచుటకుగాని తడవులేకుండ మోటారు లాక్సో వెక్కించి పోలీసు తాజాకు తీసికొని వెళ్లిరి. అదే కాలములో మరొకందరు పోలీసులు డా॥ ఆలంగారి యింటిని ముట్టించి, వారు తమ గదియందు నిద్రించుచుండగా లేపి, అరెస్టుచేసిరి. వీరి కేసుకూడ రాజ్యద్రోహమే.

బహిరంగ నభ

లాహోరు, మే 1:—10:00 మంది జనులు మోచీ గేటు నొద్ద సమావేశమై సంతక సంతకముగా అధ్యక్షత్యక్తింద డా॥ సత్యపాలు, ఆలం, మూలానా జగ్గర్, అలీఖాన్ గార్లను అభినందించిరి. గోపీచంద్రగారు మాట్లాడుచు, విదేశీవస్తువులతో జనులు నాయకుల నభినందించుట హేయమని నుడివెరి. జుట్టిసతిగారు ఆ కాలమున నిద్రపోవునపుడు నాయకుల నిర్బంధించుట అన్యాయమని పోలీసు చర్యను నిరసింపిరి. (హిందూ)

సర్వ సేనాధిపతి

పంజాబు గవర్నరుతో ముచ్చటించుట

ఇర్విన్ ప్రభుని కుమార్తె యస్వస్థురాలుగా నుండుట సిమ్లా, మే 1:—భారత సర్వసేనాధిపతియగు హి. ఎ. సర్ విల్లియమ్ బర్క్లెడ్ గారు తమ ప్రయాణమును ముగించుకొని నేటియందయమే సిమ్లాకు మరలివచ్చిరి. నిన్న లాహోరులో వారు పంజాబు గవర్నరుతోనూ, సేనాధిపతి సర్ లెస్లీ గారితోనూ కలిసి సంప్రదించి యుండిరి.

ఇర్విన్ ప్రభుని కుమార్తె గౌ. ఆసిఫుద్ గారు కొంత కాలముగా కాష్మీరులో బర్క్లెడ్ దంపుతులనద్ద నున్నారు. ఈమెకు పక్షిశముపట్టి ప్రస్తుతము కొంచెముగా జ్వరము తగిలుచున్నది. కావున బర్క్లెడ్ ప్రభియాత్రము కాష్మీరులో ధామెవద్ద నుండిపోయిరి.

ఇర్విన్ ప్రభి నిన్నటిరోజున సిమ్లానుండి శ్రీనగరునకు ప్రయాణమై వెళ్లిరి. ఆమె కుమార్తెను తోడ్కొని వచ్చేవారం సిమ్లాకు మరల రాదలచియున్నారు.

నూతనసర్వ సేనాధిపతి

జనరల్ ప్లాఫ్ (పాధారణ సిబ్బంది) యొక్క అధ్యయన సేనాధిపతి సర్ ఫిలిప్ మెన్ ఫుల్డ్ గారు నిన్నటి రోజున ఇంగ్లాండునకు పయనమైరి. వీరు ఇండియాకు అక్టోబరునెలలో మరలి వచ్చురు. అపుడు ఫీల్డ్ మార్షల్ సర్ విల్లియమ్ బర్క్లెడ్ గారి స్థానే వీరు భారత సర్వసేనాధిపతిగా నియమింపబడుదురు. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు మండల సత్యాగ్రహము గణపవర శిబిరము

గణపవరములో శిబిరము నేర్పాటుచేసినది మొదలు నేటివరకును ముప్పండును ఉప్పుయేరి, సమీప గ్రామములలో అనగా గణపవరం, కర్లపాలెం, బుద్దాం, అల్లూరు, భాగీపాలెములలోను, కొంత ఉప్పును గుంటూరులోను అమ్మకము చేసితిమి.

ఈనెల 24 వ తేదీనకును నిరాటంకముగా ఉప్పు తీసితిమి. పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు ఉప్పుపర్రలను త్రొక్కించి పాడుచేయ ప్రారంభించిరి. వారికమూల త్రొక్కించుచుండ, మేముకమూల ఉప్పుయేరి శిబిరమునకు తెచ్చుచుంటిమి. ఉప్పు పర్రలలోని ఉప్పు దాదాపుగా ఆగరకుటయై, మళ్లీ కట్ట ప్రారంభించితిమి. 24, 25, 26 తేదీలలో మేము మళ్లీకట్టుటయు, ప్రభుత్వద్యోగులు సమీప గ్రామములలోని వెళ్లి వాండు మొదలగువారిచే కట్టుట దిక్ త్రొక్కించుటయు, కాలన పూడ్చుటయు చేయ మొదలిడిరి.

28 వ తేదీన మా సైనికులు ఉప్పుపర్రలకు సాయంత్రము వెళ్లిరి. ప్రభుత్వమునకును మాకును బరుగు సంఘర్షణను చూచుటకు సమీప గ్రామములందలి ప్రజలు పర్రలకేగి కొంచెము దూరముగా బహుశాంతముగా కూర్చునియుండిరి. పోలీసు ఉద్యోగియులలో సబు యిక్టేర్లరు, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరులను, సాల్టు సబ్ యిక్టేర్లరు, అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరులను, రిపోర్టుదారును, 15 మంది పోలీసు జమానులును పర్రలకేరి. పర్రలలో శాంతముగా కూర్చుని వందలకొలది గ్రామస్థులను చూచియు, శాంతముగా పనిచేయుచున్న శాంతి సైనికులను చూచియు, పోలీసువారు తమకట్టులతో నెరకకు మరలి గణపవరం శిబిరమునకు వచ్చిరి. శిబిరమునకు అప్పుడే శ్రీయుక్త గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారు వచ్చియుండిరి. పోలీసువారు వచ్చుచున్నాడ కనుకని మేము శిబిరద్వారమును పొలింపుచుంటిమి. ప్రభుత్వద్యోగులు వారిలో వారు సంప్రతించుకొని, మేము పర్రలకేరించుచున్న ద్వారముయొద్దకు సబు ఇన్స్పెక్టరుగారిని పంపిరి. వారువచ్చి, తమలోపలికివెళ్లి చూచుకొని తోరెను. ఎవరినైన నిర్బంధించుటకు వచ్చినచో అరెస్టు వారంటును చూపి లోపలికి వెళ్లి పిలుకలుగదనియు చెప్పితిమి. అరెస్టు చేయుటకు తాము రాజేదనియు, స్నేహధర్మముతో తమను లోపలికి వెళ్లి నిక్కవలసినదనియు కోరిరి. స్నేహధర్మమును పాలించుటకు నైవాహికలు తగిన సమయము లనియు, ప్రభుత్వకార్యమువీడ వచ్చినప్పుడు స్నేహధర్మమును పాలింప పిలువదనియు చెప్పితిమి.

పిమ్మట మిషన్లను ఉప్పు స్వరాజ్య ఉప్పు అగర్ కాడ్ చూచిపోవటకు మాత్రమే తాము వచ్చితిమని పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు చెప్పిరి. మానద నిర్ణయమున ది స్వరాజ్య ఉప్పుయనియు, అట్టి ఉప్పును పోలీసువారు చూచియున్నారనియు, శ్రోతగా యిప్పుడు చూడవలసిన యవసరము గాన్నించడనియు చెప్పితిమి.

తమకు కొంచెము ఉప్పు అవసరమని వారు చెప్పిరి. అన సరమైనచో మానదనుండి తీసవచ్చుననియు, ముమ్మందు పోలీసుధిలు యవసరము తమ కాలసిన ఉప్పును మావద్దనుండి తీసవచ్చునని, మేము సమానంగా కొంత ఉప్పును సంతోష పూర్వకముగా యిచ్చెదమనియు చెప్పితిమి. అంతట పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు వెళ్లి మిగిలిన ఉద్యోగియులతో సంప్రతించిరి.

సంప్రతించిన పిమ్మట, పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు, సాల్టు ఉద్యోగియులను తిరిగివచ్చిరి. మిషన్లవిషయమైన ఉప్పుగలదని తెలిపినదనియు, ఆయాపును తీసికొని పోనివ్వవలసినదనియు ముమ్మనుకోరిరి. సర్పివారంటు చూపుడని కోరితిమి. సర్పివారంటు లేదనియు, సాల్టు ఉద్యోగియులు పగటిసమయమున సర్పివారంటులేకయే సోదాచూడ వధికారము గలిగియున్నారనియు చెప్పిరి. మాచేతనై నంతవరకు ఉప్పు మిషన్లవీ సుగమందచేయ ప్రయత్నించెదమని తెల్పితిమి. మా కృపాచ్యుతను చూచి, వారు వెనుకకువెళ్లి మిగిలిన యుద్యోగులతో మళ్లీసంప్రతించిరి. ఈవ్యవహారమంతయు చూచుచు వందలకొలది ప్రజలు చుట్టును బహుశాంతముతో కూర్చునియుండిరి. వారిలో వారు సంప్రతించుకొని, పోలీసు ధిలును ఉద్యోగియులను వెదలిపోయిరి. ఇంతవరకు ప్రభుత్వద్యోగులు మామోడల సగౌరవముగా ప్రవర్తించినది మేముప్పుకొని పలకయున్నది.

ఇక మరునాడు మా శిబిరములో చాలమంది సైనికులు ఉప్పునుగ్గు తయారుచేయుటకువెళ్లిరి. శిబిరములో బ్రూండుం రసేంహంగారును కలుగుచుగదను సైనికులను అప్ప లేరు. కొంచెము నేపటికి సూర్యాస్తమయమగువనగా, పోలీసువారు సాల్టు ఉద్యోగియులను మా శిబిరమునకువచ్చి ద్వారసంరక్షణము ద్వారములో ఆడ్డముగాపడుకొనియున్న శాంతి సైనికులను చూచి శిబిరములో ప్రవేశించుటకు వీలవు చుండిరి. ప్పుడు మా సైనికులు లేచి, ఆవరణలో యెండలో చాపలద నున్నకొద్ది ఉప్పును సంరక్షించుటకు వెంటనే వెళ్లిరి.

చాపలనుగట్టి చాపలవీడ మా సైనికులు పండుకొనిరి. అప్పుడు చాపలలో ఉప్పుగలదని గ్రహించి, ప్రభుత్వద్యోగులు శిబిరములో నుండి బయటకు చాపలదనువచ్చి, మా సైనికులను బలాత్కారముగా యిచ్చి చాపలను దగ్గరనున్న భాగీగోతములను, పాటగుడలను కావశిబద్ధము తీసికొని పోయిరి. వారు తీసికొని వెళ్లిన వస్తువులకు మాకు రసీదు యివ్వకయే వెళ్లిపోయిరి. మా సైనికులు చేతులు కొంచెము గీచుకొని పోయెను. పోలీసు ఉద్యోగి గులలో నొకరికి చెయ్యి గీచుకొని పోయెను తను బలాత్కారముగా లాగుకొనుటలో తనకా గీచును కలిగిననియు, మా సైనికులు బుద్ధిపూర్వకముగా గావించినది కాదనియు, ఆయాద్యోగి యెప్పుకొనెను.

ఈనెల 28 వ తేదీన ఆయదుగురు శాంతి సైనికులు గణపవరం శిబిరమునుండి బయటకేరి, ఉప్పుకొరకు ప్రదేశము లెక్కడగలవో చూచుకొనుచు, త్రోవలో గోకర్ణమునకు చేరిరి. అక్కడ ఉప్పు గావించెను. సమానాకారకు కొంచెము ఉప్పు తీసిరి వీరు తిరిగి వచ్చుచుండగా అక్కడనున్న రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టరుగారును, గ్రామముననున్న కొందరు వెట్టివాళ్లను 15 మంది యితరజనులను వీరివెంటటి బంపిరి ఈజనులు మా సైనికులనుగట్టి, అల్లరిచేసి, వీరిని కర్రలతో నెట్టుకొనియు, యిచ్చుకొనిపోయిరి. మిమ్ములను అరెస్టుచేసితిమని మా సైనికులతో చెప్పినట్లును, అరెస్టు వారంటు చూపుడని యెడగగా నెట్టుటయు యిచ్చుటయు ప్రారంభించిరిని వర్తమానము తెలిసినది. సమానాకార తీవ్ర యుద్ధము మాటకట్టుకొనియున్న మా శాంతి సైనికులకు గుండవరపు శ్రీరాములుగారిని నేటి యందయము చందవోలు పోలీసు స్టేషనుకు తీసికొనిపోయిరి తెలిసినది.

గుల్లపల్లి రామకృష్ణయ్య.

సవరణ నోటీసు

ది 11-4-1930 తేదీన కొడాలి నరసింహయ్య వాదిగాను, కాట్రగడ్డ రాజగోపాలం వర్గములు ప్రతివాదులుగాను యుండి తెనాలి ఎం. డి. మున్సిఫ్ కోర్టులో 2. ఎన్. 1082/1926 ఇ. పి. 85/28 రు డిక్రీవారంటు అనుబంధ నోటీసు జీసుని వాయిదా 1-4-1930 తేదీకి బదులు 2-6-1930 తేదీ అని తెల్పుకోవలసినది. జి. రంగనాథయ్య, వకీలు.

20 యకరముల విక్రయం

కృష్ణాడెల్టా మాగాణి, ఏలూరు

కాల్యాణగుబడి, మిర్జాపూరుం యస్టేటు తిప్ప నగుంట గ్రామపట్టాభూమి, వీరవల్లి, కానుమోలు గ్రామములకు సరిహద్దు పెరికేడువంతెనకు సమీపము. యకరముకు జమీందారి పన్ను రు 2.4.0 నీటితీరున రు 5 త్వరపడుడు.

ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావు. నూజివీడు, కృష్ణాడెల్టా.

కూమ్మూడ లేవ్యాం:—నిక్కాకలు, విదాహము, వ్రోయులు తగ్గించి బలముచేయును. నేపది ఉడుకులు తగ్గించుటకు ప్రార్థించెదది. నేరు డిల్లీ రు 2.0.0 లు. రత్నపురము లేవ్యాం:—కుక్కనవ్వమును తగ్గించుటకు మాకంకెనీలో నేరు పొడిన మందు. డిల్లీ ఖరీదు రు 3.4.0 లు.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

యేలూరు డి. మున్సిఫ్ కోర్టులో

S. C. 190/1929.

వాది:—కొయ్యూరు శాస్త్రులు-సా|| పెదపాడు.

ప్రతివాదు:—1 గుంటూరు సుబ్బారాయుడు 2 యా వెంకట్రాయుడు మయినర్లు అయినందున కోర్టు గాడ్డయకు వకీలు యున్. కామయ్యగారు యేలూరు 3 యా వీరభాస్కరులు 4 యా సుబ్బారాయుడు సా|| రాజమండ్రి.

1,2, ప్రతివాదు తాతయన్న 3,4, ప్రతివాదుల తండ్రియన్న అయిన లేటు విశ్వనాథంగారు 18.6-1926 తేదీన వాదిపేర వ్రాయించియున్న ప్రోనోటునుబట్టి రు 81.8.7 లకు యా దావా దాఖలయినది 8-5-1930 తేదీకి యీ ప్రతివాదు సమక్షకోర్టులో హాజరయి ట్రేటుమెంటు పెట్టుకొనియెడల ఎక్స్సార్జి గా వారిమీద డిక్రీపొందవగునని యిందుమూలముగా తెలియజేయవలసినది.

ఏలూరు } వారణాసి రామమూర్తి, వాదిష్టిడరు. 29-4-1930 }

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 మే 2 వ తేదీ శుక్రవారము.

1. ధాన్యములు

నింజ్యమునానా

జనుకు తెనాలి 11, న 45 కండు 12 8 0	13 4 0
జులూరి 11, డిల్ 42	13 8 0 14 0 0
శిల్లీ 11, డిల్ 46	14 0 0 15 8 0
బాగులు 11, 154 బా 1.3	8 0 0 8 12 0
మత్తెలు 11	19 0 0 20 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కండులు బా 1.3 క 208	12 12 0 14 0 0
కెనాలు 11, డిల్	16 0 0 17 0 0
కెనాలు 11, డిల్	14 0 0 16 0 0
బెనుములు 11, డిల్	17 8 0 18 0 0
తలనలు 11, 195	7 4 0 8 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మత్తెలునూనె కా 1.3	110 0 0 118 0 0
కెనాలు కా 1.3	14 0 0 19 0 0
జేరు నెనగవత్తు కా 1.3	88 0 0 41-0-0
జేరు నెనగవత్తు నూనె కా 1.3	99 00 97
అనునన కా 1.3	98 0 0 95 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

కాంతుకము కా 1.3	94 0 0 96 0 0
కూరకము కా 1.3	53 0 0 55 0 0
విరకకాంతులు (గుంటూరు) కా 1.3	98 0 0 105 0 0
ధనిములు 11, కా 1.3	28 0 0 35 4 0
గుంటూరుపొయ్యి నీటిముడు ముడు 1.3	రు 40 45
కల్లు కా 1.3	6 28 0 0 49 0 0
అమ్మచక్కెర బా 1.3	26 0 0 26 4 0
నింజ్యము కా 1.3	28 0 0 32 0 0

5. ఇనుము

కల్లు కా 1.3	80 0 0 81 0 0
కెనాలు 11, కా 1.3	26 0 0 30 0 0
కెనాలు 11, కా 1.3	26 0 0 30 0 0

6. నూలు

నం 20 బెన్ని సింహాయా తె	రు 6 5 0
నం 6 11, కటారి	8 10 0
నం 24 11, లో	5 4 0
నం 40 బాబూరు 10 పా	9 6 0
నం 20 1/2 రబ్బలేడి	6 1 0
నం 40 లాజీ	8 4 0
నం 4 బెన్ని/కనీడు	8 4 0
44 నాంజో	4 12 0
నం 20 1/2 జమ్మరు	6 2 0
నం 20 1/2 చేతివిళ్ల	6 8

7. తోహములు

నంది 100 కులం 1.3	58 0 0 59 6 0
బాగులు కులం 1.3	21 18 0 22 0 0
సవరణ 1.3	18 11 9
చిల్లడి కా 1.3	285 0 0 288-0-0
కాగి కా 1.3	824-0-0 827-0-0

8. రుబ్బము

అత్తి పేలు ట్టిట్టరుకాండు అత్తిజరంకా సింహాయా	
11 నీలిరంగు 1 రు	0 10 0
11 14 రులు	1 10 6
11 28 రులు	1 0 9
11 55 రులు	1 8 0
11 1 అందరు	1 8 6
రబ్బటుపాస్తుసాగి-బోలెడ అనగా (బిల్లి-రబ్బ)	8 4 0
కాంగో 3 8	1 0 0
బిరు 4	

స్వల్ప సంఖ్యాకుల వేడికోలు

రాండుటేబిలు సమావేశములో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును కోరుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 30:-ఆఖిలభారత స్వల్పసంఖ్యాక సంఘ సమావేశమువారి కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు నిన్నటి రోజున సభజేసి, సర్ జి. ఎస్. పెటిట్ గారిని తమ అధ్యక్షులనుగా నెన్నుకొనిరి. రాండుటేబిలు సమావేశములో స్వల్పసంఖ్యాక సంఘములకు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా ప్రాతినిధ్యమొన గుటతోబాటు, యీ సమావేశమున ఏర్పాటు చేసినవాటిలో నిరువురను, కార్యనిర్వాహక సభవారి నెన్నుకొనెడి మరి యిరువురను రాండుటేబిలు సమావేశమున కావ్యవించి పలయునని వైస్రాయిగారు కోరబడిరి. ఈసందర్భమున రాజప్రతినిధితో సుత్ర ప్రత్యుత్తరముల జరుపుటకు గౌరవ కాన్వెన్షన్ కి యధికార మొసంగబడెను.

సభ్యుల యసంతృప్తి

వైసు సభ్యులువారి నివేదిక యంతవరకు ప్రచురింపబడనందులకు సభ్యులు తమ విచారమును చెబుచు, దేశమా నివేదిక కొరకై కడునాతరతో వేచియున్నట్లు చెబుట తాము సీనుట గొప్ప దురదృష్టముని యభిప్రాయపడిరి. ఆ నివేదికను అవతకాలములో ప్రచురింపుడని యధికారులను రాజప్రతినిధి కోరుగాకయని వారాశించిరి. నివేదిక ప్రచురింపబడిన వెంటనే యద్రాసిని పరిశీలించుటకై తిరుగా సమావేశమున జరుపవలయునని తీర్మానింపబడెను. (అ. ప్రె.)

నాతావరణస్థితి

1930 సం॥ మే నెల 2-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మే 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	మే 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	మే 24 గంటలలో సగటు వర్షపాతము	జనవరి 1-వ తేదీనుండి మే 24 వరకు వర్షపాతము	జూలై 1-వ తేదీనుండి మే 24 వరకు వర్షపాతము
నాగపూర్	89	78	...	1.8	+ 1.0
విశాఖపట్టణము	90	...	...	0.2	- 0.6
కాకినాడ	98	79	...	0	- 0.6
గుంటూరు	94	81	...	0	- 0.6
కర్నూలు	105	88	...	0	- 0.6
జున్నార	108	78	...	0.5	- 0.3
అనంతపురం	...	...	...	0.2	- 0.3
కడప	104	82	...	0.2	- 0.2
నెల్లూరు	101	80	...	0	- 0.4
మద్రాసు	94	79	...	0	- 0.5
కడపూరు	92	79	...	0	- 0.6
బెల్లూరు	99	79	...	0	- 1.0
నీలము	96	78	...	0.6	- 1.3
కోయంబతూరు	91	74	...	1.4	- 0.1
తిరుచనాపల్లి	101	80	...	0.3	- 1.5
నాగపట్టణము	89	81	...	0	- 0.6
మధుర	98	72	1.3	2.7	+ 0.5
పొంబట్	...	...	...	0.6	- 1.9
పొంబట్కోట	...	...	...	0.6	- 1.9
తిరువేండ్రము	86	75	0.4	4.9	+ 0.2
కొచ్చికో	88	77	0.2	4.4	- 0.5
కాళికట్టు	92	78	...	1.3	- 2.1
మంగుళూరు	90	79	...	0.9	- 0.4
తెలంగాణ	98	72	...	1.9	X 0.5
మెదకూరు	82	64	...	1.4	- 1.3
కొండెకనాథ్	67	52	+	2.5	- 1.9
మామిడి	72	57	...	5.2	-

సర్కారులు:- శీతోష్ణస్థితి మామూలుగనన్నది.

డక్కిను:- కర్నూలులో నిన్న 105 డిగ్రీలు ఎండగా నెను.

కర్నూటకము:- పగటివేడిమి 2 మొదలు 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్, సహాయ నాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(2-5-30)

సీమజన్మల దినుసులు

జీతనది గజముల పీస్ ధరలు
కొరకెముల్లు:- ముంగిసూరు 22 X 22 (బి) రు 7-14-0
సాధారణరకము రు 7-0-0 "సింహము" 22 X 22 (బి) రు 7-2-0 సాధారణరకము రు 6-10-0 "ఇంజను" 22 X 22 (బి) రు 7-3-0 సాధారణరకము రు 6-7-0
జున్నార:- "మంగి" 22 X 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యరకము రు 8-0-0 "సింహము" 22 X 22 (బి) రు 8-2-0 సామాన్యరకము రు 7-8-0 "సింహము, పాము" 22 X 22 (బి) రు 8-3-0 సామాన్యరకము రు 7-2-0
అవతకము:- 1708 (కెట్) రు 11-4-0 1702 రు 11-4-0 78 రు 7-12-0 బ్లాస్ "9000" రు. 12-2-0.

9041 (కెట్) రు 10-1-0. 30 (కెట్) రు 8.
మూలు:- 40 నెలక (సీమ 5 పా కట్టు) బూట్ రు 4-12-0
అలక (కొంగ) చిలువ 6-5-0 (ఎనిటిక్కుట్) రు 5-10-6
చిలువ (నాకకనట్టు) రు 5-11-0 చిలువ (గుట్టి) రు 5-15-0 చిలువ (గడ్డికొండ) రు 5-13-0 వచ్చుగట్టు (ఎట్టు) రు 7-4-0
టి. కెట్ సిగ్నీట్ అవాస్ రు 8-4-0.
40 నెలక (పడిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు కెట్ కెట్ రు 10-0-0. నెలక రు

60 సీమ (సీమలకట్టు) అడకకెట్
టి. (ఎట్టు) "పాట్టులకట్టు" మార్కు
పిరుదుకారము రు 7-12-0 ఎడ్డుగడియారము రు 7-5-0
పూజులకట్టు రు 7-6-0
కెట్టులకట్టు రు 7-10-0
కెట్టులకట్టు రు 7-10-0
కెట్టులకట్టు రు 8-14-0
ఇండియా ప్రీటినయూమార్కు కెట్టు రు 9-2-0
2/6's Rs. 8-2-6. 2/8's రు. 10-14-0
ఇ. కెట్టులకట్టు (డిట్ మేట్) రు 285-0-0
డిట్ (కూపాడుర్) రు 228-0-0
కాకినాడు రు 325-0-0
డిట్ రు

శీతముపీసా వెల:-
నెట్ గో-పా (కెట్టు) రు 11-2-0
జర్మన్ "పా" రు జర్మన్ "బు" రు 9-6-0
కెట్టులకట్టు ధర:-

జానారెడి 26-0-0 మే 25-12-0, జూన్ రు 25-12-0
జేరు నెలక మూ:- పీసాలలో రు 95,
జముదము:- (పాట్ కెట్టు) రు 98.

వదును చేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు
అవుతోలు (8 టూ-9) "అఫ్ కంట్రిన్" రు 0-12-6 టూ 0-12-9
" (కెట్) " రు 0-15-3 టూ 1-0-0
" (7-9) కెట్టులకట్టు రు 0-12-6 టూ 0-13-9
" (కెట్) " రు 1-0-0 టూ 1-0-6
" 6 కి టూ 8 కి కెట్టులకట్టు రు 0-12-6 టూ 0-14-8
" (6 టూ 7 కి) విజయనగరము రు 0-13-6 టూ 0-14-0
" (7 టూ 8 కి) పిలూరు రు 0-14-0 టూ
కెట్టులకట్టు రు 0-9-0 టూ
కెట్టులకట్టు రు 0-15-0 టూ 0-15-6
కెట్టులకట్టు రు 1-6-0 టూ 1-8-0
తోలు (వదును చేసినది) "పై" రు 2-4-0 టూ 2-5-0
మేక, " " "మిడియము" రు 2-2-0 టూ 2-3-0
గొట్టుతోలు " " "పై" రు 2-4-0 టూ 2-6-0
" " "మిడియము" రు 2-1-0 టూ 2-3-0
" " "మిడియము" రు 2-0-0 టూ 2-1-0

తెనగకాయలు
"విమ" రకము 581 ఫ్రెంచిరకము గల
బాజన 1-కి రు 44-8-0 టూ 44-12-0
కొమ్మగిడ్డంగి డిలెవరి 1-కి అడిపి రు 41-8-0
వెండి బంగారముల ధరలు
వనరు 1-కి (టోకుధర) 18 11 4
" " (చిల్లరధర) 18 11 9
బంగారు తులం 1-కి (ఇంగ్లీష్ మార్) 21 18 0
బంగారు తులం 1-కి (మింటు మార్) 21 9 6
నండి బార్ 100 తులములు రు 57 14 0
నండి తులం 1-కి 0 9 9

ఖద్దరు బట్టలను

ప్రజలు మిక్కిలి హెచ్చుగా కొనుచుండుట

యు. భా. స్పిన్నర్స్ అసోసియేషను (డ్రవిడ రాష్ట్ర) శాఖవారి ప్రకటన

ప్రస్తుతము దేశమునం దంతటను స్వరాజ్యసత్వగ్రహము మిక్కిలి తీవ్రముగా జరుగుచుండుటచే అన్ని రాష్ట్రములలోను ఖద్దరు విక్రయముగూడ మిక్కిలి అధికమైనది. కావున నేటినుండి డ్రవిడ రాష్ట్ర శాఖవారు ఖద్దరు బట్టలను ఇతర రాష్ట్రములకు పంపించుట మానివేసెదరు. ఈ రాష్ట్రములో తయారగుచున్న ఖద్దరు ప్రస్తుతము యీ రాష్ట్రమువారికి చాల నుండ నున్నదనటగా నెట్టి అతికష్టమైయున్న లేదు. తిరుపూరులో ఖద్దరు బట్టలను నెయ్యింజుమన్న యితర వర్తకులుగూడ యితర రాష్ట్రములకు యెగుమతి చేయుట మానివేయవలె నని వారినిగూడ కోరుచున్నాము.

1-10-29 మొదలు 31-3-1930 వరకు 6 నెలలలో

డ్రవిడ రాష్ట్రమున తయారైన ఖద్దరు వివరము	నెల భా. ఖ. సం.	ఇతరులు	మొత్తము
1929 అక్టోబరు	67518	91400	128918
నవంబరు	83159	90583	128692
డిసెంబరు	81791	84499	119280
1930 జనవరి	86216	96643	132859
ఫిబ్రవరి	86821	87808	124124
మార్చి	87256	74888	112144
మొత్తము	215766	525256	741012

1029 అక్టోబరు నెల మొదటి తేదీ మొదలు 1928 మార్చి 31 వ తేదీ ఆఖరుకు 5100.0 గజముల ఖద్దరు బట్టలు తయారైనవి. 1929 అక్టోబరు 1 వ తేదీ మొదలు 1930 మార్చి 31 వ తేదీ ఆఖరుకు 740000 గజముల ఖద్దరు బట్టలు తయారైనవి. 220000 గజములు హెచ్చుట. ఇంకను హెచ్చుగా తయారుచేయించుటకు భా. ఖ. సంఘమువారు తిరునల్వేలి, కల్వకురికి, రాజమండ్రి ప్రాంతములలో అధికముగా నేర్పాటులను చేసియున్నారు. 1930 ఆగష్టు నెలఖరకు చాల అధికముగా బట్టలు తయారు కాగలవు.

ఖద్దరు బట్టలను కొనదలచినవారికి విజ్ఞప్తి
మీకు అత్యవసరముగా కావలసిన బట్టలను మాత్రమే అనగా వీలైనంతవరకు తక్కువగానే మాడిపోలలో కొనుచుండవలెను.

మహాత్ముని ఆజ్ఞ

మీరు ఖద్దరు బట్టలను ధన మిచ్చినవారికి అమ్మనలదు. నూలువడికి తెచ్చి యిచ్చిన వారికి మాత్రమే యిచ్చుచుండుదు. అని బొంబాయిలో ఖాదీ భండారువారికి మహాత్ము డాజ్ఞాపించెను బొంబాయిలో ఖద్దరునిర్మాణము లేదు. ఇతర రాష్ట్రములనుండియే అట్టి ఖద్దరు వెళ్లవలసియున్నది. అని సంఘము వారు ప్రకటించిరి.

నెల్లూరు జిల్లా గూడూరు రాపూరు తాలూకా గ్రామోద్యోగుల సభ
ప్రమాదాతనామ సంవత్సర వైశాఖశుద్ధ త్రయోదశి మొదలు మూడురోజులు నెల్లూరు జిల్లా గూడూరు రాపూరు తాలూకాల గ్రామోద్యోగుల మహాసభ రాపూరు తాలూకా పెంబలకోన గ్రామములో జరుగును గాన రాగోదవా రెల్లూరు 10-5-1930 లోపల క్రింది విలాసమునకు తమకు రాకనుగూర్చి తెలుప బారన. ప్రేక్షకులకు 0-4-0 ప్రతినిధులకు 1-0-0 చొప్పున ప్రవేశమును నిధింపబడును.

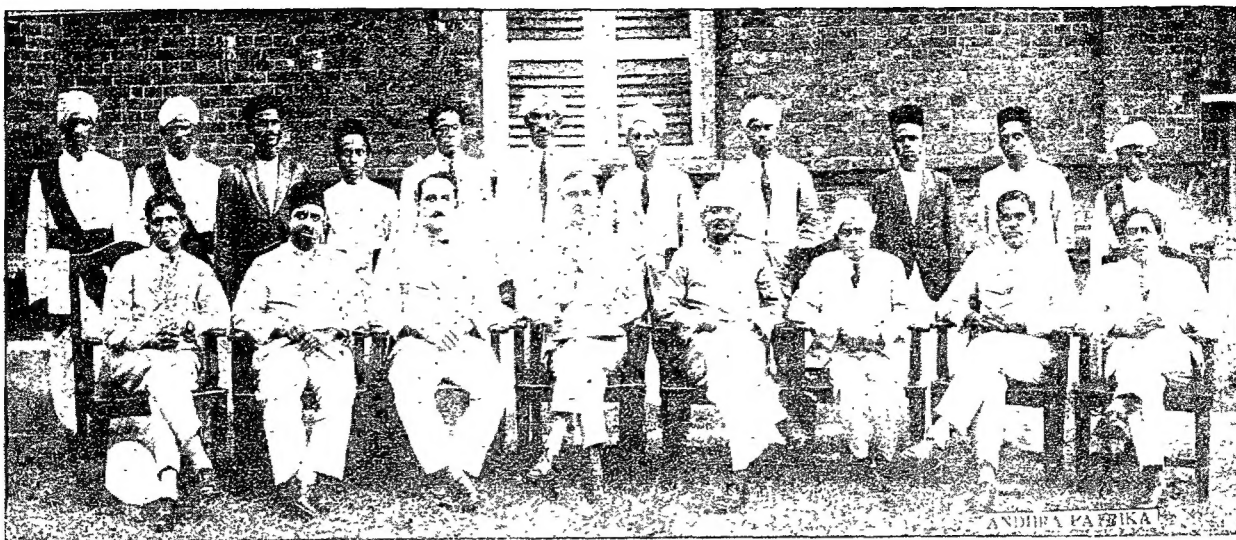
గ్రద్దలూరు శేషరాజశర్మ
సెక్రెటరీ, గ్రామోద్యోగులసభ గ్రద్దలూరు.
గవర్న మెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

NAVAMEHARI

గోరీయా, తెలుపు, మాత్రనాళ కోగము, శరీరము నందు ద్రావకమును పుట్టింపు తిత్తి సంబంధించిన వ్యాధి, మల బద్దకము, అకోరియ, శుక్లవస్త్రముచే గలుగు బలహీనత వగైరాలకు, మాత్రసంబంధమైనవ్యాధు లన్నిటికి అద్భుతనివారణి. 12 గంటలలో గుణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూర్తిగా కుదురును. ఇతర జ్వరములన్నియు నిరుపయోగమైనప్పుడు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేహరీ పుచ్చుకొనుదు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమువంటి గుణమును నమ్ముదు. తప్పక మిన్నే హితులకు దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి 1-కి ధర రు 8. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegghata, calcutta.

చెన్నరాష్ట్ర బ్యాంకింగు విచారణ సంఘము

ఆఖరు సమావేశము సందర్భమున తీయబడిన ఛాయాపటము. అధ్యక్షులు లగు హనుమగారు మధ్య కూర్చోనియున్నారు.

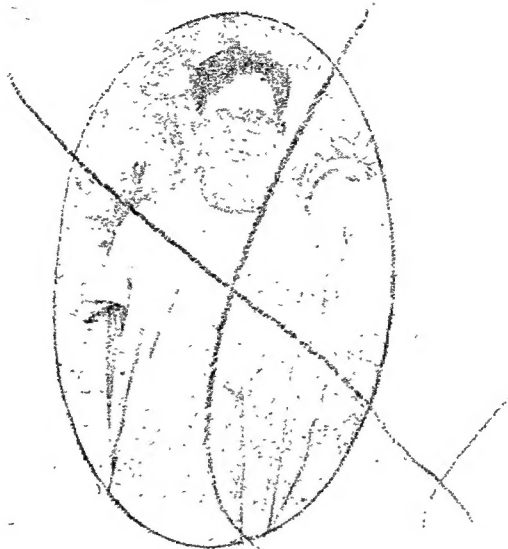
(ప్ర. ఫో. పీ.)

పోలీసు దౌర్జన్యములు

(బులుసు-రామజోగరావుగారు)

27 వ తేదీ సాయంకాలం 6 గంటలకు "తిలక్ న్యూస్"లో కమారమి 1 లక్ష ప్రజలు సమావేశమై సభకావించిరి. ఈ సమావేశము శ్రీయుత సామి వేంకటాచలం శ్రీశ్రీగారు అధ్యక్షత వహించి యుండిరి. ఇసుకవేసినరాలనంతి దట్టముగ క్రిక్కిరిసి జనులుకూర్చునియుండ ఉపరిసలుపుకొనుటకై నను వీలులేనందున, శ్రీ జయంతి కిరీటిరావుగారును, శేనును యింకొక సభ ఏర్పాటుచేయవలయునని సంకల్పించుకొని, ఆట్రాన్స్మితిమి. ఆసభకు శ్రీ మినాక్షిసుందరం పిళ్ళగారు, ఆధిపతిగా నుండ వలయునని శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు ఉపపాదించ వారట్లు చేసిరి. అధ్యక్షులతోపాటాసానంతరము, వి.యల్. శాస్త్రిగారు తమయుపన్యాసమును మొదలుపెట్టి ప్రబోధించుచుండ, సభలో కలవరమేర్పడి, ప్రజలు భయభ్రాంతులుకాదొడగిరి. ఆత్తరి శేను జాతీయగీతములు, పద్యములు చదివి కొంత భయము పోగొట్టగలిగిరి. కాని, పూర్వముగా శాంతవాతావరణము ప్రతిష్ఠాపింపబడలేదు. ఇంతలో శ్రీ భావ్యం అయ్యంగారు వచ్చి "పోలీసువారు ఆమాయక ప్రజలను, సత్యాగ్రహాలం టీరులను లాటితోను, డన్నీలతోను మోదించుచున్నారు. ఏమి చేయవలయునని భయవిషాదములతో మాతో చెప్పమొదలిడిరి." ఈ సమాచారము విన్ననే సభ్యులలో మరింత ఆనందము పుట్టి మరల లేవమొదలిడిరి. మరల శేను లేచి సోదరులారా! పోలీసు లాటిదెబ్బలకు మొరటికబళము శేనయ్యెనను. మీరు దృఢమనస్కులరై, భయముమాన మాయపడేములను వినవలయునని ఆంగ్లమున చెప్పుచుంటిని. ఇంకలో పోలీసుకమిషనరు గారు, వారితోలాకు సిబ్బంది, రమారమి 150 మంది కనిష్ట బులతోసహా మా మీటింగు దగ్గరకువచ్చి, తుపాకులకొనలపై అమర్చబడిన డన్నీలకు ప్రత్యర్థముచేయుచునీ వారి కాజ్ఞాపించిరి. వారును, బారులెత్తి శాస్త్రాస్త్రముగ మాసభకు యెదుట 15 గజముల దూరములో సభ్యులకు కన్నుటిరి. ఇప్పటికే బలహితులగు సామాన్యజనులందరను ప్రాణములపై తీసిచే కాళ్ళకు బుడిచెప్పిరి. కాని, ప్రశాంతచిత్తుతో, వీరపూజాశక్తులతో శేను మాత్రము నలించలేదు. కాని, పోలీసు కమిషనరు మాత్రము బహుభాగరూపుడై అప్పటికి, అచటగల తక్కువసంఖ్యకులతో ప్రసంగించుచున్న వి.యల్. శాస్త్రిగారితోను, వాతోను మాటలాడి సభను ముగింపవలయుననియు, లేనిచో కష్టములు సంభవింపగల వనియును, చెప్పుమని తమచేతికింది ఉద్యోగస్తు నొకనిని పంపించెను. ఆ యుద్యోగివచ్చి, "అయ్యలారా! దయచేసి సభను ముగించి మీరు పోవలయునని, అతి మర్యాదగ మాతో చెప్ప మొదలిడెను. ఆత్తరి, శేనున్ను, శ్రీ శాస్త్రిగారును వారితో నీకేందివిధముగ నాంగ్లమున ప్రసంగించితిమి. "అయ్యో! అమాయకులును, నిరపాయకరులు నగు మా భారత సోదరులపై మీ దౌర్జన్య ప్రయోగమును చేయుదు. 10, 15, నిమిషముల కాలమువరకును మాకు సభాసమాప్తి చేయుటకు వీలులేదు. కారణమేమన? అన్యాయముగ కొట్టబడి, రక్తాంబరములతో స్పృహ తప్పి ఇసుకపై పడియున్న మా సత్యాగ్రహిణులగు పీఠకుమారులను భుజములపై మోసికొనిపోవువరకును మీ రాగవలయునని యుంటిని. ఆయన "వల్లె" యనెను. "వేము, మొదటి ఉపన్యాసవేదిక కడకరుగక మునుపే విగిలు ఉడించెను. దీనియర్థమేమి? రక్షకభట్ట లందరును ఒకేసలమునకు రావలయుననియు, వచ్చి తుపాకులను నిద్రముగా నుంచుకొని, ప్రజలపై కురిపింపవలయునని గదా! నేనిధ్వని వినినప్పటికి పోలీసు లాటిదెబ్బలు తిని తేరిరమును మరచి ఇసుకపై పడియున్న వేదాంతము, యను "బాంబాయి" యువజనసమితి కార్యదర్శిని మెల్లనకోడ్చు దరికి తీసికొని రాగొల్పిరి. నాతో శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు

శ్రీ పట్టాభిరాములుగూర్తగారు

వీరలలో ఆరెస్తుకాబడిరి.

మాడ నుండిరి. తరువాత మన వీరకుమారుని వారిమోటారులో నెక్కించుకొని, శాస్త్రిగారును, డాక్టర్ గారును వానిని జనరల్ ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయి ప్రధమచికిత్స చేయించిరి. ఇంతకుమున్ను, పోలీసువారు తుపాకులతో కాల్చి అనేకులను గాయపరచిరి. ఇప్పుడు 8-30 కాలము, వీచిరంగమునువీడి యింటికి శేవచ్చుచున్నపుడు నావెనుక 4,5 వేల జనులు రాదొడగిరి. వీరు నావెనుకనున్న యెడల మరల పోలీసువారు దౌర్జన్యము చేయుమరని వారిని హెచ్చుంటిని. కాని వారు పోరైరి. "మీరు కార్యకూరులు కావలయును; కాని యిట్లు ముకముకలుగ చేరి కేకలు వేయునెడల నిష్కారముగ కాల్చబడెదమని చెప్పి శేను మారుదారిని మాయంటికి పోవుచుండగ వెనుకనుండి తుపాకిగుండళ్ళబుచ్చు వినవచ్చెను." ఇదేమని విచారించ "పోలీసు వారు మనుష్యులకలపై తుపాకుగుండళ్ళను ప్రయోగించుచున్నారని వినవచ్చినది. తక్షణము శేను యింటికిపోక హోటలులకు పోయి నూత్నముగ తిని మరల యూరిలో తిరుగ మొదలిడితిని. ఇట్లు" తిరుగుతెరి నాకు కొన్ని సమాచారములు తెలియవచ్చినవి. గోవిందస్వామి ముదలియారను నొక ఎడ్వోకేటునకు గుండు దెబ్బతిగిరి అన్నతికి, తీసికొనబడెననియు, ఇద్దరు బెస్తవాళ్ళకుమాడ గుండుదెబ్బలు తిగిరి, ఒకడు మరణించెననియును, 70 మందికి మంచి దెబ్బలుతిగిరి చైద్యశాలకు గొనిపోబడి రనియు తెలిసినది. పోలీసువారిలో 25 మందికి మంచిగాయములు తగిలెను. విల్లుపరివారలకు పోలీసువారికి జరిగిన ఘర్షణలో ఉభయములకును దెబ్బలు తగిలినవి. 3 సార్లంట్లు, 2 పోలీసు మార్టపాండు ఇనప్పేర్చుకొనడ మంచిదెబ్బలు తినినారని తెలిసినది. అమాయకులగు తెల్లదొరలకుమాడ కొందరికి దెబ్బలు తగిలినవి. మొత్తముమీద పట్టములో అన్ని భాగములలో నివసించుచున్న ప్రజలకును పక్షపాతములేక ఈ సమాగంధరగోళము తొలూకు వేడి సోకినది. నిన్నటి కార్యోద్యమకానినినభిలో "పోలీసువారుచేసిన దౌర్జన్యమును ఖండించుచు, కానిస్టేబుల అందరు ఏకగ్రీవముగా నొక తీర్మానము గావించిరి.

కలకత్తాలో పోలీసుదాడి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 30:—విశేషానందస్వామిల సోదరుడగు డాక్టర్ భూపేంద్రనాథ దత్తాగారియింటిపై పోలీసులు దాడిచేడలిరి. ఎంకరాప్త్ర జనపనార కార్మికసంఘము వారికార్యాలయమును కూడా వారు తోధించిరి. దత్తాగారి ఎరెట్టియను జరుగలేదు. (ఆ. ప్రె.)

భట్టిప్రోలు సూర్యపకాశరావుగారు

బాపట్లలో ఆరెస్తుకాబడిరి.

త్రాగుడు, నిషావస్తువులు

ప్రజలకు వీనియెడల రోతకలిగించుటకై ప్రభుత్వ ప్రచారము

నూతనోద్యోగస్థులనియామకము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 30:—కట్ట, సారాయి వస్తువులయొక్కయు, నిషా వస్తువులయొక్కయు వాడుకయెడల ప్రజలకు రోతను కలిగించుటకై ప్రచారమును సలుపునిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు పోయిన సంవత్సరము నాలుగువత్సరములను మంజూరు చేయించియుండిరి. ఈ ప్రచారమును 1931 వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 28 తారీఖువరకు కొనసాగించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి చెలియుచున్నది. అటుతరువాతసంగతి వచ్చేసంవత్సరము ఆయవ్యయ పట్టికను తయారుజేయు సందర్భమున నాలోచింపబడును. సివిల్ బడ్జెట్టు అంచనాలో మద్యకానీషే ప్రచారమునకని ప్రత్యేకింపబడియున్న మొత్తమునుండియే శేను యీ ప్రచారమునకుగు ఖర్చులు భరింపబడును.

నూతనోద్యోగములు

ఈ ప్రచారమునకు సంబంధించే 1924 సంవత్సరములో రద్దుపరుపబడిన యుద్యోగములు రెండు పునరుద్ధరింపబడినవి. ఇప్పుడు ఎక్స్యూసు డెప్యూటీ కమిషనరు లిరువురు నియమింపబడుదురు. శేను మన రాజధానిలో విగిలుగా జరుగుచున్న దొంగతనపు సారావిక్రయమును ఆణవివేసి, యామాలకముగా త్రాగుడును క్రించుటకు జరుగు వైప్రచారములో తోడ్పడుట కనియే యీ యుద్యోగములు పునరుద్ధరింపబడుచున్నవి చెలియుచున్నది. ఈయిరువురి యుద్యోగస్థులలో నొకరు యిదివరకే ఎక్స్యూసు కాఖలో పనిచేయుచున్న యుద్యోగస్థులనుండియు, రెండవవాగు ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు నుండియు నియమింపబడుదురు. ప్రస్తుతము ఎక్స్యూసు కాఖలో అకౌంటెంటు సూపరింటెండెంటుగా నున్న పీ. పీ. బ్రీడ్జ్ లోగారిని, పీ. కే. విజయరాఘవన్, బి. సి. ఎస్ గారిని యీ యుద్యోగములకు నియమింపవచ్చునని చెలియుచున్నది. (తెలంగాణ వార్త).

ఆంధ్ర రాష్ట్రము సత్యాగ్రహము

తుమ్మపూడి

ఇప్పటికి ఈయారినుండి తొమ్మిదిమంది వారంతో సత్యాగ్రహదళములో చేరి పని చేయుచున్నారు. ఇంకను చాలమంది చేరవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. స్వస్థాయిత యిబ్బందిచేతను, అనేక ఇబ్బందులచేతను చాలామంది ఆగి ఉన్నారు.

ఈ ఊరిలో విదేశవస్త్ర దహనములు చేయబడుచున్నవి. ఇదివరలో జప్తియై పోయిన ఊరికి అధికము భయపడినవారందరు చాలామంది ఎదురుగాలు గుడ్డలు కట్టుచున్నారు. బెజవాడ, తెనాలి, గుంటూరు వగైరా చోట్ల ఖద్దరు లేనందున ఇబ్బందిపడుతున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

దేవరంపాడు (ఒకవిలేఖరి)

సత్యాగ్రహశిబిరము-అరెస్టులు

ఏప్రిల్, 28:—దేవరంపాడు సత్యాగ్రహ దళనాయకులైన శ్రీవత్సవాది ముక్తేశ్వరప్రసాదరావుగారు, గొనుజేగు గారు, కాతా చలపతిరావుగారు, మంత్రవాది వెంకటరత్నంగారు ను 27 వ తేదీన అరెస్టుచేసి చెరి ఒకసంవత్సరము కఠిన శిక్షవేసి అమృతప్రభునుండి ఆరాత్రి బండికి రాజమండ్రికి పంపివేసిరి.

గొల్లపూడి శివారామశాస్త్రిగారు, శరణు రామస్వామిచౌదరిగారు, మద్దిరంగయ్యగారు అమృతప్రభునుండి అరెస్టుచేసి చెరివారిని చూచిరి. శివారామశాస్త్రిగారు అమృతప్రభులో ఉపన్యసించిరి.

భీమవరం

మాభీమవర పట్టణములోని బట్టలవర్తకు లందఱును, యిచ్చట గల నాయకులయొక్కయు, ప్రిడ్డర్లు, డాక్టర్లు యొక్కయు ప్రభోధముపై యాతాజు లగాయకు ఆరునెలలవరకున్న యే విధమైన విదేశీబట్టలని, నూలుగాని తెప్పించుని ప్రమాణపత్రముల చ్రాసెయిచ్చి స్వదేశీబట్టల ముఖ్యముగా ఖద్దరు నమ్మటకు అత్యుత్సాహముతోనుండిరి. వారు తాము యంతకుపూర్వము ఇచ్చిన ఆర్డరులను రద్దుపఱచుచు డేలీగ్రాములను, ఉత్తరముల చ్రాసెరి. బెజవాడ, పాలకొల్లు మొదలగు స్థలములకు వెళ్లినవారి మనుష్యులకు విదేశీవర్తకు ఖరీదు చేయవద్దు చెల్లు ఉత్తరములను బంపిరి. యూరిలో ప్రభోధము మొదలుగా నున్నది.

ఇక్కడగల వైద్యులు విదేశీయందులను సాధ్యమైనంత వరకు తగ్గించి స్వదేశీమున తయారగు మందులనే దెప్పించి వాడుటకు తగు సేర్పాట్లు చేయుట కొకసంఘము నెలకొల్పవలెనని వినుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

వామనగుంటపాలెము

27 తేదీ ఆంధ్రరాష్ట్రములోపాటు మాగ్రామమునందు కూడ శ్రీ దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారిని తదితర నాయకుల నరెన్దుజేసినందులకై జాతీయ పతాకాత్సవముతో బాటు బహిరంగసభ గూడ జరుపబడెను. గ్రామముందున్న పెద్దలు పిన్నలు పంచములు కలిసి యిదివరకు సాపింపబడిన పతాకసమీపమునుండి జయధ్వజములతో జాతీయగీతములతో యూరంతయు నూరేసి రామమందిరముదగ్గర సమావేశమైరి.

అందు జమ్మలమడుక మాధవరామ శర్మగారు యిప్పుడు మనదేశ మెట్టిస్థితియందున్నదియు ఖద్దరు ధారణావశ్యకతను గూర్చియు ఉత్సాహసత్యాగ్రహమును గూర్చియు విపులముగా సర్పించుచు స్త్రీలలో నఖండత్యాగమును జూపుచున్న దుర్గా బాయమ్మగారి నభినందించుచు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి.

(తరువాత) తోగంటిరాఘవయ్య చౌదరి సైనికవ్యయ మెట్లుల చేయబడుచున్నదియు మన నెత్తిన యంటగట్టిన జాతీయ ఋణమును గూర్చియు చెప్పుచు గ్రామమండలమునుండి శాంతి సైనికులుగా చేరవలెనని హెచ్చరించుచు విరమించిరి.

అక్కడనున్న జనులు యిక్కుమారు విదేశవస్త్రముల ధరింపమనియు అసంపాదన పన్నుల నిరాకరణమునకు సంసిద్ధులమని చెప్పిరి. శాంతి సైనికుడుగా వేగిన గూడవల్లి వీరయ్య చౌదరిగారి నభినందించుచు అయితోత్సాహముతో సభ జయప్రముగా దేశోద్ధారకుని నేమను యొక్కవగా కొనియాడుచు విరమింపబడెను. కొందరు యువకులు శాంతిసైన్యమున చేరుటకు సంసిద్ధులమని చెప్పిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

తెనాలి

29-4-30 గాంధీదామల మతుకుమలి లక్ష్మీవరసింహ రావుగారియధ్యక్షతన దేశభక్త కొండవెంకటప్పయ్యగారి నిర్వంధమునగురించి సభ సమావేశమయినది. శ్రీయంత కొల్లా కాశీ విశ్వనాథంగారు దేవరంపాడునుండి వచ్చి అచ్చటిపాతీసులనిరంకుశేత్యమునంతయు వివరించిరి. ప్రేక్షకులు చాల ఉండేకపురి తులయిరి. నరసింహరావుగారు భారతదేశము పతేవమయ్యున్నదా లేదా యనువిషయమునుగురించి ముచ్చటించిరి. సత్యాగ్రహానికి సభలో కొందరు బీదగృహస్థులు ధనమును సమర్పించిరి. వన్నపనేని రాఘవయ్యచౌదరిగారు సత్యాగ్రహానికి సమర్పించిన గడియారమును వేలమువేయగా వజ్రాల ముఖలింగము గారు రు 32-0-0 లకు కొనిరి.

తెనాలికాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి,

కె. యస్. సీతా

అంగలూరు పతాక వందనోత్సవము

27తేదీ సాయంత్రము నాలుగుగంటలకురేగింపు జరిగినది. అనంతరము జాతీయపతాకముక్రింద సభజరిగెను. సభాధ్యక్షత గాంధీమహాత్ముని చిత్రపటము ఎక్కించెను. కొటయ్య విశ్వనాథం పుల్లయ్య శ్రీనివాసులుగార్లు పతాకవందనానంతరము, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి యరెన్దుమగూర్చియు ప్రభుత్వమువారి చర్యలనుగూర్చియు లవణకాసనాతికమముగూర్చియు మాటలాడిరి. రాత్రి యేడుగంటలకు సభ ముగిసెను.

శాంతిసైనికులు

అంగలూరునుండి, వారమరొజులక్రిందల గొట్టిపాటిశివాజీపురనేని హరిప్రసాదరావు బొప్పని వెంకటేశ్వర్లు దుగ్గిరాల అమర ప్రసాదరావుగార్లు బందరువెళ్లి తూర్పుకృష్ణాజిల్లా శాంతిసైన్యములో చేరిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

ఎట్టుపాలెం (నైజాము)

ఏప్రిల్ 29.—మా గ్రామములోనున్న మహబూబియా ఆంధ్ర భాషా నిలయమునకు ప్రతిరోజు మహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడిన లవణసత్యాగ్రహ విషయములను తెలిసి కొనుటకు తండ్రిపతండుమలగా ప్రజలు విచ్చుచున్నారు. ప్రేక్షకులు మహాత్మునిచే ప్రబోధింపబడిన ఖద్దరు ధారణమునకు గడంగినారు. జమలాపురపు నారాయణరావుగారు ఖద్దరు భండారమును నెలకొల్పవలయునని దీక్షతో పనిచేయుచున్నారు. ప్రతియింటిలో రాటమలమీద నూలు తీయవలయునను తిలంపుతో రాటమలకు ఆర్డరు యిచ్చుచున్నారు. మద్యపాన నిర్మూలమునకు నైజాము యిలాకా గ్రామములలో మిటింగు చేయుటకు పీలులేని కారణమువలన ప్రచార రూపముగా ప్రభోధము చేయవలెనని రాళ్లభండి రాయయ్యగారు జమలాపురపు చంద్ర మోహీశ్వర శర్మగారు యనమదల లింగమూర్తిగారు హిందువుల తిరుప్రక తోట గోవిందుగారిని మహమ్మదీయులతోపున షేకలీసాయబుగారిని వెంట నిడుకొని ప్రతిగృహమునకును జని మద్యపానములో నంకు నవ్వములను చెప్పుచు ప్రచారము చేయుచున్నారు ఈ రోజు మధ్యాహ్నముఃరకు (50) యాలైమంది త్రాగుడు మానెనమని ప్రతిన జేసినారు. షేకలీసాయబు తోట గోవిందుగార్ల సహాయమున కొదిరోజులలోనే జయము గాంచగలదని నమ్ముచున్నారు. రెండునెలల క్రితము మా గ్రామములో ఖద్దరుధరించు వారు ఏబదిమందియే యుండిరి. ఇప్పుడో వందలలోనికి వచ్చినది. పలపురకు ఖద్దరు దొరకక పలువరించుచున్నారు. అట్టి లోపమును జమలాపురపు నారాయణరావుగారు కొలిచి దినములలోనే దూరము చేయగలరని నమ్ముచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

ఒక రాజీనామా

మహారాజరాజశ్రీ గన్నవరం తాలూకా తహసీల్

దార్లవారి దివ్యసముఖమునకు

కేసరపల్లి అసిష్టు కర్ణం బొమ్మకంటి నాగేశ్వరరావు (వాసికొన్న రాజీనామా

సరాధీనమైయున్న భారత రాజ్యలక్ష్మిని సీంహాసనా సీనురాలిగా జేయుట ప్రతిభారతీయునికర్తవ్యమై యున్నది. కనుక మహాత్మునిపిలుపు ననుసరించి ప్రభుత్వనేప జేయుట కన్న ఖద్దరు ధరించి దేశనేప జేయుట పరమధర్మ మని తెలిచి నా అసిష్టుకర్ణంకు రాజీనామా నొసంగితిని.

దివ్యచిత్రమునకు తేవలెను

(సం) బొమ్మకంటి నాగేశ్వరరావు,
ది 28-4-1930

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 28:—రోజు రోజుకు ప్రజలలో యుత్సాహము విరివీరుచున్నది. మొన్న 26-4-30 తేదీని 60 మంది శాంతిసైనికులు రాజమహేంద్రవరము నుంచి విచ్చేసిరి. వారిలో 10 మంది స్త్రీలుకూడకలరు. మరునాడుదయమున (27-4-30) శ్రీయంత విక్కిన వెంకటరత్నంగారి ఆధిపత్యము క్రింద 100 ఎంది శాంతిసైనికులు రామచంద్రపురంనుంచి 9 గంటలకు కాకినాడకు ప్రయినులోవచ్చిరి. కేసకువేలుప్రజలు వారి వాహనానిందుటకు రైలుస్టేషనుకు బోయిరి. శ్రీయంత ఉప్పులూరి గోపాలకృష్ణయ్యగారు (డిప్యూటీ) శ్రీ విక్కిన వెంకటరత్నంగారిని తప్పవూలా లంకృతులజేసి తోడ్కొనివచ్చిరి. స్టేషనునుంచి గొప్ప యుత్సాహము బయలుదేరి శాంతిశిబిరమునకు రెండుగంటలకుజేరిరి. ఉత్సవము సుమారు ఒకమైలుపొడవున గలది. ఇంతమందిజనము ఉత్సవములో పాల్గొనిరిని చెప్పుటకు పీలులేదు యింకక జేసిన రాటమండా అనేకచేలప్రజలకలరు. యిటువంటియుత్సవము యిదివరలో నెన్నడు జరిగియుండలేదు. దీనికంతకు కారణం ప్రజలలో యుత్సాహము ప్రబలుటయే.

మధ్యాహ్నము తిరుగ 4 గంటలకు శాంతిసైనికులందరు ఉత్సాహములో బయలుదేరిరి. నగరమంతయు తిరిగి లుపునహాలు 6 గంటలకుచేరిరి. ఈలోపుగా పెద్దగాలి దుమారమువచ్చి కొద్దిగా వర్షముకూడ మరిసెను. అయినప్పటికి ప్రజలెవ్వరను వెనుకకు మరలక ఉత్సవమును సాగించిరి.

సాయంత్రము పురమండరమున 6 గంటలకు సభప్రారంభమయ్యెను. సభకు డాక్టరు ఎ. రామారావుగారు (రాజమహేంద్రవరం) అధ్యక్షతవహించిరి. సభకు సుమారు (ఎనిమిదివేలమంది) 8000 మంది ప్రజలు వచ్చిరి. బ్రహ్మాండమైన సభ జరిగింది. ఎప్పుడులేని చిత్రము ఈ రోజున యొక్కట జరిగెను. సభ మొదలుపెట్టినపిమ్మట ముగిసిపోటిలేవారి విద్యుద్దీపములు ఆర్పివేయబడినవి. తిరుగ సభ ముగిసినపిమ్మట విద్యుద్దీపములు వెలిగినవి. ఈ పనులన్నియు ప్రజలలో నుదేకము పుట్టించుచున్నది. సభలో శ్రీయంత గాడేపల్లి నారాయణరావుగారు, నాళం చినభీమరాజుగారు, రామచంద్రుని వెంకటప్పగారు, వేదాంతం కమలాదేవిగారు ఉపన్యసించిరి. సభలో అనేకమంది ఉత్సాహియులను తయారుచేసి యిచ్చుచున్నారు. అనేకమంది అనేక కానుకలను, ద్రవ్యమును, తినుబడి సాను (గిని యిచ్చుచున్నారు. నిన్నటిసభలో ఒక కానుక (సవరస), 29 రూపాయలకు వేలాంపాడిరి. యింకను టవైలె అండ్ కోప్రాఫ్ రూ 40 లను నాళం పట్టాభిరామయ్యగారు, రూ 15 లను ఈ విధముగా ద్రవ్యము సమర్పించిరి.

సభ 9 గంటలకు ముగిసెను. విదేశవస్త్ర దహనము రోజునూ జరుగుచున్నది.

ఖద్దరు హాకింగ్ బాగుగా జరుగుచున్నది. ఖాదీ కొట్టులో సరకంతయు ఖాళీయయ్యెను. ఒక పంచ కావలెనన్నను దొరకుటలేదు.

ప్రస్తుతము శిబిరములో 800 మంది శాంతి సైనికులు గలరు. ముందుచేయబోవు కార్యక్రమమునుగురించి నాయకులు ఆలోచించుచున్నారు.

లవణసత్యాగ్రహము

గుంటూరునుండి శాంతిసైనికులువచ్చి ఉప్పుచేయుట

నరసరావుపేట, 28:—నిన్న మధ్యాహ్నము 2గంటలబండిలో గంటూరునుండి ఆరుగురు శాంతిసైనికులు నేనానియగు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే ప్రేరితులైయిచ్చటికి వచ్చిరి. రైలుదిగగానే యాయూరిశాంతిసైనికులు నడింపల్లి దక్షిణామూర్తిగారును నిత్యవందం గారును కలుసుకొని స్వరాజ్యపతాకములతో ఊరిపీఠంలండ స్వరాజ్యగీతముల బాడుచు నేగిరి. కాని వెంట ఊరిలోవారెవరును కలుసుకొనలేదు. సాయంత్రము 5 గంటలకు యిదివరలోవలెనే పతనాల జనువంద ఉత్సాహయూరజేయబడి విక్రయింపబడెను. పోలీసుఅధికారులును సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారును వచ్చియుండిరి. వావిలాల రామకృష్ణయ్య అను యొవకుడు అత్యుత్సాహముతో, మాట్లాడెను. శాంతముగ జరిగెను. నేనాని లక్ష్మీనారాయణగారు ఆరుగురు సైనికులని పటికి బంపుచు యీఅరుగురిని బంధించునెడల యింకను దణుగులకొలిచి పంచెదమని చెప్పినటుల చెలియుచున్నది.

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

అ ముర్రోదోవధ రత్నాకరము	8-0-0
చరక చికిత్సాస్థానము	(1) 8-0-0
ఆంధ్రభైషజ్య రత్నావళి.	2-0-0 భస్మప్రకాశక 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.	